

Tự tin người khuyết tật Việt

● Tám huy chương vàng đầy tự hào của VĐV Việt Nam tại một kỳ Asian Para Games. (Ảnh: Hải Ngọc/TTXVN)

Trang: 4+5+6+7+8

THÁNG HÀNH ĐỘNG VÌ BÌNH ĐẲNG GIỚI NĂM 2024:

Lực lượng Công an nhân dân đồng hành cùng tiến trình bình đẳng giới

Lần đầu tiên tại Việt Nam có triển lãm ảnh không chỉ mang ý nghĩa tuyên truyền pháp luật về bình đẳng giới mà còn truyền tải thông điệp về vai trò và trách nhiệm của lực lượng Công an nhân dân Việt Nam trong bảo vệ phụ nữ và trẻ em khỏi bạo lực trên cơ sở giới, cũng như khuyến khích phụ nữ và trẻ em gái bị bạo lực tìm kiếm sự hỗ trợ của ngành Công an.

● Công an tỉnh Cao Bằng tuyên truyền pháp luật phòng chống mua bán người cho chị em phụ nữ tại phiên chợ vùng cao, năm 2024.

● Công an tỉnh Quảng Trị thường xuyên gần gũi chia sẻ với bà con dân bản tại cơ sở, năm 2021.

Sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và cộng đồng là rất cần thiết

Ngày 15/11 đến ngày 15/12 hàng năm được Chính phủ Việt Nam chọn làm Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới. Thời gian qua, với sự chung tay, phối hợp của các Bộ, ngành, cơ quan ở trung ương và địa phương, công tác bình đẳng giới trong thời gian qua đã có nhiều kết quả đáng ghi nhận. Tỷ lệ nữ tham gia cấp ủy Đảng các cấp trong các nhiệm kỳ đều tăng. Có 59% các Bộ, cơ quan ngang Bộ có lãnh đạo chủ chốt là nữ. 74,6% chính quyền địa phương cấp tỉnh có lãnh đạo chủ chốt là nữ. Tỷ lệ nữ đại biểu Quốc hội khóa XV đạt 30,26% cao hơn mức trung bình của thế giới và khu vực. Khoảng cách giới trong tất cả các cấp giáo dục được thu hẹp; hệ thống dịch vụ hỗ trợ người bị bạo lực giới được mở rộng và nâng cao chất lượng; vai trò, vị thế của phụ nữ trong lĩnh vực kinh tế được nâng cao, ngày càng có nhiều gương mặt nữ doanh nhân và nữ giám đốc điều hành tiêu biểu của Việt Nam được các diễn đàn kinh tế thế giới ghi nhận và tôn vinh. Nhiều nữ sỹ quan đã tham gia Lực lượng gìn giữ hoà bình Liên hợp quốc đã chứng tỏ năng lực tiềm tàng của phụ nữ và khi phụ nữ được phát huy vai trò, họ có thể đáp ứng được bất kỳ nhiệm vụ nào.

Theo Báo cáo khoảng cách giới toàn cầu năm 2024 do Diễn đàn kinh tế thế giới công bố, chỉ số xếp hạng về bình đẳng giới của Việt Nam năm 2024 đứng thứ 72/146 quốc gia, tăng 11 bậc so với năm 2022. Ngày 09/4/2024, Hội đồng Kinh tế Xã hội Liên hợp quốc đã bầu Việt Nam vào Hội

đồng Chấp hành Cơ quan Liên hợp quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho phụ nữ (UN Women) nhiệm kỳ 2025 - 2027, khẳng định vị thế và uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả nêu trên, công tác bình đẳng giới vẫn còn những tồn tại, hạn chế nhất định như: Những định kiến giới trong xã hội vẫn là một trở ngại lớn của công tác bình đẳng giới; tỉ lệ chênh lệch giới tính khi sinh còn ở mức cao; tình trạng tảo hôn và có con sớm vẫn khá phổ biến ở vùng dân tộc thiểu số; tình trạng bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em vẫn còn tồn tại; phụ nữ vẫn phải đảm nhận nhiều hơn công việc nội trợ và chăm sóc gia đình so với nam giới; già hóa dân số và các vấn đề mới như biến đổi khí hậu, thiên tai đã ảnh hưởng nặng nề đến quá trình phát triển kinh tế - xã hội và đời sống Nhân dân, ... trong đó, phụ nữ, trẻ em là đối tượng chịu nhiều tác động hơn.

Để giải quyết vấn đề này đòi hỏi sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và cộng đồng. Việc ban hành các chính sách, pháp luật phải đi đôi với trách nhiệm và nỗ lực của các cơ quan chức năng trong việc triển khai để pháp luật thực sự đi vào cuộc sống.

Vai trò quan trọng của lực lượng Công an nhân dân trong bảo vệ phụ nữ và trẻ em khỏi bạo lực trên cơ sở giới

Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới hàng năm luôn có nhiều hoạt động cao điểm được tổ chức nhằm tạo hiệu ứng tích cực, góp phần nâng cao nhận thức, chuyển đổi hành vi, rút ngắn khoảng cách giới trong

hầu hết các lĩnh vực. Năm 2024, Triển lãm ảnh và tuyên truyền pháp luật nhân Tháng hành động về bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó bạo lực trên cơ sở giới tại Bảo tàng Công an nhân dân là một trong những chuỗi hoạt động đó.

Triển lãm ảnh do Bộ Công an và Cơ quan Liên hợp quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho phụ nữ (UN Women) phối hợp thực hiện từ 27/11 - 10/12/2024 với 63 bức ảnh, lấy cảm hứng từ thực trạng 63% phụ nữ đã từng kết hôn bị bạo lực trong đời, trong đó chỉ có dưới 10% tìm kiếm sự trợ giúp theo Khảo sát quốc gia về bạo lực đối với phụ nữ lần 2 năm 2019 (do Bộ LĐ-TB&XH, Tổng cục Thống kê và Quỹ Dân số Liên hợp quốc thực hiện do Chính phủ Úc tài trợ), với nội dung nhấn mạnh vai trò quan trọng của lực lượng Công an nhân dân trong bảo vệ phụ nữ và trẻ em khỏi bạo lực trên cơ sở giới. Các hình ảnh của Triển lãm được thể hiện theo hướng tích cực nhằm khuyến khích phụ nữ và trẻ em gái bị bạo lực tìm kiếm sự hỗ trợ của ngành Công an. Đây là triển lãm đầu tiên tại Việt Nam về chủ đề này.

Phát biểu tại lễ cắt băng khai mạc triển lãm, Thượng tướng Trần Quốc Tỏ, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Thứ trưởng Bộ Công an nhấn mạnh, thời gian qua, Bộ Công an Việt Nam đã chủ động phối hợp với các ban, Bộ, ngành, cơ quan và tổ chức có liên quan, làm tốt công tác phòng, chống tội phạm xâm hại trẻ em, tội phạm buôn bán người; phát hiện sớm, can thiệp và xử lý kịp thời nhiều vụ việc có hành vi bạo lực giới; tổ chức nhiều hoạt động phối hợp liên quan

đến công tác phòng ngừa bạo lực giới và bảo vệ nạn nhân.

Trong bối cảnh mới, Thứ trưởng Trần Quốc Tỏ đề nghị các đơn vị của Bộ Công an tiếp tục tăng cường công tác phối hợp, chủ động tổ chức, triển khai nhiều hoạt động cụ thể thông qua việc nâng cao chất lượng mạng lưới dịch vụ hỗ trợ, giúp đỡ người bị bạo lực; tăng cường xử lý nghiêm các hành vi vi phạm. Qua đó nâng cao nhận thức, chuyển đổi hành vi, nỗ lực phòng, chống và ứng phó mang tính toàn diện, xuyên suốt hướng tới việc xây dựng một xã hội bình đẳng, thụ hưởng cuộc sống an toàn không bạo lực.

Trong khuôn khổ chương trình, tại buổi tiếp xúc giao bà Christine Arab - UN Women khu vực châu Á - Thái Bình Dương, Thượng tướng Trần Quốc Tỏ, Thứ trưởng Bộ Công an cho biết, hiện Việt Nam đã trúng cử Hội đồng Chấp hành UN Women nhiệm kỳ 2025 - 2027, trên cơ sở đó, Bộ Công an Việt Nam cam kết sẽ tiếp tục đóng góp có hiệu quả vào những nỗ lực chung trong triển khai các định hướng lớn của UN Women cũng như chính sách tổng thể của Liên hợp quốc về thúc đẩy bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ. Qua đó thiết lập các tiêu chuẩn toàn cầu về bình đẳng giới và triển khai các hoạt động thực sự mang lại lợi ích cho phụ nữ và trẻ em gái trên toàn thế giới.

Thứ trưởng cũng mong muốn hai bên tiếp tục tăng cường thúc đẩy hợp tác đi vào chiều sâu, trong đó hỗ trợ Bộ Công an Việt Nam trong các chương trình nâng cao năng lực về lãnh đạo nữ; về phòng, chống bạo lực và mua bán người; thích ứng với chuyển đổi số, an toàn trên không gian mạng. Thúc đẩy vai trò của phụ nữ trong kiến tạo hòa bình thông qua việc tổ chức các chương trình tập huấn cho sỹ quan tham gia giữ gìn hòa bình; nghiên cứu xây dựng số tay tuyên truyền về bảo vệ phụ nữ và trẻ em. Về phía UN Women, bà Christine Arab khẳng định UN Women sẵn sàng hỗ trợ Bộ Công an Việt Nam trong việc nâng cao năng lực và các triển khai sáng kiến liên quan đến phòng ngừa và ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới cũng như hiện thực hóa chương trình hành động quốc gia về Phụ nữ, Hòa bình và An ninh; bày tỏ mong muốn đưa hợp tác với Bộ Công an Việt Nam thành hình mẫu ở cấp quốc gia, khu vực và quốc tế.

Trước đó, mở đầu Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới cấp quốc gia năm 2024, ngày 15/11, Bộ LĐ-TB&XH đã phối hợp với Bộ Công an và UN Women tổ chức Lễ phát động Tháng hành động với chủ đề “Đảm bảo an sinh xã hội, tăng quyền năng và tạo cơ hội cho phụ nữ và trẻ em gái nhằm thực hiện bình đẳng giới và xóa bỏ bạo lực với phụ nữ và trẻ em gái”.

Điểm nhấn của Lễ phát động chính là sự chung tay, vào cuộc của các cơ quan, đơn vị trong lực lượng Công an nhân dân thông qua việc phối hợp tổ chức Lễ phát động và cam kết thực hiện công tác bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới.

Trung tướng Lê Văn Tuyền, Ủy viên Ban Thường vụ Đảng ủy Công an Trung ương, Thứ trưởng Bộ Công an nhấn mạnh: “Trong những năm qua, Bộ Công an luôn quan tâm, chỉ đạo lực lượng Công an các cấp chủ động phối hợp với các đơn vị, Bộ, ngành, cơ quan, tổ chức có liên quan phát hiện sớm, can thiệp và xử lý kịp thời các vụ bạo lực trên cơ sở giới, môi giới hôn nhân bất hợp pháp và bảo vệ nạn nhân; phòng, chống tội phạm xâm hại trẻ em, tội phạm mua bán người; phối hợp tổ chức ký kết và thực hiện các Quy chế phối hợp liên ngành liên quan đến công tác phòng ngừa bạo lực trên cơ sở giới. Những nhiệm vụ này sẽ tiếp tục được triển khai trong lực lượng Công an nhân dân trong thời gian tới”.

HỒNG MINH

● Các đại biểu tham gia nghi thức nhấn nút phát động Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới năm 2024. (Nguồn: Bộ LĐTBXH)

Theo ông Đào Ngọc Dung, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ LĐ-TB&XH, Chủ tịch Ủy ban quốc gia vì sự tiến bộ của phụ nữ Việt Nam, những năm qua Đảng, Nhà nước, Chính phủ Việt Nam đã luôn nỗ lực trong việc thực hiện các biện pháp nhằm đảm bảo an sinh xã hội, thúc đẩy bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới, đặc biệt là bạo lực với phụ nữ và trẻ em. Nghị quyết số 42-NQ/TW ngày 24/11/2023, Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng chính sách xã hội, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới đã xác định chính sách xã hội là chính sách chăm lo cho con người, vì con người, lấy con người làm trung tâm, là chủ thể, mục tiêu, động lực để phát triển bền vững đất nước. “Vấn đề an sinh xã hội, các biện pháp để thúc đẩy bình đẳng, quan tâm đến nhu cầu, lợi ích chính đáng của phụ nữ và trẻ em, tiến tới bình đẳng giới thực chất vẫn cần được ưu tiên trong thời gian tới. Với chủ đề “Đảm bảo an sinh xã hội, tăng quyền năng và tạo cơ hội cho phụ nữ và trẻ em gái nhằm thực hiện bình đẳng giới và xóa bỏ bạo lực trên cơ sở giới”, Tháng hành động năm nay nhấn mạnh tới tầm quan trọng của các biện pháp duy trì xã hội ổn định, công bằng, dân chủ, đảm bảo an sinh xã hội và an ninh, an toàn cho người dân, nhất là phụ nữ và trẻ em gái”, Bộ trưởng Đào Ngọc Dung khẳng định.

KẾ HOẠCH HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA BẢO TỒN VOI ĐẾN NĂM 2035:

Bảo đảm tương lai cho “người bạn rừng xanh”

Ảnh trong bài do Cục Lâm nghiệp và HSI cung cấp.

Voi vừa là động vật hoang dã, nhưng nó cũng là bạn thân của con người khi đã được huấn luyện để trở thành voi nhà. Bảo vệ loài voi trước nguy cơ giảm sút nghiêm trọng là trách nhiệm của cộng đồng dân cư.

Báo động khi voi hoang dã giảm sút

Từ số lượng 2.000 cá thể voi được phát hiện vào những năm 80 của thế kỷ trước, quần thể voi châu Á tại Việt Nam đã suy giảm xuống mức báo động dưới 200 cá thể voi hoang dã. Với vai trò là loài chỉ thị quan trọng trong hệ sinh thái rừng, sự tồn tại của voi là điều kiện thiết yếu để bảo vệ đa dạng sinh học và các loài khác cùng tồn tại.

Trong các năm từ 1996, 2006, 2012, 2013 và 2022, Việt Nam đã ban hành một chương trình hành động cấp Bộ và ba kế hoạch, đề án cấp Chính phủ để bảo tồn voi do tầm quan trọng của loài này. Tương ứng với từng giai đoạn, công tác bảo tồn voi đã có những kết quả đáng khích lệ.

Đặc biệt vào năm 2019, Chương trình thí điểm bảo tồn voi theo hướng chung sống hài hòa được tiến hành tiên phong tại tỉnh Đồng Nai, với 3 sáng kiến “Giám sát voi bằng ảnh”; “Giám sát xung đột voi người” nhằm cải thiện việc quản lý hiện tại hướng tới chung sống hài hòa và “Quản lý vùng sống và sinh cảnh của voi”. Chương trình này do Tổ chức HSI hỗ trợ với sự hướng dẫn của chuyên gia quốc tế - TS Prithiviraj Fernando, thành viên nòng cốt của Nhóm chuyên gia về voi châu Á (AsESG) và là trưởng nhóm hỗ trợ cho Việt Nam.

Phương pháp tiếp cận khoa học của những sáng kiến này giúp định dạng chính xác 27 cá thể, với cấu trúc đàn rõ ràng, cho phép hiểu hơn về xu hướng di chuyển của đàn và mức độ, tần suất hay nguyên nhân của xung đột voi người... Những kết quả rõ ràng này được các chuyên gia trong và ngoài nước, khi tham gia hội thảo quốc tế tổ chức vào tháng 8/2023, ghi nhận và đánh giá cao tính phù hợp của các phương pháp này với các quần thể voi nhỏ, phân mảnh và có nguy cơ cao như ở Việt Nam.

Việc xác định phương pháp phù hợp và xây dựng kế hoạch hành động dựa trên các kết quả khoa học đánh dấu một bước tiến quan trọng trong nỗ lực bảo tồn loài thú quý hiếm này tại Việt Nam. Trên cơ sở các quy định pháp luật hiện hành về xây dựng chính sách cùng hai tài liệu hướng dẫn từ Tiểu ban Bảo tồn Loài của IUCN: “Hướng dẫn lập kế hoạch về bảo tồn loài nguy cấp, quý, hiếm” và “Các bước lập kế hoạch bảo tồn loài nguy cấp, quý, hiếm”, Bản Kế hoạch Hành động Quốc gia về Bảo tồn voi tại Việt Nam đến năm 2035, tầm nhìn 2050 (VECAP 2022) đã được ban hành, hiện thực hóa cam kết của Việt Nam đối với Tuyên bố Kathmandu về bảo tồn voi châu Á.

Bảo vệ không gian sống cho loài voi

Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã chính thức công bố Kế hoạch Hành động Bảo tồn voi tại Việt Nam đến năm 2035, tầm nhìn 2050 (VECAP 2022). Đây là một cột mốc quan trọng trong nỗ lực bảo vệ voi, lồng ghép các sáng kiến thí điểm, tăng cường sự tham gia của cộng đồng và phát triển chính sách nhằm đảm bảo sự sống còn và phát triển bền vững của loài voi tại Việt Nam. trong những thập kỷ tới. Kế hoạch này, được xây dựng trên cơ sở khoa học, là kết quả của sự hợp tác giữa Cục Lâm nghiệp và tổ chức Humane Society International (HSI) từ năm 2019.

VECAP 2022 đã đề ra 33 nhóm giải pháp/hành động dành cho voi hoang dã và 21 nhóm giải pháp/hành động dành cho voi nuôi nhốt, triển khai từ nay đến năm 2035 với tầm nhìn đến năm 2050, nhằm bảo tồn và phát triển/gia tăng số lượng voi tại Việt Nam, đồng thời thúc đẩy sự chung sống hài hòa giữa voi và cộng đồng con người. Các mục tiêu dài hạn bao gồm mở rộng hệ thống khu bảo tồn, tăng cường các biện pháp chống săn bắt và phát triển du lịch sinh thái, vừa hỗ trợ công tác bảo tồn vừa thúc đẩy kinh tế địa phương, tạo nền tảng vững chắc cho việc thực hiện kế hoạch. Thành công của VECAP 2022 sẽ phụ

thuộc vào sự hợp tác chặt chẽ và bền vững giữa các cơ quan nhà nước, tổ chức bảo tồn quốc tế, cộng đồng địa phương và các đối tác trong khu vực tư nhân.

Quá trình xây dựng kế hoạch hành động được thực hiện qua 10 bước, bao gồm lựa chọn giải pháp phù hợp, rà soát tình trạng bảo tồn, xây dựng mục tiêu, và xác định các hành động cụ thể cho từng tỉnh. Các tỉnh như Đắk Lắk, Đồng Nai, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Nam và Sơn La đã tích cực đề xuất các hoạt động kèm theo thuyết minh chi tiết, để nhóm kỹ thuật và các chuyên gia quốc tế tiến hành phân biện. Danh mục hoạt động sau khi được lựa chọn đã trải qua quy trình tham vấn kỹ thuật và ý kiến đóng góp từ nhiều bên liên quan, bao gồm các nhà quản lý, cơ quan thực thi, tổ chức quốc tế, tổ chức phi chính phủ, các viện nghiên cứu, nhà khoa học trong và ngoài nước, cùng cộng đồng dân cư tại các khu vực có voi. Ở cấp tỉnh, đã tổ chức 5 cuộc họp tham vấn tại Hà Tĩnh, Nghệ An, Đồng Nai, Quảng Nam và Đắk Lắk; hơn 10 cuộc họp cấp cộng đồng để lắng nghe, ghi nhận và cân nhắc các ý kiến, tâm tư và khó khăn của người dân sống gần khu vực voi sinh sống. Ở cấp quốc gia, có 2 cuộc họp kỹ thuật, 3 cuộc họp chuyên đề về voi hoang dã và voi nuôi nhốt, 1 hội thảo đánh giá Chương trình thí điểm bảo tồn voi theo hướng chung sống hài hòa, cùng 15 cuộc họp kỹ thuật định kỳ. Ở cấp quốc tế, nội dung kế hoạch đã được thảo luận tại 9 cuộc họp và hội thảo liên quan.

Ông Nguyễn Quốc Trị, Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam chia sẻ: “Chung sống hài hòa với thiên nhiên và muôn loài là mục tiêu chung của cộng đồng toàn cầu và khi áp dụng cho loài voi châu Á tại Việt Nam, mục tiêu đó càng trở nên cấp bách. Vì vậy, chúng ta phải hành động để bảo vệ loài voi khỏi nguy cơ tuyệt chủng và học cách sống hòa hợp với chúng, nhằm ngăn chặn những xung đột giữa con người và loài vật này. Sự chung sống hài hòa không chỉ là phương thức, mà còn là đích đến trong hành trình bảo tồn loài voi tại Việt Nam. Kế hoạch Hành động Quốc gia về Bảo tồn voi đến năm 2035, tầm nhìn đến 2050, thể hiện cam kết của Việt Nam về một chiến lược thống nhất, tôn trọng văn hóa, đảm bảo tương lai cho loài voi quý giá này. Chính phủ Việt Nam kêu gọi sự chung tay của các bên liên quan, bao gồm cộng đồng địa phương, các tổ chức phi chính phủ và cộng đồng quốc tế, để hỗ trợ thực hiện Kế hoạch chiến lược và khả thi này”.

Bà Cindy Dent, Phó Chủ tịch Văn phòng các quốc gia của HSI (Human Society International - là một trong những tổ chức chuyên bảo vệ động vật trên thế giới hoạt động với mục tiêu bảo vệ các loài động vật) cho biết: “Kế hoạch bảo tồn quốc gia này là một dấu mốc quan trọng trong sứ mệnh bảo vệ voi nguy cấp của HSI tại Việt Nam. Bằng cách kết hợp các nghiên cứu khoa học với các chiến lược do cộng đồng đề xuất, chúng tôi có thể đề xuất các giải pháp bền vững có lợi cho cả voi và người dân địa phương. Với các sáng kiến thực tiễn cao giúp làm sáng tỏ hành vi, xu hướng di chuyển và sở thích của voi, chúng tôi muốn đưa các nhu cầu, mong muốn của loài voi vào các quyết sách của Chính phủ Việt Nam thông qua các cuộc thảo luận. HSI đánh giá cao nỗ lực của Chính phủ Việt Nam và sẵn sàng hỗ trợ việc thực hiện VECAP 2022, hướng tới chung sống hài hòa giữa voi hoang dã và người tại Việt Nam. Cùng nhau, chúng ta có thể đảm bảo một tương lai nơi loài voi không chỉ tồn tại mà còn phát triển mạnh mẽ”. TUẤN NGỌC

TỰ TIN NGƯỜI KHUYẾT TẬT VIỆT

Vai trò của pháp luật bảo đảm sự hòa nhập xã hội của người khuyết tật

Người khuyết tật (NKT) là bộ phận không thể tách rời của xã hội. NKT cũng có những nhu cầu và quyền lợi giống như những người không khuyết tật. Tuy nhiên, tình trạng khuyết tật và định kiến trong xã hội thường khiến họ bị tổn thương kép, gặp nhiều khó khăn trong việc thực hiện các quyền của mình để hòa nhập xã hội. Do đó, trong thời gian tới cần nâng cao vai trò của pháp luật trong bảo đảm quyền của NKT cũng như tạo điều kiện tối đa để họ hòa nhập xã hội.

● Đoàn thể thao Việt Nam tại một kỳ Đại hội Thể thao Người khuyết tật Đông Nam Á. (Nguồn: Cục TDTT)

Tạo điều kiện để người khuyết tật được bình đẳng về các quyền

Nếu như trước đây, quyền của NKT chỉ được quan tâm ở mức độ bảo đảm cho họ có được mức sống tối thiểu và được chăm sóc về y tế, thì hiện nay, trong điều kiện kinh tế, xã hội phát triển hơn, việc chăm lo đến quyền của NKT chính là việc phải tạo điều kiện thuận lợi cho NKT được bình đẳng các quyền về dân sự, chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội và phát huy khả năng của mình để ổn định đời sống, hòa nhập cộng đồng và tham gia các hoạt động văn hóa, xã hội.

Việc chăm sóc đến quyền lợi của NKT ngày nay có thể kể đến: quyền được tham gia giao thông của NKT, khả năng tiếp cận với các công trình công cộng của NKT thông qua việc xây dựng các phương tiện, công trình hỗ trợ cho họ, đặc biệt là tại trụ sở của các cơ quan nhà nước, các địa điểm vui chơi công cộng, nhà ga, sân bay, trạm chờ xe bus hay các điểm vệ sinh công cộng... Việc Đại hội đồng Liên hợp quốc thông qua Công ước quốc tế về các quyền của người khuyết tật năm 2007 là một cơ sở pháp lý vững chắc để các nước tiến hành các chương trình, dự án liên quan đến việc tăng cường và củng cố quyền của NKT trên phạm vi quốc gia, khu vực và quốc tế.

Tại Việt Nam, theo thống kê, hiện có khoảng 7 triệu NKT, chiếm hơn 7,06% dân số từ 2 tuổi trở lên, trong đó NKT nặng và đặc biệt nặng chiếm khoảng 28,9%, khoảng 10% NKT thuộc hộ nghèo. Ở Việt Nam, NKT là một trong những nhóm đối tượng xã hội được Đảng và Nhà nước đặc biệt quan tâm trong quá trình phát triển. Hỗ trợ NKT khắc phục khó khăn, hòa nhập xã hội, góp phần vào công cuộc xây dựng đất nước là trách nhiệm pháp lý của Nhà nước, xã hội. Để tạo môi trường thuận lợi hỗ trợ NKT, Nhà nước đã ban hành và từng bước hoàn thiện hệ thống chính sách, pháp luật tạo hành lang pháp lý toàn diện thực hiện mục tiêu hỗ trợ NKT trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Hay nói cách khác, pháp luật nói chung, trong đó bao gồm pháp luật về bảo đảm quyền của NKT là phương tiện cụ thể hóa chủ trương, chính sách, quan điểm của Đảng về bảo đảm quyền con người, quyền của NKT.

Việt Nam đã ký kết Công ước về quyền của NKT năm 2007 (Công ước CRPD), qua đó cũng thể hiện được tinh thần, ý thức trách nhiệm của Nhà nước Việt Nam đối với việc bảo đảm, thực thi quyền con người, quyền của NKT. Điều đó cũng phù hợp với đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước Việt Nam đối với NKT. Luật NKT năm

2010 là văn bản quy phạm pháp luật quy định về lĩnh vực NKT của Việt Nam, trên tinh thần NKT luôn được xã hội chăm sóc và giúp đỡ, khẳng định mọi thành viên, bao gồm cả NKT đều được Nhà nước bảo đảm quyền công dân như nhau và đều được hưởng các thành quả chung của sự phát triển xã hội. Năm 2019, Ban Bí thư đã ban hành Chỉ thị số 39-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác NKT, trong đó nhấn mạnh việc nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, các cơ quan, tổ chức và nhân dân trong thực hiện chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về trợ giúp NKT; tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước trong thực hiện chính sách, pháp luật về NKT; đẩy mạnh xã hội hoá hoạt động trợ giúp NKT; phát huy vai trò, trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và các tổ chức xã hội đối với các tổ chức của NKT; nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các tổ chức của NKT...

Nâng cao vai trò của pháp luật trong bảo đảm quyền của người khuyết tật

Tuy nhiên, qua quá trình thực thi pháp luật, thực tiễn cho thấy, dưới góc độ pháp lý vẫn tồn tại một số vấn đề cần quan tâm liên

quan đến quyền của NKT hiện nay như: khái niệm về khuyết tật chưa đầy đủ (theo luật hiện hành khái niệm NKT tiếp cận theo mô hình y tế và không bao gồm tất cả các dạng khuyết tật nên vẫn còn hẹp so với Công ước CRPD); chưa bảo đảm tiếp cận đầy đủ các dịch vụ y tế và phục hồi chức năng cho NKT (các chính sách BHYT đối với NKT và danh mục các loại thiết bị hỗ trợ được BHYT chi trả hiện nay còn tương đối hạn chế); chính sách về quyền có việc làm, bảo đảm thu nhập cho NKT còn có điểm chưa hợp lý (thực tế cho thấy, tâm lý không muốn nhận NKT vào làm việc là tâm lý chung của nhiều cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp); bảo đảm quyền về giáo dục của NKT còn một số thách thức (một số rào cản liên quan đến tiếp cận trường học, tiếp cận phương tiện học tập vẫn còn hiện diện, hệ thống các trung tâm hỗ trợ phát triển giáo dục hòa nhập chưa có được nhiều nguồn lực từ Nhà nước và xã hội)...

Để hoàn thiện pháp luật vì quyền của NKT, trong thời gian tới cần nâng cao vai trò của pháp luật trong bảo đảm quyền của NKT. Đơn cử như: tiếp tục tập trung hoàn thiện và đồng bộ hơn nữa hệ thống pháp luật trong bảo đảm quyền của NKT trên cơ sở quan điểm, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước cũng như tinh thần Công ước CRPD, việc xây dựng pháp luật phải được tiếp cận từ góc độ bảo đảm quyền của NKT trong tất cả các lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội; tiếp tục nghiên cứu một cách thấu đáo các quy định của Công ước CRPD để tiếp nhận, nội luật hoá một cách đầy đủ, toàn diện các quyền của NKT theo lộ trình thích hợp với điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, đồng thời nghiêm túc thực hiện nghĩa vụ của quốc gia thành viên Công ước; nâng cao hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật trong bảo đảm quyền của NKT, trong đó việc thượng tôn Hiến pháp và pháp luật, nhất là những quy định về quyền của NKT cần phải trở thành thói quen ứng xử phổ biến trong tổ chức và hoạt động của cán bộ thực thi pháp luật. Chủ động phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn và kịp thời xử lý các hành vi xâm phạm quyền của NKT; tăng cường hợp tác với các nước, các tổ chức quốc tế để trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm trong xây dựng và thực thi pháp luật, chính sách đối với NKT, đồng thời tranh thủ sự hỗ trợ kỹ thuật trong triển khai các giải pháp bảo đảm quyền của NKT, nhất là tại những vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn; nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật về quyền con người, quyền của NKT nhằm nâng cao nhận thức xã hội về trách nhiệm của tất cả các cấp, các ngành và toàn xã hội trong bảo đảm quyền của NKT với vị trí là người được thụ hưởng quyền thay vì là được ban ơn, thương hại...

Ngày Quốc tế NKT (International Day of Persons with Disabilities) vào 3/12 hàng năm đã được công bố kể từ năm 1992 bằng Nghị quyết số 47/3 của Đại hội đồng Liên hợp quốc, nhằm mục đích đảm bảo hạnh phúc của NKT trong mọi lĩnh vực của xã hội, đồng thời nâng cao nhận thức về tình trạng của NKT trong mọi khía cạnh của đời sống chính trị, xã hội, kinh tế và văn hóa. Trong suốt 32 năm qua, cộng đồng NKT đã đạt được nhiều thành tựu đáng kể. Họ không chỉ vượt qua những rào cản về thể chất và tinh thần, mà còn đóng góp tích cực vào mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, từ kinh tế, văn hóa đến chính trị. Tuy nhiên, vẫn còn nhiều thách thức cần chúng ta chung tay giải quyết, như việc nâng cao vai trò của pháp luật trong bảo đảm quyền của NKT. **HỒNG MINH**

Người khuyết tật và vấn đề tham gia hòa nhập xã hội

Một yếu tố quan trọng trong sự tham gia xã hội là mức độ phân biệt đối xử của xã hội mà NKT phải đối mặt. Có 42,7% người được hỏi tin rằng trẻ khuyết tật nên đi học cùng các trẻ em khác, trong khi 24,0% quan điểm cho rằng trẻ khuyết tật nên học trường chuyên biệt. Tỷ lệ người trả lời trẻ em khuyết tật nên đi học ở trường bình thường

thay đổi tùy thuộc vào các đặc điểm của người trả lời. Trên 46% những người dưới 30 tuổi tin rằng trẻ khuyết tật nên đi học trường bình thường, so với 38,5% những người trên 60 tuổi.

Về quan điểm của người sử dụng lao động, có khoảng 55% số người được hỏi cho rằng người sử dụng lao động của họ sẽ không thuê những NKT. Tỷ lệ này không khác nhiều theo đặc điểm cá nhân nhưng thay đổi theo vùng. Vùng Đông bằng sông Hồng có trên 60% người được hỏi cho rằng người sử dụng lao động của họ không thuê NKT, so với 45,5% tại Đông bằng sông Cửu Long có cùng quan điểm này.

Về việc liệu những NKT có nên kết hôn hay không, đa phần người trả lời đều đưa ra câu trả lời là phụ thuộc từng hoàn cảnh. Dưới 10% câu trả lời cho thấy NKT không nên kết hôn.

Về quan điểm NKT nên sống trong cơ sở bảo trợ hay sống chung ở cộng đồng, có trên 45% người trả lời theo hướng NKT nên sống ở cơ sở bảo trợ. Một chỉ tiêu quan trọng khác về thái độ đối với trẻ em khuyết tật là liệu trẻ em trai và trẻ em gái có quyền tiếp cận như nhau đến đồ chơi, sách, truyện tranh không, mà điều này là rất quan trọng đối với sự phát triển của trẻ. Hầu như không có sự khác biệt giữa trẻ em khuyết tật và trẻ em không khuyết tật có sách, truyện tranh và đồ chơi. Tuy nhiên, lại có sự khác biệt theo khu vực sống. Chỉ có 27,4% trẻ em khuyết tật sống ở vùng nông thôn được tiếp cận với đồ chơi, sách và truyện tranh so với 46,6% trẻ em khuyết tật sống ở khu vực thành thị.

(Lược trích ấn phẩm Việt Nam điều tra quốc gia người khuyết tật 2016, Nhà Xuất bản Thống kê)

TỰ TIN NGƯỜI KHUYẾT TẬT VIỆT

Thúc đẩy vai trò lãnh đạo
của người khuyết tật trong cuộc sống

● Hội nghị biểu dương NKT, trẻ mồ côi và người bảo trợ tiêu biểu toàn quốc lần thứ VI, năm 2024, nhấn mạnh nhiều đóng góp của NKT với xã hội. (Ảnh: quochoi.vn)

Người khuyết tật chiếm một tỷ lệ đáng kể trong dân số Việt Nam, việc thúc đẩy vai trò lãnh đạo của họ trong mọi lĩnh vực của cuộc sống không chỉ là vấn đề công bằng xã hội mà còn là động lực quan trọng cho sự phát triển bền vững. Tuy nhiên, người khuyết tật vẫn phải đối mặt với nhiều rào cản trong việc tham gia và đảm nhận vai trò lãnh đạo.

Tạo môi trường cho lãnh đạo là người khuyết tật

Với mục tiêu “không để ai bị bỏ lại phía sau”, trong những năm qua, Đảng, Nhà nước và Nhân dân Việt Nam đã đặc biệt quan tâm đến các nhóm yếu thế trong xã hội, trong đó có người khuyết tật (NKT). Việc phát triển một môi trường hòa nhập, tạo điều kiện để NKT có thể phát huy hết khả năng của mình và tham gia vào các hoạt động xã hội đã trở thành một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Chính phủ. Bằng việc ban hành nhiều chính sách, pháp luật và tổ chức các chương trình thiết thực, NKT không chỉ được hỗ trợ về mặt vật chất mà còn được tạo cơ hội để phát triển năng lực lãnh đạo, đóng góp cho sự phát triển chung của đất nước.

Một trong những bước đi quan trọng trong việc thúc đẩy sự hòa nhập của NKT vào xã hội chính là việc ban hành các chính sách, pháp luật bảo vệ quyền lợi của họ, điển hình là Chỉ thị số 39-CT/TW của Ban Bí thư về tăng cường lãnh đạo của Đảng đối với công tác NKT, Luật NKT, Kế hoạch thực hiện Công ước của Liên hợp quốc về Quyền của NKT... Mỗi năm, hàng chục nghìn tỷ đồng từ ngân sách nhà nước được dành cho các chương trình bảo đảm an sinh xã hội, trong đó có Đề án trợ giúp NKT. Những chương trình

này giúp NKT vượt qua khó khăn trong cuộc sống, phục hồi và hòa nhập cộng đồng, đồng thời tạo điều kiện để họ có cơ hội phát triển cá nhân và tham gia vào các hoạt động lãnh đạo, quyết định chính sách.

Các sự kiện, hội nghị tôn vinh và ghi nhận những nỗ lực của NKT trong việc vượt qua số phận đã trở thành một phần quan trọng trong việc khích lệ tinh thần và nâng cao ý chí vươn lên của họ. Một trong những sự kiện quan trọng là Hội nghị biểu dương NKT, trẻ mồ côi và người bảo trợ tiêu biểu toàn quốc, được tổ chức từ năm 2004. Đây là nơi ghi nhận những thành tích xuất sắc của NKT và trẻ mồ côi trong học tập, lao động và các lĩnh vực khác, từ đó tôn vinh những tấm gương sáng và khuyến khích cộng đồng cùng chia sẻ, đồng hành với họ. Tại Hội nghị lần thứ VI vào năm 2024, Chủ tịch Hội Bảo trợ NKT và trẻ mồ côi Việt Nam Nguyễn Trọng Đàm đã nhấn mạnh, những điển hình tiên tiến trong các lĩnh vực học tập, lao động và công tác xã hội là “minh chứng rõ ràng cho thấy NKT có thể đạt được những thành tựu lớn khi được tạo điều kiện và hỗ trợ đầy đủ”.

Theo đó, việc tạo điều kiện và môi trường phát triển cho

NKT không chỉ dừng lại ở việc hỗ trợ vật chất mà còn bao gồm việc phát triển các chương trình đào tạo kỹ năng lãnh đạo, giúp họ tham gia vào các cơ quan, tổ chức xã hội và chính trị. Chính phủ và các tổ chức xã hội đã và đang chú trọng đến việc đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng lãnh đạo cho NKT, giúp họ tự tin và sẵn sàng tham gia vào các quyết định chính trị, kinh tế và xã hội. Ngoài ra, các tổ chức như Hội Bảo trợ NKT và trẻ mồ côi cũng đã tích cực tổ chức các cuộc thi, hội thảo, các chương trình tuyên dương để khích lệ tinh thần lãnh đạo của NKT, giúp họ tự tin thể hiện bản thân và góp phần thay đổi nhận thức của cộng đồng về khả năng của NKT.

Giải pháp từ cả xã hội và hợp tác quốc tế

Việc thúc đẩy vai trò lãnh đạo của NKT không chỉ là trách nhiệm của Chính phủ, hay bất kỳ hội nhóm nào, mà là nhiệm vụ của toàn xã hội. Để thực hiện điều này, một số giải pháp quan trọng cần được triển khai, đặc biệt là trong việc thay đổi nhận thức xã hội và tăng cường hợp tác quốc tế.

Một trong những giải pháp đầu tiên và quan trọng nhất để thúc đẩy vai trò lãnh đạo của NKT là nâng cao nhận thức xã hội. Cộng đồng cần được giáo

dục để thay đổi cách nhìn nhận về NKT, xóa bỏ sự kỳ thị và phân biệt đối xử. Việc này có thể được thực hiện thông qua các chương trình tuyên truyền, các chiến dịch nâng cao nhận thức trên các phương tiện truyền thông, trong các trường học và cộng đồng. Các chiến dịch này cần tập trung vào việc làm nổi bật những đóng góp của NKT trong mọi lĩnh vực của xã hội, từ đó tạo ra một sự thay đổi về nhận thức, khiến NKT được đánh giá đúng mức hơn. Khi nhận thức xã hội được cải thiện, NKT sẽ cảm thấy tự tin hơn khi tham gia vào các hoạt động xã hội và các cơ hội lãnh đạo, từ đó thúc đẩy họ vươn lên.

Giáo dục đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển và tạo cơ hội cho NKT. Vì vậy, cần đảm bảo rằng NKT có thể tiếp cận được giáo dục chất lượng, phù hợp với nhu cầu và khả năng của họ. Điều này bao gồm việc xây dựng cơ sở vật chất và trang thiết bị hỗ trợ, đào tạo giáo viên chuyên biệt và xây dựng các chương trình giảng dạy linh hoạt. Đặc biệt, việc tổ chức các khóa đào tạo kỹ năng lãnh đạo và quản lý dành riêng cho NKT cũng rất quan trọng. Những chương trình này sẽ giúp NKT không chỉ phát triển khả năng lãnh đạo mà còn tăng cường sự tự tin, từ đó tạo ra những thế hệ lãnh đạo tương lai.

Một giải pháp không thể thiếu trong việc thúc đẩy vai trò lãnh đạo của NKT là tạo điều kiện cho họ tham gia vào các tổ chức xã hội và chính trị. Việc tham gia vào các tổ chức này sẽ giúp NKT phát huy khả năng giao tiếp, thuyết trình và xây dựng mạng lưới quan hệ. Tham gia vào các cơ quan nhà nước hay các tổ chức chính trị cũng giúp NKT có cơ hội thể hiện quan điểm và đóng góp ý tưởng của mình vào các chính sách, chiến lược phát triển đất nước. Về mặt pháp luật, các quyền tham gia bầu cử, ứng cử và các hoạt động chính trị khác, gọi chung là quyền tham chính, là một trong những quyền cơ bản bảo vệ sự bình đẳng, tự do và phát triển của xã hội. Công ước về Quyền của NKT của Liên hợp quốc đã khẳng định quyền tham chính của NKT, nhưng ở Việt Nam, việc thực thi quyền này vẫn còn nhiều hạn chế, bao gồm rào cản về nhận thức xã hội, cơ sở hạ tầng không phù hợp và thiếu hỗ trợ pháp lý.

Hợp tác quốc tế đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy sự phát triển của NKT và tạo cơ hội lãnh đạo cho họ. Việt Nam được đánh giá là quốc gia chủ động học hỏi từ những quốc gia đi trước trong việc tạo ra các cơ chế hỗ trợ NKT, thông qua việc tham gia vào các diễn đàn quốc tế, hội nghị của Liên hợp quốc, ASEAN. Các diễn đàn này chia sẻ kinh nghiệm, những mô hình thành công và các chiến lược phát triển toàn diện cho NKT. Hợp tác quốc tế cũng giúp nâng cao nhận thức toàn cầu về quyền của NKT, qua đó tạo ra những cơ hội học hỏi và phát triển cho NKT trong nước.

Điển hình, Diễn đàn NKT ASEAN, tổ chức tại Makassar vào tháng 10/2023, đã đưa ra “Khuyến nghị Makassar” nhằm thúc đẩy quyền lợi, hòa nhập và nâng cao năng lực cho NKT trong khu vực. Diễn đàn này là một phần của Diễn đàn cấp cao ASEAN về phát triển và hợp tác hòa nhập NKT sau năm 2025, với sự tham gia của các quốc gia ASEAN và các đối tác quốc tế như Hoa Kỳ, Anh, Australia, cùng Ban Thư ký ASEAN. Diễn đàn đưa ra 10 khuyến nghị, nhằm thúc đẩy sự hòa nhập cho NKT trong các chính sách và chương trình phát triển của ASEAN. Các khuyến nghị tập trung vào việc thực hiện Kế hoạch tổng thể hỗ trợ ASEAN 2025, nâng cao sự tham gia của NKT trong các hoạt động phát triển và theo dõi tiến độ thực hiện chính sách.

Thúc đẩy vai trò lãnh đạo của NKT là một cam kết đối với sự công bằng và nhân văn trong xã hội. Khi được tạo điều kiện và hỗ trợ đúng mức, NKT không chỉ có thể thay đổi cuộc sống của chính mình mà còn góp phần quan trọng vào sự tiến bộ chung, phát triển bền vững của đất nước. **ĐỖ TRANG**

● Diễn đàn NKT ASEAN 2023 đã đưa ra “Khuyến nghị Makassar” nhằm tăng cường cam kết trao quyền cho NKT, thực hiện tinh hòa nhập và nâng cao năng lực cho NKT. (Ảnh: Bộ Xã hội Indonesia)

TỰ TIN NGƯỜI KHUYẾT TẬT VIỆT

Vượt qua những “rào cản” nghiệt ngã

Tại một số Tọa đàm do T.Ư Đoàn, T.Ư Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tổ chức, các thanh niên khuyết tật đều bày tỏ mong muốn được đối xử như những người bình thường, để họ có cơ hội vươn lên.

Chị Phạm Thị Hồng Mai (Trường ĐH Hàng hải Việt Nam) cho hay, chị sinh ra không may mắn bị khiếm khuyết bàn tay trái, nhưng đã quyết tâm, quên đi nỗi mặc cảm bản thân, sống và làm việc như những người bình thường khác. Tuy nhiên, chị Mai cho biết người khuyết tật vẫn bị kỳ thị trong cuộc sống. Chị bày tỏ: “Các doanh nghiệp, tổ chức cần tạo điều kiện hơn nữa cho sinh viên khiếm khuyết ra trường có thể đi làm như những người bình thường khác, mà không có sự kỳ thị về ngoại hình của họ”.

Anh Trần Thành Trung, Giám đốc Công ty TNHH TĐT Digital chia sẻ, anh sinh ra bị bại não bẩm sinh nhưng không đầu hàng số phận, đã vượt lên nghịch cảnh, nỗ lực học tập và tốt nghiệp một trường cao đẳng với tấm bằng loại khá. Tuy nhiên, hành trình xin việc của anh gặp rất nhiều thử thách. “Sau khi tốt nghiệp, tôi nộp 23 bộ hồ sơ nhưng đều bị từ chối với lý do người khuyết tật không thể đáp ứng được nhu cầu lao động của xã hội”, anh Trung kể.

Không dừng bước trước những khó khăn, anh đã phải làm các công việc tự thân để mưu sinh như bán bảo hiểm, làm gia sư tiếng Anh, sửa máy tính... Sau đó anh xuống Hà Nội học tập, được tiếp cận với nghề SEO Web, rồi gắn bó từ đó đến nay. Hiện nay anh đã thành lập và làm chủ một công ty chuyên dịch vụ marketing online.

Chia sẻ với sự khó khăn của các thanh niên khuyết tật trong quá trình tìm kiếm việc làm, anh Nguyễn Hữu Hậu, Chủ nhiệm Câu lạc bộ Khát vọng cuộc sống (Hải Phòng) mong muốn có nhiều cơ chế hỗ trợ hơn để thanh niên khuyết tật có cơ hội tiếp cận nguồn vốn vay phát triển sản xuất, mở rộng mặt bằng và được tư vấn về pháp lý trong kinh doanh.

Anh Dương Đình Bảo, Giám đốc Công ty TNHH Sản xuất Thương mại và Dịch vụ quảng cáo B-ONE (tỉnh Đắk Lắk) cho biết: Bản thân bị khuyết tật vận động. Dù vậy, Bảo đã nỗ lực vươn lên, mở công ty truyền thông, quảng cáo, dạy thiết kế đồ họa online miễn phí bằng kênh Youtube B-One Multimedia. Chàng trai trẻ đã hỗ trợ cho thanh niên dân tộc thiểu số tỉnh Đắk Lắk khó khăn có việc làm ổn định. “Công ty của Bảo hỗ trợ dạy nghề miễn phí cho các bạn có hoàn cảnh khó khăn tại địa phương và tặng nhiều suất quà tới trẻ em, đồng bào vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới”, Bảo nói.

Dương Đình Bảo chia sẻ: “Trước đây, tôi luôn mặc cảm với hai từ khuyết tật. Năm 2015, bị tai nạn, tôi hụt hẫng, sau đó đi

Người trẻ khuyết tật khởi nghiệp thời số hóa

● Người khuyết tật cần nhiều hơn nữa những chính sách mang tính mở đường. (Ảnh: PV)

Trên hành trình tìm kiếm sự tự tin và hòa nhập xã hội, những người khuyết tật không chỉ gặp cản trở về thể chất, mà còn đối diện với những “rào cản” tinh thần từ xã hội khiến họ e ngại. Thế nhưng, từ những khát khao mãnh liệt, không bỏ cuộc, họ đang dẫn đường định bản thân mình...

xin việc nhưng rất khó khăn. Tôi thấy nếu người ta thương mình thì mới nhận, còn lại bị khuyết tật rất khó hoà nhập. Năm 2016, tôi thành lập công ty về thiết kế đồ họa, tự chủ phát triển kinh tế và đào tạo, tạo việc làm cho những người đồng cảnh. Hiện nay, kênh Tiktok của công ty có hàng chục nghìn người theo dõi. Nay, công ty có 15 máy đào tạo online và offline. Tôi rất muốn kết nối và nhân rộng mô hình ra các tỉnh, thành khác, để tạo nghề cho người khuyết tật, cũng như những người yêu thích đồ họa”.

Là một trong những nhà sáng lập Trung tâm Nghị lực sống, doanh nghiệp xã hội hỗ trợ người khuyết tật qua đào tạo nghề công nghệ thông tin miễn phí và các kỹ năng giúp người khuyết tật tìm được việc làm phù hợp, chị Nguyễn Thị Vân cho hay: 20 năm kể từ ngày ra mắt, Trung tâm Nghị lực sống do Cố Hiệp sĩ công nghệ thông tin Nguyễn Công Hùng thành lập đã đào tạo miễn phí gần 2 nghìn học viên, hàng năm hỗ trợ việc làm cho 60 - 70 người khuyết tật.

Theo chị Vân, thực tế tại Việt Nam hiện nay, có đến 6,2 triệu người khuyết tật, nhưng trong đó rất ít người sở hữu việc làm với

● Thanh niên khuyết tật Việt không chỉ tự lập lo cho bản thân mà còn tạo công ăn việc làm cho cộng đồng người khuyết tật. (Ảnh minh họa: Đ.Hải)

thu nhập ổn định. Bản thân Chủ tịch Hội đồng Sáng lập Trung tâm Nghị lực sống cách đây 17 năm từng đến rất nhiều nhà hàng, cơ quan, doanh nghiệp để khảo sát và nhận thấy hầu như không có nhân viên nào là người khuyết tật.

“Hiện nay, vấn đề lớn trong lĩnh vực đào tạo là cần nắm bắt được xu hướng của thị trường. Chúng ta cần phải xem thị trường cần gì để dạy, nhất là trong tương lai để tập trung nguồn lực thay vì dàn trải theo lối mòn. Ngoài ra, cái khó cũng không nằm ở khâu đào tạo, mà là vấn đề “đầu ra”. Vì vậy, chúng ta cần có những bước đi dài hạn, bền vững”, chị Nguyễn Thị Vân nói.

Đưa AI hỗ trợ thanh niên khuyết tật

Bà Đinh Thị Thụy, Trưởng phòng Người khuyết tật (Cục Bảo trợ xã hội, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội) nhận định, hiện không ít thanh niên khuyết tật đang chịu nhiều thiệt thòi. Tuy nhiên, sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ nói chung, nền kinh tế số nói riêng đã mở ra những cơ hội mới để họ vượt rào cản, nắm bắt cơ hội, phát huy năng lực, hòa nhập và đóng góp tích cực, hiệu quả hơn cho cộng đồng.

Theo bà Đinh Thị Thụy, những ngành nghề như lập trình, thiết kế đồ họa đang là lĩnh vực nổi trội, được các nhà tuyển dụng săn đón. Người khuyết tật có trình độ, chuyên môn ở các lĩnh vực trên hoàn toàn có cơ hội lớn để tìm được việc làm. Bởi ưu điểm của các lĩnh vực trên là đề cao sản phẩm, thành phẩm chứ không quan trọng khiếm khuyết cơ thể hay vấn đề sức khỏe kém. Để không lãng phí nguồn nhân lực này, bên cạnh việc quan tâm hỗ trợ đào tạo dạy nghề cho người khuyết tật ở các địa phương, trường lớp, thì các công ty, tổ chức cũng cần chia sẻ thông tin về việc làm cho người khuyết tật để 2 bên có sự trao đổi nhằm đạt kết quả tốt nhất. Các trung tâm việc làm có thể tổ chức những chương trình như triển lãm sản phẩm của người khuyết tật, ngày hội việc làm...

Và để đồng hành cùng thanh niên khuyết tật Việt Nam, tháng 10 vừa qua, Hội Thanh niên Khuyết tật Việt Nam được thành lập và Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Thanh niên Khuyết tật Việt Nam lần thứ I là sự kiện ý nghĩa quan trọng và bước chuyển biến đột phá trong vị trí, tổ chức và phong trào hoạt động của thanh niên khuyết tật Việt Nam.

Những ngày tháng 12 này, Hội Thanh niên khuyết tật Việt Nam đang phối hợp với các chuyên gia trí tuệ nhân tạo hàng đầu của Việt Nam để đào tạo, nghiên cứu và triển khai các dự án ứng dụng AI để hỗ trợ thanh niên khuyết tật về hỗ trợ học tập, giao tiếp, di chuyển và sáng tạo nội dung số.

Ông Phạm Văn Thành, Chủ tịch Hội Thanh niên khuyết tật Việt Nam cho biết, trong chương trình kỷ niệm ngày quốc tế người khuyết tật năm nay, Hội đưa nội dung thanh niên khuyết tật Việt Nam “kết nối và sáng tạo”, nhằm tăng cường sự tham gia của thanh niên khuyết tật trong kỷ nguyên số.

Theo ông Thành, với những tiến bộ vượt bậc của AI, thanh niên khuyết tật có cơ hội tiếp cận và tận dụng những công cụ này để vượt qua những “rào cản”, nâng cao chất lượng cuộc sống.

Hội Thanh niên khuyết tật Việt Nam đang phối hợp với các chuyên gia trí tuệ nhân tạo hàng đầu của Việt Nam để đào tạo, nghiên cứu và triển khai các dự án ứng dụng AI để hỗ trợ cho thanh niên khuyết tật.

Trong đó, có thể sử dụng AI để hỗ trợ học tập, giúp người khuyết tật tiếp cận kiến thức một cách dễ dàng hơn; giao tiếp hiệu quả hơn, vượt qua “rào cản” ngôn ngữ và khoảng cách địa lý. Các thiết bị hỗ trợ di chuyển thông minh tích hợp AI có thể giúp người khuyết tật di chuyển độc lập và an toàn hơn; sáng tạo nội dung số trên môi trường Internet.

Ông Thành nhấn mạnh, sự phát triển không ngừng của công nghệ, AI sẽ mở ra những cơ hội mới, giúp thanh niên khuyết tật chúng ta sống một cuộc sống đầy đủ, ý nghĩa hơn, đồng thời khuyến khích tinh thần khởi nghiệp, tạo ra các sản phẩm và dịch vụ phục vụ cho xã hội nói chung cũng như cộng đồng người khuyết tật.

Cùng với đó, Hội Thanh niên khuyết tật Việt Nam tổ chức giới thiệu bộ môn thể thao điện tử đến với cộng đồng người khuyết tật và tổ chức giải đấu thể thao điện tử Liên Quân Mobile. Theo Ban Tổ chức, giải đấu là tiền đề để xây dựng phong trào thể thao điện tử cho người khuyết tật, cung cấp nguồn vận động viên tham gia thi đấu Para eSports tại Paragames 2025 ở Thái Lan. Thể thao điện tử cũng sẽ mở ra triển vọng về cơ hội nghề nghiệp cho thanh niên khuyết tật như: sáng tạo nội dung, streamer, bình luận viên, biên tập video, lập trình viên.

Tại đây, ông Lê Công Thành, Chuyên gia công nghệ AI đã chia sẻ về tiềm năng sáng tạo nội dung số của thanh niên khuyết tật thông qua trí tuệ nhân tạo; ông Bùi Anh Tuấn - Tổng Giám đốc Công ty OEG thông tin về khởi động chương trình Para eSports 2025...

Có thể nói, cùng với các cơ chế, chính sách phù hợp thời kinh tế số, người khuyết tật Việt ngày nay đang mỗi ngày tự khẳng định mình, góp phần không nhỏ trong dòng chảy vươn mình của đất nước...

NGUYỆT THƯƠNG

TỰ TIN NGƯỜI KHUYẾT TẬT VIỆT

Nhiều lắm
những “Nick Vujic Việt”

Phải tự đi trên đôi chân mình

Sau biến cố bị mất hai bàn tay vào năm 16 tuổi, Nhứt bắt đầu học cách sinh hoạt bằng “đôi tay mới” của mình. “Tôi xây dựng các kênh mạng xã hội với tên “Cụt yêu đời” để chia sẻ câu chuyện cuộc sống của mình đến các anh chị người khuyết tật khác, giúp họ có thêm niềm tin vào cuộc đời”, Nhứt nói.

Năm 2023, Ngọc Nhứt cùng bạn bè thành lập nhóm “Gia đình thứ 2” với gần 40 thành viên là người khuyết tật. Đây là nơi những người khuyết tật có thể trao đổi cách thức tự chăm sóc bản thân cũng như kinh nghiệm sống, làm việc và giúp đỡ nhau trong cuộc sống. Nguyễn Ngọc Nhứt sở hữu trang Facebook khoảng 40.000 người theo dõi và tài khoản Tiktok có 110.000 người theo dõi.

Tháng 6 vừa qua, Dự án Bộ khớp đa năng - Hỗ trợ cho người khuyết tật vận động chi trên của Nguyễn Ngọc Nhứt đã giành ngôi vị Quán quân HUTECH Startup Wings 2024.

Trong một lần trò chuyện cùng nhóm bạn, Ngọc Nhứt được gọi ý: “Tại sao anh không làm dụng cụ hỗ trợ những người giống như anh?”. Ngọc Nhứt cho biết, sản phẩm bộ khớp đa năng gồm hai bộ phận chính là phần kết nối trực tiếp với móm cụt của tay (hay còn gọi là socket) và bộ phận khớp. Các khớp này có nhiều tính năng khác nhau và có khả năng thay thế sao cho phù hợp với từng công việc người khuyết tật muốn thực hiện như: cầm muỗng, gõ phím, sử dụng chuột máy tính.

Trong suốt khoảng một năm, cả nhóm đã liên tục nghiên cứu, mang cho người khuyết tật ở nhiều nơi thử nghiệm, khắc phục những hạn chế và sản phẩm hiện tại được xem như là đã hoàn thiện. Bên cạnh bộ khớp đa năng, Ngọc Nhứt và các bạn đang ấp ủ phát triển thêm những sản phẩm mới có nhiều công dụng khác để phục vụ người khuyết tật...

Biến cố bất ngờ ập đến năm anh 16 tuổi, vào một buổi sáng đi đến công trình làm việc. Sau cơn mưa nhỏ vừa tạnh, khi đang cùng hai người thợ lợp tôn cho mái nhà cách đường điện trung thế khoảng 3 mét, Nhứt bị điện giật rơi từ trên cao xuống.

Thời điểm đó, do chưa đủ kiến thức nên Ngọc Nhứt không rõ ràng về mức độ nghiêm trọng khi bị điện ba pha giật. Đến khi bị vỡ mạch máu tay trái, xém chết lần hai do nơi ở xa phòng phẫu thuật mà lại mất máu quá nhiều, anh mới vỡ lẽ về tình trạng của bản thân. Sau khi chuyển viện lần hai, Nhứt tiến hành phẫu thuật cắt bỏ chi trái. Ca phẫu thuật diễn ra ngay cả khi anh và bác sĩ không biết phải cắt bỏ đến đâu vì phải tiến hành ca mổ để xem tình trạng hoại tử.

Trải qua hơn 5 - 6 cuộc phẫu thuật sau khi chuyển lên Bệnh viện Chợ Rẫy để cứu chữa tay phải, Ngọc Nhứt trở nên sợ hãi mỗi khi nhìn vào vết thương. Thay rửa vết thương trở thành nỗi ám ảnh của anh lúc bấy giờ, bởi vì quá đau

● Nguyễn và mẹ trên đường đến trường.

● Thảo Nguyễn và mẹ.

● Nguyễn Ngọc Nhứt giới thiệu sản phẩm tại triển lãm “HUTECH Startup Show”. (Ảnh trong bài: NVCC)

● Nguyễn Ngọc Nhứt sở hữu trang Facebook khoảng 40.000 người theo dõi và tài khoản Tiktok có 110.000 người theo dõi.

Nếu theo dõi TikTok hay các nền tảng mạng xã hội khác, bạn có thể đã một lần bắt gặp cái tên “Cụt yêu đời” - Nguyễn Ngọc Nhứt, hiện là sinh viên năm cuối Đại học Công nghệ TP HCM; Lê Thị Thảo Nguyễn, sinh ra đã bị bại liệt nửa người nhưng vẫn kiên cường đến trường trên lưng mẹ, lưng dì...

đón và ghê sợ với hình ảnh cánh tay chỉ còn là xương.

Cú sốc sau tai nạn khiến Nguyễn Ngọc Nhứt tự trách nặng nề, bởi vốn trước đó, anh đã kịch liệt cãi lời bố mẹ, quyết định nghỉ học phụ giúp gia đình, để mẹ anh không cần đi làm tha hương nữa. Nhưng trở trêu thay, biến cố bất ngờ đã biến nguyên nhân khiến anh như hiện tại.

Ngọc Nhứt bắt đầu lên mạng tìm những trường hợp giống mình để xem cuộc sống của họ thế nào. Nhìn những người có cùng cảnh ngộ với mình vẫn sống tốt, Nhứt bắt đầu có lòng tin rằng mình sẽ làm được. Mặt khác, anh không chấp nhận cuộc đời còn lại của mình sẽ hoàn toàn phụ thuộc vào người khác, không muốn trở thành gánh nặng cho gia đình. Chàng trai sớm tự lập năm ấy hiểu được gia đình không có trách nhiệm với cuộc đời của anh và một ngày nào đó, họ sẽ phải rời đi. Từ đó, Nguyễn Ngọc Nhứt dần tìm cách tự chăm sóc cho mình, tập lại mọi thứ như một đứa trẻ bằng đôi tay mới.

Quyết định đi học lại từ năm lớp 9 đã tạo nên bước ngoặt cuộc đời Ngọc Nhứt. Khoảng thời gian đầu đi học lại, Nhứt bị “hụt hơi” so với các bạn vì thiếu kiến thức nền tảng. Không bỏ cuộc, Nhứt tự tìm tòi học thêm trên mạng, mua những khóa học của lớp 6, 7, 8 để bổ sung

kiến thức. Nỗ lực được đền đáp, cuối năm đó, anh đã theo kịp kiến thức của mọi người. Đó cũng là nền tảng để Nhứt đi hết chặng đường THPT và lên đại học.

“Có thể mục đích của mình và người khác giống nhau, nhưng hành trình đi đến mục tiêu của mỗi người là khác nhau. Mình không lấy con đường của người khác để áp đặt cho mình, không bắt buộc bản thân phải đi theo con đường của ai khác mà sẽ tự đi trên con đường của chính mình. Mình mong muốn giúp đỡ những người có cùng cảnh ngộ, để họ thấy có những người giống như họ, vẫn đang sống rất tốt và có thể tự lập, cho họ lòng tin rằng họ có thể làm được”, Nguyễn Ngọc Nhứt chia sẻ.

Tối trường trên lưng mẹ, lưng dì và chạm tay tới khát vọng

Từ nhỏ tới lớn, mọi sinh hoạt của Thảo Nguyễn (ở xã Nhơn Phong, thị xã An Nhơn, tỉnh Bình Định) đều phải nhờ vào người khác. Cô gái khuyết tật đầy nghị lực ấy đã vượt qua số phận để tạo nên kỳ tích: trở thành sinh viên K46, ngành tâm lý học giáo dục của Trường Đại học Quy Nhơn.

Cha bỏ đi khi cả hai anh em Thảo Nguyễn còn nhỏ khiến gia đình vốn nghèo khó càng thêm khốn đốn. Một mình bà Lương Thị

Hoa gánh gồng nuôi hai con. Từ lúc Thảo Nguyễn còn nhỏ, người chị gái của bà là bà Lương Thị Hương thường xuyên công đưa cháu gái đi học. “Trong thời gian đi học, mẹ và dì là người đưa em đến trường, sau đó đi sẽ ngồi chờ em đến hết buổi học. Có những khi, cả ba người cảm thấy mệt mỏi và muốn dừng lại, bởi vì nó thật sự quá gian nan và có thể kết thúc bất cứ khi nào vì lý do sức khỏe. Để em có thể hoàn thành ước mơ của mình, hai người phụ nữ ấy đã phải hy sinh rất nhiều, từ thời gian cho đến công sức, thậm chí là chấp nhận cuộc sống khó khăn để có thể chăm sóc cho em một cách tốt nhất”, Thảo Nguyễn tâm sự.

Bị bệnh từ khi còn bé, đôi tay của em không nâng nổi vật nặng nhưng may thay vẫn còn cảm giác. Từ nỗ lực của mình Nguyễn chăm chỉ viết chữ, dùng tất cả ý chí, sự kiên cường và kiên trì mà em có được để hoàn thành xong chương trình 12 năm học. Đối với em, động lực có lẽ là khi nhìn thấy mẹ và dì, hai người phụ nữ đã hi sinh rất nhiều, từ thời gian đến công sức, chấp nhận cuộc sống khó khăn để có thể chăm sóc cho em một cách tốt nhất. “Em thấy được trên khuôn mặt mẹ và dì là nỗi lo về cơm, áo, gạo, tiền, lo lắng không biết nhờ cậy vào ai, không biết xoay sở như thế nào. Nhưng họ vẫn luôn kiên cường nói với em

rằng, chỉ cần em đậu đại học dù có xa đến đâu cũng sẽ đưa em đi” - Thảo Nguyễn xúc động chia sẻ.

“Sau bao nhiêu nỗ lực, vất vả không kể xiết, em bắt đầu chuẩn bị cho kì thi quan trọng, đánh dấu cho sự trưởng thành và mở ra con đường tương lai phía trước. Trong quá trình ôn thi, nỗi lo về trường học, về ngành nghề, về cuộc sống sau này thế nào khiến em cảm thấy rất sợ hãi, tưởng chừng như muốn bỏ cuộc”, Thảo Nguyễn cho biết.

Có nhiều khi Thảo Nguyễn luôn tự hỏi mình rằng “Em thích cái gì? Em muốn sau này mình sẽ làm gì? Em muốn trở thành một người như thế nào?”. Bao nhiêu câu hỏi cứ quanh quẩn trong đầu, làm tâm trí rối bời. Cũng theo Thảo Nguyễn, bất cứ ai trong cuộc sống đều có những câu chuyện không biết giải bày cùng ai, có những góc khuất ẩn sâu bên trong, có những vết thương lòng chưa bao giờ nguôi ngoai được. Nguyễn cũng vậy và muốn thông qua ngành học có thể từ bỏ học cách yêu bản thân, học cách đối mặt với cảm xúc tiêu cực, học cách chữa lành tổn thương và cũng mong những kiến thức được học đó có thể hỗ trợ, giúp đỡ người khác.

Trước khó khăn của Nguyễn, Ban Giám hiệu Trường Đại học Quy Nhơn đã sắp xếp cho em ở ký túc xá cùng với mẹ, mẹ em cũng có công việc ở căn tin của trường, tất cả các môn học đều được học ở tầng trệt. Hàng ngày, mẹ sẽ đẩy xe lăn đưa em đến lớp và quay về làm việc của mình.

Nguyễn chia sẻ: “Mình đã bị thiệt thòi về thể xác, nếu nằm một chỗ trong nhà, không có tri thức, không hiểu biết gì về thế giới bên ngoài, thì mình tồn tại trên đời này có ý nghĩa gì nữa đâu?... Em muốn trở thành một nhà tâm lý để biết được vì sao con người lại có những suy nghĩ, hành động tích cực hoặc tiêu cực. Vì sao trong khó khăn, họ lại dễ dàng buông bỏ mọi thứ mà không nỗ lực vượt qua...”

Mang trong mình suy nghĩ muốn giải bày cùng mọi người, khai phá những góc khuất ẩn sâu, những vết thương lòng. Thảo Nguyễn chọn cách thông qua ngành học để học cách yêu bản thân, đối mặt với những cảm xúc tiêu cực, những tổn thương để có thể hỗ trợ, giúp đỡ người khác...

Nhứt và Nguyễn là hai trong số 38 thanh niên khuyết tật Chương trình “Tỏa sáng nghị lực Việt” năm 2024. Đây là sự kiện thường niên do Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam phối hợp với Công ty TCP Việt Nam tổ chức. Chương trình tôn vinh các tấm gương thanh niên khuyết tật tiêu biểu, giàu nghị lực, vượt qua nghịch cảnh và tích cực đóng góp cho cộng đồng nhằm bồi đắp lý tưởng sống tốt đẹp cho thanh niên, thúc đẩy sự vươn lên của thanh niên Việt Nam. Chương trình cũng mong muốn lan tỏa và kêu gọi cộng đồng xã hội đồng hành với thanh niên khuyết tật Việt Nam, tìm ra các mô hình phù hợp, bền vững để hỗ trợ thanh niên đặc thù hòa nhập cộng đồng, tự tin theo đuổi ước mơ, khát vọng. **NGUYỄN MỸ**

TỰ TIN NGƯỜI KHUYẾT TẬT VIỆT

Hành trình người khuyết tật chinh phục đấu trường thể thao quốc tế

Thời gian qua, thể thao người khuyết tật đã đóng góp không nhỏ vào bảng vàng thành tích của thể thao Việt Nam. Rất nhiều gương mặt vận động viên người khuyết tật đã được vinh danh trên các đấu trường thể thao khu vực và quốc tế. Trong số đó, nhiều tài năng nổi bật đã được phát hiện thông qua các câu lạc bộ văn hóa thể thao và các giải đấu dành cho người khuyết tật tại cơ sở.

● Những gương mặt vàng của làng thể thao người khuyết tật Việt Nam. (Ảnh: Tổng hợp)

● Phong trào thể dục, thể thao cơ sở - "cái nôi" đào tạo nhân tài cho thể thao người khuyết tật Việt Nam. (Nguồn: Lâm Đồng online)

Theo Ủy ban Paralympic Việt Nam, hiện cả nước có gần 40 vận động viên NKT đang được hưởng chế độ dinh dưỡng, tập luyện theo chính sách của Nhà nước. Đây là con số còn khá khiêm tốn và lực lượng vận động viên NKT theo thể thao đỉnh cao cần được nhân rộng hơn nữa, qua đó giúp phong trào thể thao NKT tại Việt Nam ngày càng phát triển mạnh mẽ.

Để hiện thực hóa mục tiêu này, Ủy ban Paralympic Việt Nam xác định phát triển thể thao cộng đồng cho NKT là một trong những nhiệm vụ ưu tiên hàng đầu trong thời gian tới. Bên cạnh đó, phấn đấu tới năm 2030, cả nước có 1,5 triệu NKT được tham gia hoạt động, rèn luyện thể dục thể thao thường xuyên trong cộng đồng và cơ bản hoàn thành 15 môn thể thao NKT được phổ cập rộng rãi trong cộng đồng. Từ đó sẽ xuất hiện các tấm gương NKT tham gia thi đấu thành tích cao để trở thành những tấm gương sáng truyền động lực cho cộng đồng và xã hội.

Phong trào thể dục, thể thao người khuyết tật

Việt Nam hiện có khoảng 7 triệu người khuyết tật (NKT), chiếm hơn 7,06% dân số. Phần lớn những NKT thường mang trong mình sự tự ti và mặc cảm về những khiếm khuyết của bản thân, điều này khiến họ gặp nhiều khó khăn trong việc hòa nhập cộng đồng. Nhận thức rõ thực tế này, trong nhiều thập kỷ qua, Đảng, Nhà nước và các cơ quan chức năng đã dành sự quan tâm sâu sắc đến NKT. Nhiều chính sách, văn bản pháp luật đã được ban hành, nhằm tạo điều kiện để họ tham gia vào các hoạt động phát triển xã hội và sống bình đẳng như mọi công dân khác.

Một trong những hoạt động được Đảng, Nhà nước quan tâm là tạo điều kiện cho NKT tham gia hoạt động thể dục, thể thao. Căn cứ theo quy định tại khoản 3 Điều 5 Luật NKT 2010 có nêu rõ Nhà nước có những chính sách để trợ giúp NKT trong hoạt động thể dục, thể thao. Mục đích nhằm nâng cao sức khỏe, hoà nhập cộng đồng; bảo đảm cơ sở vật chất và chế độ, chính sách cho vận động viên thể thao khuyết tật tập luyện và thi đấu các giải thể thao quốc gia, quốc tế. Theo đó, hoạt động thể dục thể thao của NKT được tổ chức lồng ghép vào đời sống văn hóa cộng đồng, được tổ chức đa dạng về loại hình, đáp ứng nhu cầu thể dục thể thao của NKT.

Nhằm nâng cao trách nhiệm, thực hiện Luật NKT, cụ thể là trợ giúp NKT trong hoạt động thể dục, thể thao, nhiều hoạt động đã được triển khai tích cực tại các cấp. Hiện nay, đã có hơn 35 tỉnh, thành phố tổ chức phong trào thể thao dành cho NKT với nhiều môn thể thao phù hợp. Bên cạnh đó, các giải thi đấu thể thao thường xuyên thu hút từ 1.000 đến 1.500 vận động viên khuyết tật tham gia. Có nhiều vận động viên đã đạt được những thành tích xuất sắc.

Tại tỉnh Hà Nam, xây dựng phong trào luyện tập thể dục, thể thao là một trong số những chỉ tiêu, nhiệm vụ được xác định trong Kế hoạch thực hiện Chương trình trợ giúp NKT giai đoạn 2021 - 2030 tỉnh Hà Nam. Nhằm từng bước khơi dậy và lan tỏa tinh thần rèn luyện thể dục, thể thao nâng cao sức khỏe của NKT, Hội NKT tỉnh Hà Nam đã tích cực đẩy mạnh phong trào luyện tập thể dục thể thao sâu rộng đến từng hội viên.

Hướng tới mục tiêu mỗi địa bàn huyện, thị xã, thành phố đều có câu lạc bộ văn hóa thể thao NKT, Hội NTK tỉnh Hà Nam đã thành lập nhiều câu lạc bộ trên địa bàn; tổ chức tham gia giao lưu, thi đấu thường xuyên giữa các câu lạc bộ, các đơn vị tinh bạn; chú trọng nâng cao năng lực quản lý, kỹ năng lãnh đạo, chuyên môn của câu lạc bộ;... Từ đó, đưa phong trào luyện tập thể dục, thể thao trở thành hoạt động xuyên suốt đối với mỗi tổ chức Hội. Đồng thời xác định

đây là một trong những giải pháp, lĩnh vực giúp NKT xóa bỏ rào cản và hòa nhập bình đẳng với cộng đồng.

Tháng 11/2024, tỉnh Lâm Đồng cũng đã tổ chức thành công Giải thể thao NKT Lâm Đồng 2024, thu hút 150 vận động viên từ 8 đoàn đại diện các huyện và thành phố trong tỉnh tham gia tranh tài. Các vận động viên đã thi đấu ở nhiều bộ môn như xe lăn, xe lắc, cờ tướng và điền kinh. Kết thúc giải đấu, Ban Tổ chức trao tổng cộng 63 bộ huy chương (Vàng, Bạc, Đồng) cùng các giải thưởng cho những cá nhân và tập thể xuất sắc nhất.

Đây là lần thứ 7 giải thể thao thường niên mang ý nghĩa đặc biệt đối với các vận động viên khuyết tật được tỉnh Lâm Đồng tổ chức. Giải đấu không chỉ góp phần động viên tinh thần, nâng cao sức khỏe mà còn thể hiện sự quan tâm sâu sắc của các cấp, các ngành và đoàn thể đối với phong trào thể thao dành cho NKT. Đáng chú ý, từ mùa giải năm 2024, những vận động viên đạt thành tích xuất sắc sẽ được lựa chọn để tập luyện và tham gia thi đấu ở các giải thể thao NKT cấp quốc gia trong thời gian tới, mở ra cơ hội phát triển lớn hơn cho họ trên con đường thể thao chuyên nghiệp.

Những bước đi vạm vỡ trên đấu trường thể thao quốc tế

Khi nhắc đến thể thao chuyên nghiệp, không thể không nhắc đến những đóng góp của thể thao NKT vào bảng vàng

thành tích của thể thao Việt Nam. Có thể khẳng định rằng những thành công rực rỡ của thể thao NKT Việt Nam trên đấu trường quốc tế hầu hết đều bắt nguồn từ sự phát triển mạnh mẽ của phong trào thể thao tại cơ sở, đặc biệt là ở các câu lạc bộ. Chính từ những nền tảng này, các vận động viên tiềm năng được tuyển chọn, đào tạo và đưa vào các đội tuyển quốc gia. Như vậy, từ những bước đi đầu tiên đầy bỡ ngỡ tại cơ sở, họ dần vươn lên chinh phục những cột mốc đáng tự hào, tiến xa hơn với những bước đi vạm vỡ trên đấu trường thể thao quốc tế.

Minh chứng rõ nhất là những tấm huy chương danh giá đến từ các Đại hội thể thao tầm cỡ quốc tế. Gần đây nhất, vào tháng 9/2024, Đoàn thể thao NKT Việt Nam kết thúc thi đấu tại Paralympic (Đại hội thể thao NKT thế giới) Paris 2024 và hoàn thành chỉ tiêu đề ra với thành tích một Huy chương Đồng. Tấm huy chương do lực sĩ Lê Văn Công xuất sắc đạt được ở bộ môn cử tạ hạng cân 49kg. Mặc dù gặp chấn thương trước thêm sự kiện nhưng anh vẫn giúp Đoàn thể thao Việt Nam chạm tay vào huy chương tại kì Đại hội lần này. Như vậy, đô cử Lê Văn Công đã sưu tập đầy đủ huy chương ở Paralympic, anh giành Huy chương Vàng ở Paralympic 2016, Huy chương Bạc ở Paralympic 2020 và Huy chương Đồng ở Paralympic 2024.

Trước đó tại đấu trường châu lục - Asian Para Games 4 (Đại hội thể thao NKT châu Á lần 4) vào tháng 10/2023, Đoàn thể thao NKT Việt Nam đã xuất sắc giành được 1 Huy chương Vàng, 10 Huy chương Bạc và 9 Huy chương Đồng. Huy chương Vàng duy nhất được mang về bởi kinh ngư Lê Tiến Đạt ở nội dung 100m bơi ếch nam, hạng thương tật SB5. Được biết, quá trình chuẩn bị cho giải đấu gặp không ít khó khăn nhưng các vận động viên Việt Nam đã nỗ lực vượt qua mọi trở ngại. Những tấm huy chương danh giá không chỉ là thành quả của sự kiên trì mà còn là minh chứng cho ý chí mạnh mẽ của các vận động viên khuyết tật Việt Nam trên đấu trường châu lục.

Cũng trong năm 2023, Đoàn thể thao NKT đã thi đấu thành công ở ASEAN Para Games 12 (Đại hội thể thao NKT Đông Nam Á lần thứ 12), với 125 vận động viên, tranh tài ở 8/14 môn thể thao, giành được 201 huy chương (trong đó có 66 Huy chương Vàng), xếp thứ ba toàn đoàn, đồng thời thiết lập 19 kỷ lục Đại hội. Nói về thành công, kinh ngư 37 tuổi Trịnh Thị Bích Như đã "gây bão" tại Đại hội với 5 lần xuống nước giành 5 Huy chương Vàng và phá 3 kỷ lục. Hay lực sĩ Châu Hoàng Tuyết Loan, dù đã 48 tuổi nhưng cô đã giành Huy chương Vàng và phá kỷ lục hạng cân 55kg nữ với đòn tạ 105kg.

Có thể thấy, trên đấu trường thể thao quốc tế, vận động viên NKT đã chứng minh được tài năng, ý chí và nghị lực phi thường. Họ không chỉ vượt qua những giới hạn của bản thân mà còn khẳng định vị thế của thể thao NKT Việt Nam trên bản đồ quốc tế. Mỗi tấm huy chương, mỗi thành tích đạt được vừa là niềm tự hào cho quốc gia, vừa là nguồn cảm hứng mạnh mẽ cho cộng đồng, đặc biệt là những NKT. Thể thao không chỉ mở ra cơ hội để các NKT khẳng định bản thân mà còn giúp họ rèn luyện thể lực, nâng cao sức khỏe. Nhờ đó, NKT có thêm tự tin, nghị lực để hòa nhập và vươn lên trong cuộc sống, đồng thời thể hiện tài năng của mình một cách trọn vẹn. **LINH CHI**

"Còn" – nét văn hóa miền Tây sông nước từ thuở xa xưa

Nhắc đến miền Tây Nam Bộ, người ta thường hình dung ngay đến vùng đất trù phú với hệ thống sông ngòi chằng chịt, những vườn trái cây bạt ngàn và cuộc sống gắn liền với thiên nhiên. Trong bức tranh ấy, các "còn" - những cù lao nằm giữa dòng sông lớn - không chỉ là món quà từ phù sa mà còn là biểu tượng văn hóa độc đáo của miền Tây từ xa xưa.

● "Còn" Phụng nhìn từ trên cao. (Ảnh: TL)

"Còn" miền Tây qua những cuộc lở bồi

Thời gian gần đây, qua kênh của một Tiktokker chuyên sản xuất video về đời sống miền Tây, cụm từ "đám giỗ bên còn" bỗng nhiên trở thành "trend" trên mạng, và "còn" bỗng được giới trẻ tích cực tìm hiểu. Thực chất, "còn" là một hình thái đã quen thuộc với đời sống người dân miền Tây từ xa xưa và vẫn còn đến ngày nay. Văn hóa "còn" mang đậm chất sông nước và trở thành một phần không thể thiếu trong đời sống con người vùng đất Đồng bằng sông Cửu Long màu mỡ.

Đi về miền Tây, ta dễ dàng thấy những vùng đất xanh mướt được bao vây giữa bốn bề là sông nước. Các "còn" miền Tây hình thành tự nhiên qua năm tháng nhờ phù sa bồi đắp từ các dòng sông lớn như sông Tiền, sông Hậu.

Được phù sa bồi đắp, đất trên "còn" rất màu mỡ, phù hợp với việc trồng trọt. Thế nên, người dân miền Tây thường chọn "còn" làm nơi sinh sống, lập nghiệp với nghề nông, chăn nuôi. Với vị trí nằm giữa dòng nước mênh mông, nhiều "còn" đã trở thành điểm nhân sinh thái độc đáo. Tại đây, hệ sinh thái đa dạng kết hợp với khí hậu ôn hòa tạo nên môi trường sống lý tưởng, đặc biệt là sự trù phú của các vườn cây trái. Hệ thống "còn" không chỉ là nơi sinh sống của người dân mà còn là nguồn cảm hứng văn hóa, lưu giữ những giá trị truyền thống đặc sắc.

Sinh hoạt của người dân trên "còn" chủ yếu gắn liền với nghề làm vườn, chăn nuôi và đánh bắt thủy sản. Trên những mảnh đất phù sa màu mỡ, các vườn trái cây như sầu riêng, măng cụt, chôm chôm xanh tốt quanh năm. Nghề nuôi cá bè, làm mắm, hay các làng nghề thủ công như làm bánh tráng, kẹo dừa cũng góp phần tạo nên bản sắc riêng.

Đời sống cộng đồng nơi đây nổi bật với sự giản dị, chân thành và gắn gũi. Người dân di chuyển chủ yếu bằng ghe thuyền, giao thương trên sông nước trở thành một phần không thể thiếu. Các lễ hội gắn với tín ngưỡng sông nước như lễ hội đình làng không chỉ thể hiện lòng thành kính mà còn là dịp để cộng đồng quây quần, thắt chặt tình làng nghĩa xóm.

Khó có thể tính hết miền Tây có bao nhiêu còn, bởi qua bao năm bồi đắp, nhiều "còn" đã biến mất, nhưng cũng có không ít "còn" được bồi đắp lên. Trong đó, có những "còn" khá nổi tiếng bởi là "còn" lớn, có những nét đặc sắc riêng, có ảnh hưởng không nhỏ đến đời sống người miền Tây. Có thể kể đến các "còn" như "còn" An Bình (Vĩnh Long) nằm giữa dòng sông Cổ Chiên và sông Hàm Luông với vẻ đẹp yên ả của những vườn cây trái sum suê, những con đường làng rợp bóng mát và những ngôi nhà cổ kính nép mình bên bờ sông. "Còn" Mây hay còn được gọi là cù lao Lục Sĩ Thành, nằm giữa dòng sông Hậu, thuộc huyện Trà Ôn, tỉnh Vĩnh Long với diện tích khoảng 4.000ha, có làng nghề làm bánh tráng truyền thống lâu đời. "Còn" Tân Lộc (Cần Thơ), còn được gọi là "cù lao Tam Tỉnh" vì nằm giáp ranh giữa ba tỉnh Cần Thơ, Đồng Tháp và An Giang, nơi lưu giữ nhiều di tích lịch sử và văn hóa như đình Tân Lộc, chùa Phước Hậu, nhà cổ Trần Bá Thế... "Còn" Ông Hồ (An Giang) với nhiều truyền thuyết lạ kì. Nơi đây chính là quê hương của Chủ tịch Tôn Đức Thắng, vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc Việt Nam. Ngôi nhà sàn đơn sơ nơi Bác sinh ra và lớn lên đã trở thành khu di tích lịch sử quan trọng, thu hút đông đảo du khách đến tham quan và tưởng niệm. Ngoài ra còn có Tứ Linh còn

● Di tích về đạo Dừa còn lại đến ngày nay trên "còn" Phụng. (Ảnh: TL)

(Long - Lân - Quy - Phụng), Cù lao Giêng, "còn" chim... là những diêm đến độc đáo thu hút du khách tham quan.

Văn hóa "còn" không thể thiếu đi sự phong phú trong ẩm thực. Từ các món ăn dân dã như cá lóc nướng trui, lẩu mắm, bánh xèo cho đến những đặc sản nổi tiếng như kẹo dừa "còn" Phụng, trái cây còn Thới Sơn đều mang hương vị đặc trưng của miền Tây. Các "còn" còn nổi tiếng với những món ăn chế biến từ sản vật địa phương. Thực khách có thể vừa thưởng thức ẩm thực, vừa tận hưởng khung cảnh thiên nhiên thơ mộng, một trải nghiệm khó quên trong hành trình khám phá miền Tây.

Ngày nay, các "còn" đã trở thành điểm đến hấp dẫn trong hành trình khám phá miền Tây. Những tour du lịch sinh thái đưa du khách len lỏi qua các con rạch nhỏ, hái trái cây tại vườn, thưởng thức đờn ca tài tử ngay giữa thiên nhiên tươi đẹp.

"Tứ linh còn" và câu chuyện đạo Dừa ở "còn" Phụng

Nói về "còn" ở miền Tây, không thể không nhắc đến "Tứ linh còn", tức các "còn" Long, Lân, Quy, Phụng. Đây được coi là bốn viên ngọc quý nằm trên sông Tiền, trong đó "còn" Long và "còn" Lân nằm trong địa phận thành phố Mỹ Tho, "còn" Quy và "còn" Phụng thuộc xã Tân Thạch, huyện Châu Thành, tỉnh Bến Tre. Bốn "còn" này

đóng vai trò quan trọng trong việc thu hút khách du lịch đến hai tỉnh Tiền Giang và Bến Tre với các tour du lịch tập nập.

Từ xa xưa, các "còn" này đã có dân đến sinh sống, gắn với đó là nhiều truyền thuyết kỳ bí. "Còn" Long với truyền thuyết một con thuyền luồng kỳ bí xuất hiện từ dưới lòng sông để rồi hóa thành gò đất đồi tuyệt đẹp. "Còn" Lân hay còn gọi Cù lao Thới Sơn có diện tích lớn nhất trong tứ linh, lưu giữ nhiều câu chuyện hào hùng về chiến công chống Mỹ cứu nước. Nơi đây nổi tiếng với nghề làm kẹo dừa, kẹo cốm trứ danh mà du khách đến tham quan không thể bỏ qua. "Còn" Quy thì nằm cách trung tâm thành phố Bến Tre khoảng 22km, đây là "còn" có diện tích nhỏ nhất trong tứ linh.

Trong số tứ linh, "còn" Phụng thường được nhắc tên nhiều nhất bởi gắn với nhiều truyền thuyết, đặc biệt là câu chuyện về đạo Dừa. Xa xưa, vào những năm 1930, diện tích "còn" khoảng 28ha, nhưng từ đó đã phát triển lên hơn 50ha do phù sa bồi đắp hàng năm. Trước kia, "còn" Phụng có tên là "còn" Tân Vinh, tên gọi "còn" Phụng bắt nguồn từ ngôi chùa Nam Quốc Phật trên "còn" và chén cổ hình chim phụng được tìm thấy trong quá trình xây dựng chùa. Đây là ngôi chùa do "ông đạo Dừa" Nguyễn Thành Nam cho xây dựng vào đầu thế kỷ XX. Thế nên, "còn" Phụng còn có một tên gọi khác là "còn đạo Dừa".

Theo ghi chép, Giáo chủ đạo Dừa Nguyễn Thành Nam sinh ngày 22/4/1910, tại xã Phước Thạnh, Tổng An Hòa, Huyện Trúc Giang, Tỉnh Kiên Hòa (nay thuộc huyện Châu Thành, tỉnh Bến Tre) trong một gia đình giàu có, nhiều quyền thế. Ông từng du học ngành kỹ sư hóa học ở Pháp. Vào năm 1945, ông Nguyễn Thành Nam quy y cầu đạo với Hòa thượng Thích Hồng Tỏi ở chùa An Sơn - núi Tượng thuộc vùng bảy núi, Châu Đốc, An Giang. Trong thời gian tu đạo ông chỉ toàn ăn trái cây và uống nước dừa xiêm. Sau đó, ông cho dựng "Đài bát quái" đầu tiên cao 14 mét ở xã Phước Thạnh cũng toàn bằng dừa, đánh dấu sự ra đời của đạo Dừa. Sau thời gian tu tập trên núi, ông trở về và bắt đầu truyền bá cách hành đạo của mình. Năm 1948, tại Định Tường (Tiền Giang) ông ngồi thiền ở nhiều nơi từ bờ sông cho đến trước mái hiên nhà. Những năm 1950, ông chỉ khoác trên mình một manh áo mỏng, đêm ngày ngồi tịnh khải hành đạo trên "Đài bát quái" và mỗi năm chỉ tắm một lần vào ngày Phật đản. Ông còn mua cả sà lan loại nhỏ, hai tàu chơ khách để thuận tiện cho việc hành đạo cũng như đưa rước các tín đồ.

Do biến động của thời cuộc, vào năm 1963, ông đạo Dừa dời toàn bộ cơ sở về mũi phía đông "còn" Phụng. Tại đây, ông cho xây dựng chùa Nam Quốc Phật với các công trình như Cửu Đinh, sân Rồng, phi thuyền Apollo, bản đồ hình chữ S, Tháp Chuông Hòa Bình, khu vực Thất Sơn... Ông còn mua thêm sà lan lớn 3 tầng, trên đó có cả tháp đài, nhà khách, vườn hoa... và tích cực truyền bá tư tưởng đạo pháp của mình cho đến khi ông qua đời và đạo Dừa suy tàn.

Ngày nay, khu di tích đạo Dừa rộng chừng 1.500m² thường được nhiều du khách đến viếng thăm. Nơi đây còn giữ được khá nguyên trạng các hạng mục kiến trúc được xây dựng từ thời ông còn sống, như: sân chín con rồng; tháp Hòa Bình (Cửu trùng đài), đình lớn...

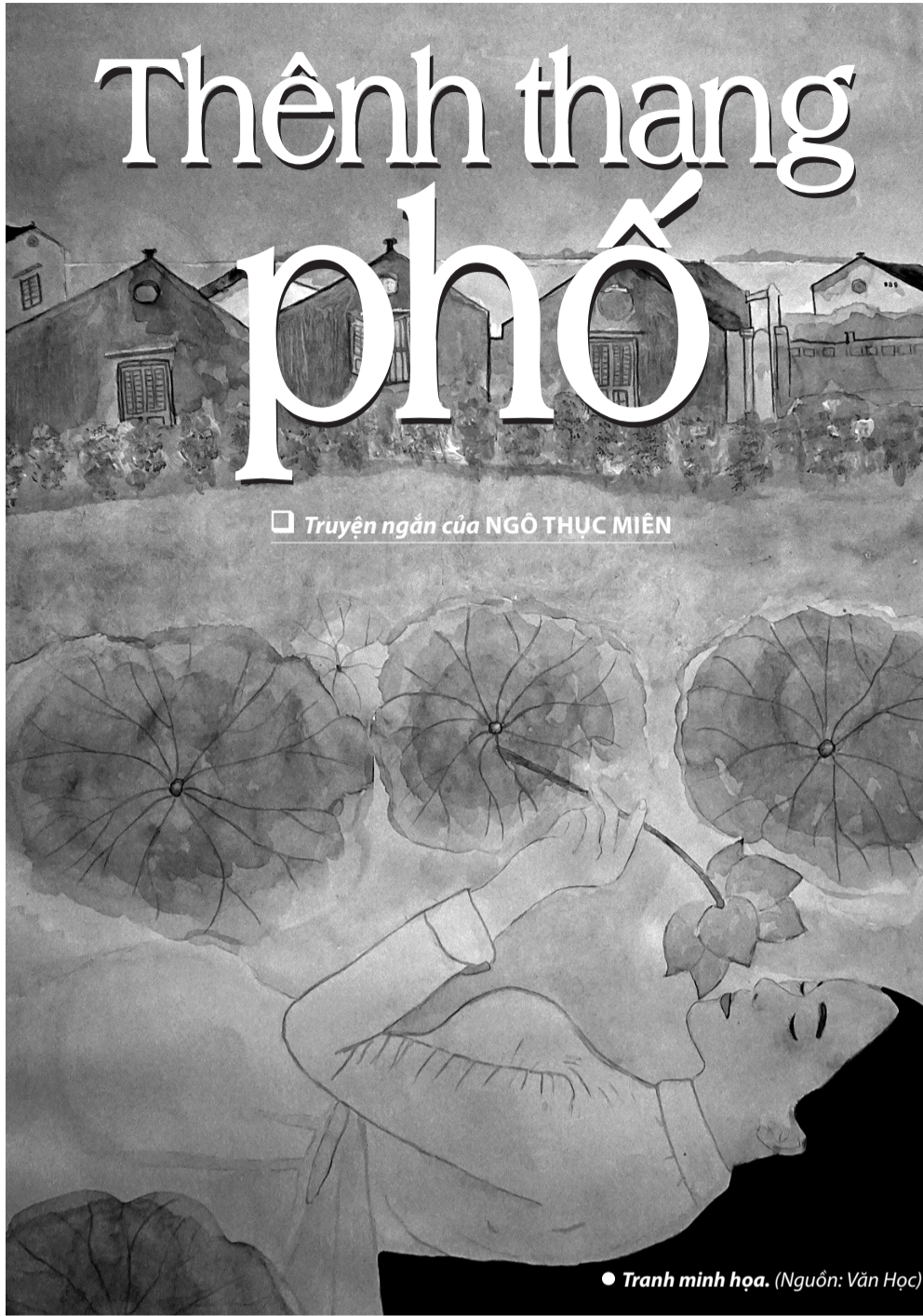
Có thể nói, các "còn" ở miền Tây không chỉ là món quà của thiên nhiên mà còn là nơi lưu giữ những giá trị văn hóa, lịch sử và tâm linh đặc sắc của người dân vùng sông nước. Từ những phong tục, lễ hội đậm chất tín ngưỡng cho đến nếp sống mộc mạc, chân tình, các "còn" như một bức tranh sống động về đời sống và bản sắc của miền Tây. Dù thời gian trôi qua, giữa những đổi thay của nhịp sống hiện đại, các "còn" vẫn giữ được nét đẹp thuần khiết từ thuở xa xưa. Chính sự hòa quyện giữa truyền thống và hiện tại đã làm nên sức hút đặc biệt, khiến các "còn" không chỉ là điểm đến du lịch mà còn là biểu tượng văn hóa đáng tự hào của cả vùng đất này.

NGỌC MAI

Sống làm gì nữa khi bao quanh chỉ toàn những cực hình. Đầu óc Hân chìm trong mông lung ảo mờ. Lúc nào cũng chỉ nghe thấy sự xúi giục từ phía thùy não, vốn đã trở nên xơ cứng, u tối. Mắt cô lờ lờ nhìn ra vô định. Phía kia là mặt hồ lờ nhờ sương cuối chiều. Cô chỉ cần nhảy xuống đó là làm xong việc mà tâm trí xúi giục. Từ chỗ ngồi này ra mặt hồ chỉ hai mươi bước chân chứ mấy. Nhưng ngộ nhờ ai đó nhìn thấy, nhảy xuống cứu thì coi như... hồng. Cô tự nhủ phải chờ thêm. Mắt cô lia sang trái, bắt gặp một người đàn ông đang tỉ mỉ vẽ tranh. Hân dụi mắt để nhìn cho rõ hơn. Bức tranh có màu vàng chủ đạo. Chưa bao giờ cô thấy một bức tranh mà màu vàng lại óng ánh đến thế. Người đàn ông hình như bị cụt một bàn tay. Cô cố nhìn kỹ và tự khẳng định với mình. Một họa sĩ cụt tay vẽ rong. Cô bỗng quên việc chính. Bên tay cụt của ông họa sĩ thu hút ánh nhìn của Hân. Một điều gì đó níu cô tiến lại gần. Bây giờ bức tranh không còn vàng chói như lúc ngồi nhìn xa, mặt tranh trầm hơn. Cô biết, ông đang vẽ một vườn trắng. Ánh trắng tràn lên, nhuộm cả khu vườn, làm nó trở nên đặc một màu hy vọng. Dường như đoán được tâm trạng của cô gái, ông họa sĩ quay sang: "Có tâm sự gì sao, cô gái?". "Bác vẽ đẹp quá". Hân không trả lời ông, mà nhấn vào bức tranh. Ông họa sĩ cũng không đòi cô gái lạ phải trả lời. "Bác sẽ bằng sự hồ hởi và tình yêu với thiên nhiên".

Bức vẽ níu Hân ngồi xuống. Cô cảm giác có một sự quen thuộc bao quanh mình. Cô muốn ngắm thật lâu cái màu vàng trải đều trên khu vườn. Ông họa sĩ vẽ thêm vài nét cọ lên những đóa hoa xinh tạo điểm nhấn, bên góc trái, phía dưới tranh. Hân nghĩ đến câu ông họa sĩ vừa nói: "Bác sẽ bằng sự hồ hởi và tình yêu với thiên nhiên". Hồ hởi và tình yêu. Hai thứ cô đang thiếu. Hai thứ tuyệt vời đó đã bỏ cô đi. Bây giờ, cô chìm trong mớ suy nghĩ đại đột. Đột nhiên, ông họa sĩ nói như thể đang đi guốc trong bụng Hân. "Chẳng có nỗi ưu tư nào là không xóa bỏ được. Cô gái à".

Mấy ngày qua, ông đều vẽ ở khu vực này. Ông đã thấy Hân ngồi ở vị trí cái ghế đó, dáng vẻ sầu não, bất động. Trời chìm dần vào bóng tối nhập nhoạng. Ông phải ra về. Hân giúp ông chằng vài thứ vào chiếc xe đạp cà tàng. Trước khi dắt xe, ông nhắc Hân: "Bác sẵn sàng nghe cháu tâm sự. Bác thường vẽ ở đây".

Hôm nay, Hân đưa xe vào tầng hầm rồi mới đi bộ qua đây. Giờ cô sẽ đi bộ về. Ngoài kia, dòng xe cộ ùn ùn, không khí như bị vón cục lại. Từ công viên đi bộ về nhà, cô cứ vẫn mơ nghĩ về ông họa sĩ. Đôi mắt ông đầy vẻ lạc quan. Hôm nay là lần thứ ba cô bị cản lại không làm liều. Hai hôm trước, trên đường đi làm về, Hân rẽ vào, ngồi ở chiếc ghế đó, như dành sẵn cho cô, hôm thì cô thấy người mẹ bé đưa con bé bóng dáng yêu, hôm thì là một đôi trai gái nắm tay nhau tung tăng. Những

hình ảnh ấy bỗng chốc làm tâm trí cô xao động. Cô nán lại để nghĩ. Và đau. Cô chẳng có gì ngoài một mầm sống trong bụng. Cô thoa tay lên đó, rồi thút thút ngồi lên xe, nổ máy. Một tối thì ăn gói mì tôm sống, một tối lót dạ củ khoai mua dưới chân tòa nhà.

Cô lại nghĩ, hay là ra ban công, chỉ một cú nhảy thôi, mọi sự sẽ kết thúc. Chẳng ai có thể cản. Người ta vẫn thường làm cách đấy thôi, việc gì phải ra công viên, nhảy hồ để rồi biết bao chuyện đập vào mắt.

Hân không tắm, cô thả người xuống tắm đệm, nước mắt ứa trào, thiếp đi lúc nào không biết.

Kẻ gây ra nỗi đau cho Hân là Phùng. Cái mầm sống đang lớn dần lên trong bụng cô cũng của Phùng. Suốt thời gian qua, cô dám đương đầu với một áp lực, đó là không vâng lời cha mẹ với một đám mai mối ở quê, chỉ để dành tình yêu cho Phùng. Phùng hay thủ thỉ vào tai cô những lời có cánh. Phùng là tất cả những gì cô có. Những lần Phùng đón cô bằng xe hơi, đưa cô la cà quán xá, nhậu nhẹt, cà phê, rồi cả vài điem du lịch lãng mạn làm đầy cảm xúc cho cô. Nó khiến cô choáng ngợp trong một tình yêu cảm giác không gì tuyệt hơn. Hân có nhan sắc và khả năng, nên không quá khó để sau khi ra trường, cô xin được vào làm việc ở một công ty luật. Ở đó đa phần là người trẻ. Những chàng trai sẵn đón cô không ít. Nhưng cô yêu Phùng và tin gã sẽ đưa cô về ra mắt cha mẹ, rồi xin phép làm đám cưới.

Một ngày Phùng lộ nguyên hình là kẻ bắt cá ba, bốn tay. Hân chỉ là một thứ trò chơi trong bộ sưu tầm của Phùng. Chiếc ô tô Phùng vẫn đưa đón các cô gái được gã mua bằng tiền vay mượn và lừa gạt vài chị nạ dòng. Hình ảnh về Phùng sụp đổ. Tương lai mà người trai đó vẽ ra cho cô chỉ là miếng bánh vẽ mà một kẻ bẻm mép nghĩ ra cũng vỡ tan. Khi vừa nhận ra bộ mặt thật của gã thì Hân biết mình dính bầu. Trời ơi, phải làm sao bây giờ? Cha mẹ sẽ ra sao khi biết con gái bưng bình, đã chối từ sự mai mối để chạy theo tiếng gọi của tình yêu? Ngày mới bước chân đến giảng đường đại học, cô cũng từng non nớt tin tưởng, yêu một "anh thầy". Trái tim non nớt của cô bị cào xước bởi một người mà cô tin tưởng. Cú vấp ngã đầu đời cho cô hiểu rằng, cuộc sống đô thị chẳng có gì dễ dàng. Những đứa con gái nông thôn ra trọ, học hành dễ vương vào cạm bẫy, hào nhoáng. Sau cú đau đớn cô đã đề phòng, lúc nào cũng xù ra những cái gai mỗi khi ai đó định tán tỉnh. Thế rồi cô đã bị đốn tim khi Phùng vừa nhần nại, vừa khéo nói. Để chinh phục các cô gái, gã đã diễn quá giỏi.

Lúc đầu Hân định đi phá thai, một mình sau khi Phùng giữ bó. Nhưng rồi nỗi thất vọng khiến cô chẳng đủ can đảm làm việc đó. Càng nghĩ, cô càng rối. Và

Sáng thấy trời lạnh, tôi nói với con trai để ba chở đi học cho đỡ lạnh. Bình thường con trai tôi đang học lớp 6 phải đạp xe chừng 2km để tới trường. Con bảo, thích vậy cho chủ động và không phải ba mẹ đón đưa.

Thực ra nói lạnh, nhưng chỉ se lạnh, mặt trời vẫn mọc và nắng ấm lan toả khắp đường phố. Nên cái lạnh cuối thu chớm đông chỉ nhẹ nhàng chút thôi, người ta vẫn mặc quần đùi, áo thun chạy xe sáng sớm bình thường.

Đô thị những năm gần đây rét muộn và khi vào đúng đỉnh điểm của rét cũng không còn kiểu rét buốt lạnh như những ngày xưa. Các nhà khoa học nói trái đất đang nóng lên và mọi thứ thay đổi quá nhanh.

Hà Nội bây giờ là thành phố ô nhiễm không khí thuộc loại nguy hiểm. Đọc báo cáo từ Chi cục Bảo vệ môi trường thành phố Hà Nội cho biết vào mùa khô, từ tháng 5 đến tháng 9 hàng năm chỉ số chất lượng không khí nhiều ngày ở mức rất xấu, gây hại cho sức khỏe. Thông tin từ Chi cục Bảo vệ môi trường Hà Nội cho biết, có nhiều nguồn gây ô nhiễm môi trường không khí như quá nhiều khu công nghiệp, làng nghề, xe hơi, xe máy lưu thông hằng ngày, rồi hoạt động đốt rơm rạ, rác thải sinh hoạt của người dân không được kiểm soát cũng là nguyên nhân gây ra ô nhiễm môi trường không khí.

Quả là dân đô thị đang phải sống chung với không khí ngột thở đó. Nhưng biết sao giờ khi mà

họ đang tranh giành nhau từ chỗ đậu xe, nhà bên cạnh nhau để đồng rác sao cho hợp lý, dội nước, sửa nhà, có khách đông... cũng phải dè chừng bạn láng giềng. Cộng đồng dân cư phải dậy sớm đi làm khỏi kẹt xe, đường phố cứ mưa lớn là lụt, chen chúc nộp đơn cho con vào trường công từ mẫu giáo... thì chuyện sống chung với không khí tệ hại chả là gì.

Mới đây, tôi đọc tin, nhiều bạn trẻ phải chen chân lên Ba Vì để chụp ảnh với hoa dã quỳ, một loài hoa mọc ở vệ đường, thành từng bụi lớn, nở rộ màu vàng rực rất đẹp mắt. Nó cũng xuất hiện nhiều ở vùng Tây Nguyên. Ngắm hoa là một thú chơi tao nhã, nhẹ nhàng, nhưng bây giờ ồn ào và chật chội quá. Người trẻ không có thời gian, không gian để ngắm, quan sát, suy ngẫm, chậm rãi... mà họ ủa đến đó chụp vội vài tấm hình để đăng trên mạng xã hội. Họ trang điểm thật đẹp để có những tấm hình ưng ý và ít để ý những sự va chạm đông đúc xung quanh, nhưng họ lại rất thích được nhiều like, được bình luận trên mạng xã hội. Một thế giới ảo đang biến thành thật.

Phải chăng, chúng ta đang tìm đối tác để tương tác trên thế giới ảo nhiều hơn là sự thật. Vì cuộc sống ở khu phố, cộng đồng nó quá quen thuộc và chán ngắt, người ta cần tìm những bạn bè trong thế giới rộng mở hơn. Đó chính là không gian của Internet. Đó là nhu cầu tìm kiếm, sẽ chia mới.

rồi, những ý nghĩ tồi tệ cùng nước mắt đã làm mờ nhòe tâm trí cô. Nó xui cô tìm đến cái chết để giải thoát. Đôi khi cô càng cưỡng lại thì từ sâu trong tâm trí, ai đó càng nói to hơn, mạnh hơn, yêu cầu cô tự kết liễu mình.

Cô đã chẳng đủ can đảm để làm chuyện đó. Cô nhớ lời ông họa sĩ. Chẳng có nỗi ưu tư nào là không xóa bỏ được. Cuối chiều, Hân lại rẽ vào công viên. Ông họa sĩ đã vẽ một bức tranh khác. Cô không nghĩ nhiều như những hôm trước, mà tiến lại gần ông lão. Hôm nay ông vẽ sông trăng. Một khúc sông cong cong nhuộm đầy trăng, lãng mạn và huyền bí. Ông ngừng vẽ khi Hân ngồi xuống ngắm tranh. Đột nhiên, ông nói: “Cháu hãy nghĩ đến những điều tích cực”. Câu nói như thể ông đang hiểu căn bệnh gan ruột, khiến cô bất ngờ. Rồi ông tiếp: “Bác nói như thế, là vì nhìn thấy cháu, bác hiểu. Bác cũng từng mất hết hy vọng... nhưng rồi mọi sự đã khác...”.

Ông là thương binh. Một bàn tay ông đã để lại ở chiến trường biên giới phía bắc. Xuất ngũ, về thành phố thân yêu thì ông biết tin tình yêu, niềm hy vọng của mình cũng đã khước từ mình để đi theo ngã rẽ khác. Mọi thứ xung quanh chao đảo. Con tim thất lại. Ông từng chán nản hơn một tháng, chìm trong những cơn say, mơ hồ. Rồi một tai nạn nhẹ làm ông bừng tỉnh, ông tự nhủ phải vượt lên nỗi đau. Ở chiến trường không chết, làm sao có thể gục ngã trước chuyện tình duyên. Ông học tập, thành đạt, lấy vợ, sinh con, trở thành họa sĩ có tiếng, giờ sống an nhiên với ba con. Ông vẽ nhiều phong cảnh đẹp, hay chân dung phụ nữ với những nét vẽ đẹp đến xuất thần. Tất cả đều vừa vặn, nhã nhặn, nhưng vẫn gọi những vỉa tầng thanh cao của một người duy mỹ, yêu đời.

Trăng lên sớm trên bầu trời thành phố. Vài cặp đôi đã bắt đầu xúng xính cho một buổi tối thân thương. Ông họa sĩ về rồi, Hân còn ở lại đón ánh trăng huyền lóng lánh. Trăng cũng đang tãi trên mặt hồ. Cô hít một hơi dài, đứng lên để về. Cô sẽ tắm nước nóng rồi xuống ăn tạm cái gì đó. Ngày thứ ba gặp ông họa sĩ, gương mặt phúc hậu, giọng nói nhu mì thì Hân không còn muốn làm chuyện đại dột nữa. Cuộc sống đáng quý biết bao. Làm sao có thể tự mình tức lậy. Từng lời ông thăm thía. Nhưng Hân sẽ phải đối mặt cuộc

sống hiện tại ra sao, còn mầm sống đang lớn lên trong cô nữa...

Cũng là gợi ý của ông họa sĩ. Ông khuyên cô hãy về nương tựa gia đình, hoặc ít nhất là cầu mong sự giúp đỡ của họ, cùng anh chị em, bè bạn. Thành phố đông đúc, nhiều cạm bẫy, song trong lòng phố vẫn còn những thiết tha, nhân hậu.

Thai nhi chẳng có tội gì, bác nhi!? Cô thưa với ông họa sĩ, cũng là nói với mình. Cô sẽ sinh con, chăm sóc và dựa vào con. Cuộc sống này đã có nhiều người phụ nữ dám nuôi con một mình đấy thôi. Trong một lần vui, Hân hỏi, có bao giờ bác vẽ cánh tay khiếm khuyết của mình? Hân nhận được câu trả lời đúng như cô đã hình dung. Ông đã vẽ hình ảnh mình trong niềm lạc quan phơi phới, tự tin trong từng hơi thở. Ta không yêu bản thân, làm sao có thể yêu thương người khác.

Gia đình đã dang rộng vòng tay đón Hân. Hôm cô về quê là một ngày mưa sụt sùi. Cô dốc lòng xin lỗi cha mẹ. Trên vùng tuổi ăn năn, cô đã được tha thứ và vòng tay mẹ đã siết thật chặt cô con gái đại dột. Con sẽ không cô đơn khi sinh con. Lời của người mẹ khiến cô ứa nước mắt. Cô vẫn đi làm, khám định kỳ và tự bồi dưỡng, chăm sóc mình. Gần đến ngày con gái sinh, mẹ sẽ lên, điều đó làm cô vững tâm hơn rất nhiều.

Chiều cuối tuần, cô ngồi xem ông vẽ tranh. Khi trăng bắt đầu lên, đột nhiên một chàng trai xuất hiện. Hai lúm đồng tiền duyên rung rinh. Ông họa sĩ nhìn hai người, cười, giới thiệu đây là con trai. Hân hơi sững một chút, rồi khi định thần lại, tự hỏi hay là ông họa sĩ đã đẻ con trai ông “phục kích” ở đây? Sau hồi giới thiệu sơ qua, ông giục đôi bạn đi về phía quán cà phê, đã lên đèn sáng trưng. Ông bảo: “Cứ ngồi đó chờ chút, rồi ta sẽ vào”. Chàng trai mê vẽ tranh màu nước, đặc biệt cũng mê vẽ cảnh trăng. Ông họa sĩ rút về trước, để lại đôi bạn trẻ say sưa nói về tranh và trăng. Không biết cái duyên của cuộc gặp này đến đâu, nhưng cô thấy chàng trai hiện từ như một bức tranh trăng sáng sánh. Cô chẳng biết điều gì sẽ đến sau cuộc gặp này, chỉ biết cô đã yêu trăng hơn, những mảnh trăng nhỏ bé lung linh ở góc đời. Nhưng cuộc đời lạ lắm, như ông họa sĩ nói, ta chẳng nên hờ hững. Khi yêu, cuộc đời sẽ tặng lại ta những đóa hoa. **N.T.M**

Tôi cũng mới đọc một tin thấy choáng váng, đó là ở một khu phố Tây Sơn, quận Đống Đa, Hà Nội, người ta tìm thấy hàng trăm bộ hài cốt khi thi công cải tạo đường công thoát nước. Như vậy, từ lâu khu cư dân đông đúc này sống chung với người chết, nói theo dân gian là sống chung với “ma” và không có cảm giác sợ hãi. Nhà văn Võ Phiến có truyện ngắn rất hay mang tên “Đến khi ma chết” nói về một con ma nhập vào một cái chuông ở một hộ dân ở đô thị. Cuộc sống ồn ã, cuồng quay, nhộn nhịp, khiến con ma “hết phép” để dọa người và nó đều thất bại khi có ý định dọa nạt thành viên trong gia đình. Khi con ma ở làng quê, nhíp sống tâm linh khiến nó trở dậy mạnh mẽ, nhưng đô thị khiến con ma “không chôn dung thân”. “Bây giờ, cõi chết lại bị đe dọa lấn tràn của sức sống. Thế này thì còn biết đi về đâu? Ánh điện sáng tàn nhẫn sẽ rọi khắp cả và làm tan biến hết cảnh hư linh. Hết làm người còn ôm hy vọng được làm ma, hết làm ma mới thực không còn là gì cả. Không còn làm gì cả: tan biến mất trong khoảng vũ trụ vô cùng! Con ma chuông, muốn giậm chân mà khóc rống lên: “Chao ôi? Sao mà

khó đến làm vậy? Khó đến làm vậy?” (trích “Đến khi ma chết”).

Cuộc sống và văn chương đâu khác nhau là mấy. Nhà kia đám ma, nhà này đám cưới, nhà này ăn nhậu râm ran, nhà kia người già đơn côi một mình, ánh đèn hiu hắt. Việc ai nấy làm, nếu có qua đời, biết nhau phúng viếng cho phải đạo, không thì thôi cũng chả sao. Chả ai trách nhau được vì bản chất đô thị nó vốn thế.

Cuộc sống ở đô thị là vậy, có ca thán, buồn vui. Sự chật chội là điều đương nhiên khi mà lực lượng di dân tự do luôn hướng về ánh đèn đô thị. Họ đi học, làm nghề, làm thuê... rồi mong bám víu vào đây vì tương lai của họ cũng như con em họ. Thứ bụi mìn, kẹt xe, lụt lội, và quệt, cạnh tranh, chửi bới, xếp hàng chờ khám bệnh, sống cạnh nghĩa trang, mồ mã... chả là gì hết.

Con người đô thị san sát nhau, phá hơi vào mặt nhau, nhưng lại ít chào nhau. Họ cứ đứng đứng với nhau vì quen biết gì đâu mà chào, mà cười với nhau. Cười với nhau người ta kêu mình là đồ khùng.

Đô thị chật chội, nóng ran, va chạm, xô đẩy, nhưng đô thị lại quá lạnh lùng!

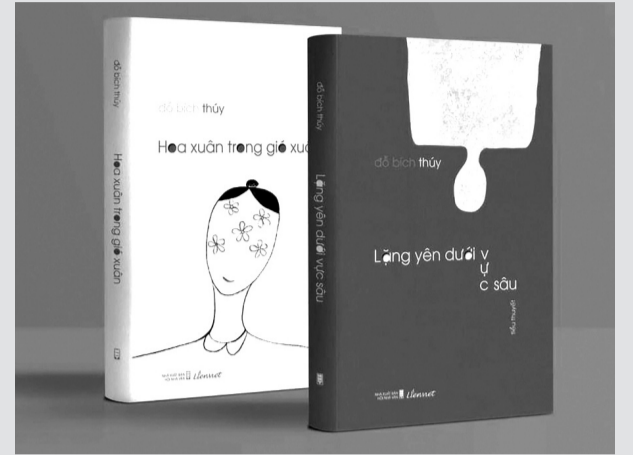
TUẤN NGỌC

ĐỌC SÁCH

“Hoa xuân trong gió xuân”

Nhà văn Đỗ Bích Thúy vừa gửi đến bạn đọc hai ấn phẩm đặc biệt vào những ngày cuối tháng 11 vừa qua - trong đó, tái bản cuốn tiểu thuyết “Lặng yên dưới vực sâu” (đã từng được chuyển thể thành phim truyền hình) và tập truyện ngắn “Hoa xuân trong gió xuân” được in lần đầu.

“Hoa xuân trong gió xuân” gồm 19 truyện ngắn chọn lọc, trong số đó có những truyện chưa từng xuất hiện trong cuốn sách nào. Đề tài chủ đạo

● Hai cuốn sách ra mắt dịp tháng 11 của nhà văn Đỗ Bích Thúy. (Ảnh: PBNV)

vẫn là đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, thắm đẫm hơi thở của những vùng văn hoá Mông, Tày, Dao... Trong tập truyện này cũng có một số truyện ngắn Đỗ Bích Thúy viết về Hà Nội mà nhà văn Nguyễn Văn Thọ nói rằng: “Từ đề tài miền núi, hiện thực và lãng mạn, bay lên như “Tiếng đàn môi bên bờ rào đá”, văn chương nhà văn xuất thân từ miền núi này, sau hơn chục năm gần đây bắt đầu len lỏi vào cái sâu thẳm của đất ngàn năm, mà ở đó Đỗ Bích Thúy vẫn giữ được góc nhìn hết sức nhân hậu và bản lĩnh”.

Những năm gần đây, Đỗ Bích Thúy chăm chút kỹ lưỡng để xuất bản những cuốn sách đẹp. Cả hai cuốn sách ra mắt lần này đều được họa sĩ Lê Thiết Cương vẽ bìa và vẽ minh họa. Có lẽ nhắc đến chị, độc giả lẫn người yêu thích điện ảnh không thể không nhớ đến tác phẩm “Tiếng đàn môi sau bờ rào đá” sau này được dựng thành bộ phim điện ảnh Chuyện của Pao giành giải Cánh diều vàng năm 2005. Có thể nói, chính từ tác phẩm của Đỗ Bích Thúy, một miền biên viễn trùng điệp núi rừng Hà Giang như đến gần công chúng hơn. Văn chương của chị luôn gắn bó với vùng đất đã sinh ra và nuôi nấng chị, cho chị một miền nhớ thương kiệt cùng để từ đó hóa thành câu chữ mê mị người đọc. Bởi suốt hành trình văn chương của chị, những cảnh đẹp của Hà Giang như hiện lên rõ mồn một qua từng tác phẩm, dấu đó là tiểu thuyết, truyện ngắn hay tản văn. Bạt ngàn màu xanh, lồng lộng gió núi, và rộn ràng lễ hội. Độc giả cảm nhận một Đỗ Bích Thúy tận tụy với chính quê hương, bản làng và con người đất này.

Thế nhưng, văn chương Đỗ Bích Thúy lại ghim vào lòng bạn đọc một nỗi buồn sâu thẳm về thân phận người phụ nữ giữa hun hút núi rừng và những tục xưa nếp cũ của đồng bào đang sinh sống trên rẻo cao này. Đến nay, có lẽ ít ai viết về núi rừng vùng Tây Bắc mà đẹp buồn như chị. Thân phận người phụ nữ trong cuộc sống của đồng bào Dao, Tày, Mông khiến người đọc cứ thao thiết lòng dạ, dấu đã gấp trang sách cuối lại.

Với phiên bản phát hành lần này, “Lặng yên dưới vực sâu” được chăm chút kỹ lưỡng, bắt mắt qua phần phụ trách mỹ thuật và minh họa của họa sĩ Lê Thiết Cương. Câu chuyện của những phận đời bị đánh cắp giữa lồng lộng núi rừng như vẫn còn ám gợi trong tâm trí độc giả. Súa, Phóng, Vừ và cả đứa con đều mang đến người đọc cảm xúc mãnh liệt của thương và đau. Điểm đặc biệt của lần tái bản này, Đỗ Bích Thúy đã cho in thêm những nhận xét của độc giả về tiểu thuyết cũng như những hình ảnh của đoàn làm phim khi đến với Hà Giang thực hiện bộ phim truyền hình Lặng yên dưới vực sâu. Không thể không nhắc tới trang bìa màu tím được họa sĩ Lê Thiết Cương chau chuốt, song kiếm hợp bích cùng sự tinh tế của Đỗ Bích Thúy như cái đẹp chẳng thể chạm tới tận cùng...

Trong tập truyện “Hoa xuân trong gió xuân”, như một sự dẫn dắt của cảm xúc, từ truyện ngắn đầu tiên làm tựa sách cho đến truyện cuối đi từ chi tiết nhỏ làm nên chiêm nghiệm lớn trong câu chuyện gia đình, tình yêu đầy bất ổn. Rồi lần lượt đi qua bi ai, hoan lạc để chạm ngõ bình an và thanh thản với thân phận phụ nữ trong cõi người mộng mênh. Dường như mọi đau đớn của các nhân vật đều là cái đẹp đến đau lòng. Đôi khi chỉ một khắc giây hạnh ngộ được tình yêu mà người ta mất cả quãng đường trần ai để soi chiếu...

Và còn đó một Đỗ Bích Thúy khiến độc giả phải thán phục trước tài quan sát và kể chuyện của chị trong mảng đề tài phố thị. Tựa như chị ngồi ngay một con ngõ nào đó, nhân nha bên tách trà nóng và thủ thi những vụn vặt của người Thủ đô. Để rồi phát hiện ra truyện hay đời, kỳ thực vẫn là một quãng sống mà ở đó lòng nhân ngời sáng sẽ giúp đường trần bằng an...

Nỗi đời phụ nữ trong truyện Đỗ Bích Thúy luôn được đẩy đến kiệt cùng để từ đó chính họ phải chọn lấy con đường sống của mình trong hành trình đi hết cõi phù vân này. Đi như thế nào, sống ra sao, không ai khác, chính người phụ nữ phải tự chọn lựa. Một lần nữa, tính nữ trong văn chương Đỗ Bích Thúy khẳng định một màu sắc văn chương đặc biệt của chị. Dù là ở không gian núi rừng Tây Bắc hay ngõ ngách phố thị, người phụ nữ vẫn luôn đại diện cho nỗi buồn và hơn hết là cái đẹp. Buồn, đẹp và lộng lẫy khôn nguôi...

Nhà văn Đỗ Bích Thúy sinh năm 1975 ở Hà Giang. Năm 2001, chị chuyển công tác từ Hà Giang về Hà Nội, làm việc tại Tạp chí Văn nghệ Quân đội. Thương tá, nhà văn Đỗ Bích Thúy đã có 10 năm trong vai trò Tổng Biên tập Tạp chí. Trong hơn 20 năm viết văn, cho đến nay Đỗ Bích Thúy đã xuất bản 24 tác phẩm và từng đoạt nhiều giải thưởng văn học: Giải Nhất cuộc thi sáng tác truyện ngắn của tạp chí Văn nghệ Quân đội năm 1999 - 2000; Giải Nhất tiểu thuyết Hội Văn học nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam năm 2013; Giải Nhất Văn học nghệ thuật thủ đô năm 2014... **MIỄN THẢO**

Mất ngủ vì lối sống không lành mạnh

Linh Trang (26 tuổi, đang sinh sống ở Hà Nội), một ngày, ngoài 8 tiếng làm việc ở công ty, cô còn làm bán thời gian khoảng 3 tiếng. Công việc bận rộn, khiến Trang luôn phải sử dụng máy tính, điện thoại liên tục không ngừng nghỉ. Có những hôm đến 12 giờ đêm, cô vẫn phải làm việc. Nếp sống không lành mạnh, khiến Trang mất ngủ ở tuổi 26.

Cô chia sẻ: “Khoảng một năm nay, vào những ngày cuối tuần, kỳ nghỉ lễ, dù rất rảnh rỗi, nhưng tôi chỉ ngủ được 2 - 3 tiếng/ngày. Giấc ngủ chập chờn, không sâu khiến tôi thường bị đau đầu khi tỉnh dậy. Đặc biệt, buổi tối, tôi thường trằn trọc đến 2 - 3 giờ sáng mới có thể ngủ được”. Mất ngủ khiến tinh thần Linh Trang mệt mỏi, kiệt quệ.

Trang cho biết, mất ngủ thời gian dài khiến hiệu suất làm việc của cô giảm sút. Cô phải xin nghỉ công việc bán thời gian do không đáp ứng được nhu cầu của chỗ làm. Trí nhớ của Trang trong một năm gần đây cũng có dấu hiệu giảm sút, cô thường bị nhầm lẫn tên khách hàng, số liệu.

Công việc, cuộc sống không tốt, khiến cô rơi vào khủng hoảng tâm lý. Cô sứt hơn nhiều cân so với những năm trước. Cô phải tìm đến bác sĩ tâm lý, bác sĩ chuyên khoa thần kinh để điều trị. Nhưng để “lấy lại” giấc ngủ ngon và sâu như trước kia còn là một chặng đường dài đối với Trang.

Cũng giống như Trang, đó là câu chuyện của Minh Vũ. Anh hiện đang là sinh viên một trường đại học ở Hà Nội. Mặc dù mới 20 tuổi, Vũ có lối sống khá “tùy hứng”. Ban ngày, anh cắp sách đến trường như bao bạn bè. Vào buổi tối, Vũ lại thức đến 4 - 5 giờ sáng để chơi game.

Vũ tâm sự: “Lên đại học, bố mẹ không còn quản lý tôi chặt như trước. Vì vậy, cuộc sống thoải mái hơn nhiều. Sau mỗi giờ học căng thẳng trên giảng đường, về đến nhà, tôi sẽ làm hết các bài tập cá nhân, bài tập nhóm rồi bắt đầu chơi game. Bình thường khoảng rạng sáng tôi mới ngủ. Còn những hôm “lành mạnh” hơn khoảng 1 - 2 giờ sáng tôi sẽ đi ngủ”.

Sau ba năm “ngày học, đêm chơi” sức khỏe của Vũ suy yếu hơn hẳn. Vũ thường xuyên rơi vào trạng thái tinh thần mệt mỏi, uể oải khi đến lớp. Có thời gian, Vũ phải nhờ đến sự trợ giúp của thuốc ngủ, tìm đến bệnh viện để khám chữa. Tuy nhiên, giấc ngủ vẫn không có dấu hiệu trở lại với chàng sinh viên trẻ.

Căn bệnh mất ngủ vốn tưởng dành cho những người cao tuổi.

Người trẻ “truy tìm” giấc ngủ bình yên

● Nhiều người phải chi hàng chục triệu đồng để tìm lại giấc ngủ ngon. (Ảnh minh họa - Nguồn: Tạp chí Mẹ và Con)

Áp lực học hành, thi cử, công việc, cuộc sống, khiến nhiều người trẻ ngày nay dễ bị mất ngủ sớm. Căn bệnh mất ngủ không chỉ ảnh hưởng đến sức khỏe, mà còn cả tinh thần của giới trẻ. Vì vậy, nhiều người đã chi cả chục đến cả trăm triệu đồng để tìm lại giấc ngủ sâu, yên bình.

Giờ đây, đang ảnh hưởng trực tiếp đến cuộc sống của người trẻ. Khảo sát của hãng nghiên cứu thị trường Wakefield Research ghi nhận khoảng 37% người trẻ Việt bị mất ngủ, 73% bị căng thẳng do rối loạn giấc ngủ. Số liệu cũng cho thấy, có tới 79% người tham gia không có thời gian nghỉ ngơi mỗi ngày. Rối loạn giấc ngủ (hay rối loạn thức - ngủ) liên quan đến các vấn đề về chất lượng, thời gian và số lượng giấc ngủ, dẫn đến nhiều hệ lụy ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống của mọi người.

Lấy ví dụ, thiếu ngủ, giấc ngủ thường xuyên bị gián đoạn sẽ khiến não bộ không được thư giãn, nghỉ ngơi. Do đó, người bị mất ngủ thường bị mất tập trung và khó để ghi nhớ, điều này sẽ ảnh hưởng lớn đến học tập và hiệu quả công việc.

Ngoài ra, giấc ngủ không đủ sẽ khiến cơ thể quá sức, không được nghỉ ngơi dẫn đến tình trạng mệt mỏi vào sáng hôm sau.

Ngoài ra, mất ngủ còn ảnh hưởng đến tim mạch, do tim không được nghỉ ngơi sau một ngày làm việc vất vả. Đặc biệt, đối với người trẻ, mất ngủ để lại hệ lụy vô cùng nguy hiểm và thường gặp như ảnh hưởng đến tâm trạng khiến người bị mất ngủ thường xuyên căng thẳng, lo âu, suy nghĩ tiêu cực,... Nếu không khắc phục kịp thời sẽ làm tăng nguy cơ bị trầm cảm dù không có tiền sử bệnh.

Chi cả chục triệu để tìm lại giấc ngủ ngon

Để chữa căn bệnh mất ngủ, nhiều người đã chi hàng chục, hàng trăm triệu. Như Linh Trang, sau

● Thiếu ngủ khiến người trẻ làm việc kém hiệu quả. (Ảnh minh họa - Nguồn: Sức khỏe đời sống)

nhiều đợt điều trị chứng mất ngủ không đạt hiệu quả như mong muốn, cô đã nghe lời khuyên bạn bè, gia đình, bắt đầu chuyển “du lịch ngủ”. Vài tháng một lần, Trang chi hàng chục triệu đồng cho các chuyến đi du lịch, nghỉ dưỡng đến những vùng đất hoang sơ. Ngoài ra, mỗi tuần một lần, cô lại đến các buổi thiền chuông, vừa lắng nghe tiếng chuông, ngửi mùi trầm hương để thư giãn tinh thần.

Báo cáo Dự đoán Du lịch năm 2024 của Booking.com đã chỉ ra rằng, gần hai phần ba (66%) du khách đến từ khu vực châu Á - Thái Bình Dương cho biết muốn đi du lịch chỉ để có một giấc ngủ trọn vẹn, không bị gián đoạn. Theo báo cáo, có đến gần 70% du khách Việt Nam tìm đến các chuyến du lịch ngủ. Điềm khiến “du lịch ngủ”

Một giấc ngủ đủ giúp nâng cao sức khỏe cho mỗi người. Ngủ ít quá, hay nhiều quá đều ảnh hưởng đến tinh thần và thể chất con người. Nghiên cứu này được thực hiện bởi Đại học California và Hiệp hội Ung thư Hoa Kỳ. Các nhà nghiên cứu đã tiến hành khảo sát 1 triệu người từ trẻ đến già. Cụ thể là từ 30 đến 102 tuổi trong vòng 6 năm bằng việc ghi lại thời gian ngủ của mỗi người và chia thành các nhóm. Tất cả mọi người được chia thành các nhóm: là nhóm ngủ ít, nhóm ngủ bình thường, nhóm ngủ nhiều. Người thuộc nhóm ngủ đủ sẽ ngủ từ 6 - 8 tiếng đồng hồ mỗi ngày, người ngủ ít là người ngủ ít hơn 4,5 tiếng. Còn người ngủ từ 9 tiếng trở lên sẽ được xếp vào nhóm ngủ nhiều. Căn cứ vào kết quả, họ phát hiện người duy trì được thói quen ngủ 6 - 8 tiếng/ngày có tỉ lệ tử vong thấp. Nhất là người dành 6,5 - 7,4 giờ cho việc ngủ có tỉ lệ thấp nhất. Ở những người dành 4,5 giờ cho việc ngủ đồ xuống, tỉ lệ tử vong có dấu hiệu tăng cao. Không chỉ có vậy, người ngủ nhiều cũng có kết quả tương tự.

THÔNG BÁO

Về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá hoặc bán đấu giá không thành

Căn cứ khoản 1 Điều 104 Luật thi hành án dân sự (được sửa đổi, bổ sung năm 2014);

Căn cứ bản án số 01/ĐSSST ngày 19 tháng 01 năm 2021; Quyết định sửa đổi, bổ sung bản án sơ thẩm số 01/QĐSĐBSBA-QĐ ngày 29 tháng 01 năm 2021 của Tòa án nhân dân huyện Đông Phú, tỉnh Bình.

Căn cứ Quyết định thi hành án số 563/QĐ-CCTHADS ngày 09 tháng 5 năm 2022; Quyết định thi hành án số 491/QĐ-CCTHADS ngày 05 tháng 4 năm 2022 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đông Phú, tỉnh Bình Phước.

Căn cứ Quyết định về việc cưỡng chế kê biên xử lý tài sản số 14/QĐ-CCTHADS ngày 27 tháng 8 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đông Phú, tỉnh Bình Phước;

Căn cứ kết quả thẩm định giá số 009/2024/100711 ngày 07 tháng 10 năm 2024 của Công ty Cổ phần thẩm định giá Đông Nai, địa chỉ: T06-B2 đường Nguyễn Ái Quốc, khu phố 3, phường Quang Vinh, thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai;

Căn cứ Thông báo về việc không có khách hàng đăng ký tham gia đấu giá tài sản số 104A/CV-MĐ ngày 03 tháng 12 năm 2024 của Công ty Đấu giá Hợp danh Miền Đông, trụ sở chính: 0.65, khu phố 3, phường Tam Hòa, thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai. Chi nhánh tại Bình Phước: Số 54, khu

phố Tân An, thị trấn Tân Phú, huyện Đông Phú, tỉnh Bình Phước.

Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đông Phú thông báo cho:

Người phải thi hành án: Bà Nguyễn Thị Giáng Châu, sinh năm 1971, địa chỉ: Ấp Thuận Hòa 1, xã Thuận Lợi, huyện Đông Phú, tỉnh Bình Phước.

Nội dung: Buộc bà Nguyễn Thị Giáng Châu phải có nghĩa vụ hoàn trả cho Ngân hàng Nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam, địa chỉ: Số 2, Láng Hạ, phường Thành Công, quận Ba Đình, thành phố Hà Nội, số tiền gốc đã vay còn lại là 1.000.000.000 đồng (Một trăm triệu đồng), tiền lãi theo lãi suất tính đến ngày 19/01/2021 là 50.899.000 đồng (Năm mươi triệu tám trăm chín mươi chín nghìn đồng), tổng cộng: 1.050.899.000 đồng (Một trăm năm mươi triệu tám trăm chín mươi chín nghìn đồng), và lãi suất chậm thi hành án đối với số tiền chậm trả theo mức lãi suất theo quy định tại khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015, tương ứng với thời gian và số tiền chậm thi hành.

Trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được Thông báo này hoặc kể từ ngày được Thông báo hợp lệ của thông này bà Nguyễn Thị Giáng Châu có mặt tại Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đông Phú để thỏa thuận về mức giảm giá tài sản. Nếu hết thời hạn nêu trên các bên không thỏa thuận hoặc thỏa thuận không được về mức giảm giá thì Chấp hành viên sẽ quyết định giảm giá tài sản để tiếp tục bán đấu giá.

Vậy, thông báo bà Nguyễn Thị Giáng Châu biết./

**CHI CỤC THI HÀNH ÁN DÂN SỰ
HUYỆN ĐÔNG PHÚ, TỈNH BÌNH PHƯỚC**

BỐ CÁO THÀNH LẬP CÔNG TY LUẬT TNHH NGUYỄN KIM

- Tên tổ chức hành nghề luật sư: CÔNG TY LUẬT TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN NGUYỄN KIM
- Địa chỉ trụ sở: Số 15 Cù Chính Lan, phường Khương Mai, quận Thanh Xuân, thành phố Hà Nội.
- Điện thoại: +84 0935998286; Email: nguyennkimlawyer@gmail.com
- Người đại diện theo pháp luật: Luật sư Nguyễn Kim Đám
- Căn cước công dân số: 033089015697 do Cục Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội cấp ngày 23/8/2021. Thẻ luật sư số 11626/LS do Liên đoàn Luật sư Việt Nam cấp ngày: 17/9/2024.
- Lĩnh vực đăng ký hoạt động theo Giấy Đăng ký hoạt động số: 01022464/TP/ĐKKHĐ do Sở Tư pháp thành phố Hà Nội cấp ngày 15/11/2024.
- Tham gia tố tụng theo quy định của pháp luật;
- Tư vấn pháp luật;
- Đại diện ngoài tố tụng;
- Thực hiện các dịch vụ pháp lý khác theo quy định pháp luật.

THÔNG BÁO

VỀ VIỆC TÌM CHỦ SỞ HỮU TÀI SẢN

Chi cục Thi hành án dân sự quận Thanh Xuân thông báo: Trong thời hạn 01 năm kể từ ngày đăng thông báo, ai là chủ sở hữu tài sản sau:
- 01 chiếc xe mô tô nhãn hiệu Honda Lead, biển kiểm soát 29X1-326.51, số khung RLHUF 24079Y063913, số máy JF24E-73251
Liên hệ với Chi cục Thi hành án dân sự quận Thanh Xuân - Địa chỉ:

Khu Liên cơ quan nội chính, ngõ 27 Lê Văn Lương, phường Nhân Chính, quận Thanh Xuân, Hà Nội (Điện thoại: 0974688828) để nhận lại tài sản nêu trên. Hết thời hạn thông báo mà không ai đến nhận thì Chi cục Thi hành án dân sự quận Thanh Xuân sẽ làm thủ tục xử lý những tài sản trên theo quy định của pháp luật.
Mọi thắc mắc khiếu nại sau thời hạn 01 năm như trên kể từ ngày đăng thông báo đều không được xem xét giải quyết.

CHI CỤC THADS QUẬN THANH XUÂN, TP HÀ NỘI

Xây dựng tương lai tiếp cận cho tất cả người khuyết tật

Trong một xã hội ngày càng phát triển, những tiến bộ trong công nghệ, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo (AI), đang mở ra những cơ hội lớn cho người khuyết tật (NKT). Một trong những người đang trải nghiệm sự thay đổi này là Matthew Sherwood, một người mù đã sống với khiếm thị hơn 15 năm. Chia sẻ với tờ CNN, mặc dù có gia đình, sự nghiệp đầu tư thành công và một chú chó hỗ trợ, Sherwood vẫn phải đối mặt với những thách thức trong các công việc hàng ngày, chẳng hạn như đi mua sắm. Việc đảm bảo những món đồ anh chọn đúng màu sắc và kiểu dáng vẫn là một nhiệm vụ khó khăn, làm giảm bớt sự độc lập của anh. Tuy nhiên, với sự trợ giúp của công nghệ AI, Sherwood có thể sớm tìm được sự trợ giúp cần thiết để vượt qua những khó khăn này.

Sherwood đôi khi sử dụng ứng dụng Be My Eyes, một ứng dụng kết nối người dùng khiếm thị với tình nguyện viên có thị lực qua video trực tiếp để hỗ trợ các tác vụ như kiểm tra màu sắc hoặc xác nhận thông tin sản phẩm. Tuy nhiên, nhờ vào những tiến bộ trong AI, nhu cầu phải có người hỗ trợ từ xa đang dần được thay thế. Be My Eyes đã hợp tác với OpenAI để triển khai một mô hình AI có thể thay thế tình nguyện viên, nhìn và mô tả những gì người dùng thấy. Trong một đoạn demo gần đây của OpenAI, người sử dụng Be My Eyes phiên bản AI đã có thể gọi taxi và nhận hướng dẫn chi tiết về cách gyor tay đón xe. Google cũng đã giới thiệu tính năng tương tự cho ứng dụng "Lookout" của họ, một công cụ hỗ trợ người khiếm thị.

Công nghệ AI đang giúp cải thiện đáng kể khả năng tiếp cận cho NKT và người cao tuổi. Các công ty lớn như Apple và Google đang phát triển một loạt công cụ hỗ trợ, từ các công cụ theo dõi mắt giúp NKT vận động điều khiển điện thoại iPhone bằng mắt, cho đến các hướng dẫn giọng nói chi tiết cho người khiếm thị sử dụng Google Maps. Những công nghệ này giúp NKT không chỉ dễ dàng tiếp cận thông tin mà còn có thể tham gia vào nhiều lĩnh vực của đời sống, từ công việc đến giải trí.

Kể từ khi ChatGPT ra mắt, AI đã chứng tỏ là một công cụ có sức ảnh hưởng to lớn, không chỉ thay đổi cách chúng ta làm việc và giao tiếp mà còn mở ra cơ hội mới cho NKT. Trước đây, một người mù muốn làm việc trong môi trường kinh doanh thường phải dựa vào sự trợ giúp của người khác để đọc các tài liệu. Tuy nhiên, với sự phát triển

CÔNG NGHỆ AI:**Cầu nối tiềm năng giúp người khuyết tật hòa nhập**

● Một người khiếm thị đang sử dụng phiên bản AI của Be My Eyes để gọi taxi. (Ảnh: OpenAI/Be My Eyes)

● Tiến bộ trong công nghệ đang mở ra những cơ hội lớn cho NKT. (Ảnh: unric.org)

của AI, giờ đây người khiếm thị có thể sử dụng các công cụ như ChatGPT để hỗ trợ trong công việc, tìm kiếm cơ hội việc làm và tham gia vào các lĩnh vực mà trước đây họ khó có thể tiếp cận. Theo Sherwood, đây là cơ hội tuyệt vời cho NKT, giúp họ không chỉ có cơ hội tìm việc làm mà còn có thể cạnh tranh trong các lĩnh vực như kinh doanh, nơi mà công nghệ AI có thể là một yếu tố quyết định.

Một trong những lợi ích lớn nhất mà AI mang lại cho NKT là khả năng cải thiện công nghệ hỗ trợ, chẳng hạn như các thiết bị trợ thính, xe lăn thông minh và các công cụ hỗ trợ giao tiếp. Các công ty công nghệ đã bắt đầu áp dụng AI để tăng cường các công cụ hỗ trợ này. Chẳng hạn, Google đã phát triển một công cụ giúp người khiếm thị hoặc có thị lực yếu nhận diện những gì xuất hiện trên màn hình, đồng thời nâng cấp công nghệ này với các tính năng hỏi đáp dựa trên AI. Các công nghệ này vừa giúp cải thiện khả năng di chuyển và hỗ trợ NKT tiếp cận thông tin và giáo dục dễ dàng hơn.

Những tiến bộ này không chỉ là công nghệ đơn thuần mà còn phản

Trí tuệ nhân tạo (AI) đang dần khẳng định vai trò trong việc thúc đẩy quyền lợi của người khuyết tật bằng cách đáp ứng các nhu cầu cá nhân và mở rộng khả năng sống độc lập. Các hệ thống hỗ trợ dựa trên AI mang đến nhiều tiện ích như nhận diện chuyển động mắt, nhận diện giọng nói và xác định tuyến đường dễ tiếp cận. Những công cụ này không chỉ cải thiện khả năng di chuyển cá nhân mà còn giúp người khuyết tật tiếp cận thông tin, giáo dục và thị trường lao động.

ánh sự thay đổi trong cách xã hội nhìn nhận và đối xử với NKT. AI đã và đang giúp xóa bỏ những rào cản trong cuộc sống của họ, giúp họ sống độc lập, đồng thời có thể phát triển, học hỏi và đóng góp vào xã hội như bất kỳ ai khác.

Rủi ro giao thoa và trách nhiệm quản lý

Trên toàn cầu, khoảng 16% dân số, tương đương 1,3 tỷ người, đang phải đối mặt với các dạng khuyết tật nghiêm trọng, bao gồm gần 240 triệu trẻ em. Riêng tại Liên minh Châu Âu (EU), vào năm 2023, 27% dân số trên 16 tuổi - tương đương 101 triệu người - mắc một hoặc nhiều loại khuyết tật, với tỷ lệ phụ nữ cao hơn nam giới ở tất cả các quốc gia thành viên. Đây là một thực tế đầy thách thức, nhưng đồng thời cũng mở ra cơ hội cho sự hòa nhập nếu các quốc gia biết tận dụng sức mạnh của công nghệ và đổi mới sáng tạo.

Tuy nhiên, việc ứng dụng AI cũng đặt ra những thách thức lớn. Báo cáo của Gerard Quinn, cựu Báo cáo viên đặc biệt của Liên hợp quốc về quyền lợi của NKT, chỉ ra rằng các thuật toán AI có thể tạo ra sự phân biệt đối xử nếu không được thiết kế

cẩn thận. Ví dụ, các công cụ tuyển dụng dựa trên AI có thể loại trừ ứng viên khuyết tật vì chúng không hiểu được cách thức giao tiếp khác nhau hoặc hiểu sai ngôn ngữ cơ thể. Những thuật toán này thường dựa trên các mô hình hành vi đã được lập trình sẵn, khiến chúng khó tiếp cận với sự đa dạng của con người.

Một minh chứng rõ ràng là AI có thể đưa ra kết luận sai lệch về những người mắc chứng tự kỷ, những người có cách biểu đạt khác biệt. Chatbot - một công cụ phổ biến trong giao tiếp số - cũng có thể không thân thiện với người sử dụng phân mềm đợc mãn hình. Điều này đặt ra nguy cơ tạo thêm rào cản cho những NKT vốn đã dễ bị tổn thương.

Ngoài ra, các thuật toán AI thường dựa trên thống kê trung bình, điều này dẫn đến nguy cơ phân biệt đối xử trong các lĩnh vực như tuyển dụng, giáo dục, ngân hàng và dịch vụ an ninh. Ví dụ, một ứng viên có gương mặt bị biến dạng có thể bị thuật toán loại trừ ngay trong giai đoạn đầu của quá trình tuyển dụng.

Các hệ thống AI cũng tiềm ẩn rủi ro phân biệt giao thoa - sự tương tác giữa nhiều yếu tố như giới tính,

chủng tộc, tuổi tác, xu hướng tình dục, dân tộc hoặc khuyết tật. Điều này có thể khiến một người dễ bị tổn thương hơn so với những người khác trong cùng một bối cảnh. Thêm vào đó, AI thường thiếu minh bạch về yếu tố nào quan trọng nhất trong các quyết định của nó, điều này càng làm phức tạp vấn đề.

Những quyết định phân biệt đối xử này không dễ bị phát hiện, đặc biệt khi NKT ít được tham gia vào quá trình phát triển và thử nghiệm AI. Đây là lý do tại sao các tổ chức quốc tế và chính phủ cần tăng cường quy định để đảm bảo công nghệ AI không tạo ra thêm rào cản mà thay vào đó thúc đẩy tính hòa nhập.

Công ước về Quyền của NKT (UNCPRD) đã đặt ra trách nhiệm pháp lý cho các quốc gia trong việc ngăn chặn sự phân biệt đối xử dựa trên khuyết tật bởi bất kỳ cá nhân hay tổ chức nào. Đáp lại, Liên hợp quốc đang tích cực xây dựng các quy định về AI để đảm bảo công nghệ này phát triển theo hướng phù hợp với nhân quyền và công bằng xã hội.

Năm 2023, Tổng Thư ký Liên hợp quốc António Guterres đã thành lập Cơ quan Tư vấn Cấp cao về AI, đưa ra các khuyến nghị về quản trị AI trên phạm vi quốc tế. Tháng 9/2024, trong Hội nghị Thượng đỉnh Tương lai, các nhà lãnh đạo thế giới đã thông qua Hiệp định Tương lai, bao gồm một Hiệp định Kỹ thuật số Toàn cầu nhằm tạo ra không gian kỹ thuật số an toàn, bảo vệ và thúc đẩy nhân quyền, bao gồm cả quyền lợi của NKT.

Tại châu Âu, Luật Trí tuệ Nhân tạo (AI Act) đã có hiệu lực từ tháng 8/2024 và sẽ được áp dụng rộng rãi từ năm 2026. Đây là quy định toàn diện đầu tiên trên thế giới nhằm giám sát sự phát triển và triển khai AI một cách có trách nhiệm. Luật này đặc biệt quan trọng đối với NKT, bởi nó tìm cách ngăn chặn các thiệt hại như phân biệt đối xử và mất quyền riêng tư.

Tựu trung lại, AI mang lại tiềm năng to lớn trong việc thay đổi cuộc sống của NKT. Tuy nhiên, để tận dụng tối đa tiềm năng này, cần sự hợp tác chặt chẽ giữa chính phủ, khu vực tư nhân và cộng đồng NKT. Việc tích hợp các biện pháp chống phân biệt đối xử và bảo vệ nhân quyền vào quy định AI quốc gia là điều cần thiết. Các nhà phát triển cần minh bạch hơn, đồng thời đưa NKT vào quá trình thiết kế và thử nghiệm công nghệ. Chỉ khi đó, các quốc gia mới có thể xây dựng một tương lai nơi công nghệ không chỉ phá bỏ rào cản mà còn trở thành cầu nối cho sự hòa nhập và phát triển toàn diện. **DIỆU BAO**

THÔNG BÁO ĐẤU GIÁ TÀI SẢN

Thực hiện Hợp đồng dịch vụ đấu giá tài sản đã ký giữa Tổng công ty Hàng hải Việt Nam - CTCP với Công ty Đấu giá hợp danh VNA về việc tổ chức đấu giá tài sản. Công ty đấu giá hợp danh VNA thông báo đấu giá tài sản cụ thể như sau:

- Đơn vị có tài sản: TỔNG CÔNG TY HÀNG HẢI VIỆT NAM - CTCP
- Địa chỉ: Số 1 Đào Duy Anh, Phường Phương Mai, Quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội.
- Đơn vị tổ chức đấu giá tài sản: CÔNG TY ĐẤU GIÁ HỢP DANH VNA
- Địa chỉ: Nhà số 50, Liên kết 3, KĐT Đại Thanh, Tả Thanh Oai, Thanh Trì, Hà Nội.
- Tài sản đấu giá, giá khởi điểm, tiền đặt trước, tiền mua hồ sơ tham gia đấu giá:
 - Tài sản đấu giá: Phần vốn góp của Tổng công ty Hàng hải Việt Nam - CTCP tại Công ty TNHH Khai thác Container Việt Nam;
 - Giá trị phần vốn góp: 9.852.436.800 đồng
 - Tỷ lệ vốn góp: 60% Vốn điều lệ.
 - Giá khởi điểm: 25.020.510.000 đồng
- Mọi chi phí liên quan đến việc chuyển quyền sở hữu, thuế chuyển nhượng, phí công chứng, phí thuế khác nếu phát sinh do khách hàng trúng đấu giá chịu.
- Tiền đặt trước: 2.500.000.000 đồng
- Tiền mua hồ sơ tham gia đấu giá: 500.000 đồng/hồ sơ
- Hình thức đấu giá và phương thức đấu giá: Đấu giá bằng bỏ phiếu gián tiếp theo phương thức trả giá lên.
- Thời gian, địa điểm bán và tiếp nhận hồ sơ đăng ký tham gia đấu giá, nhận phiếu trả giá (Phiếu tham gia đấu giá/Phiếu tham dự đấu giá): Bán hồ sơ, tiếp nhận hồ sơ đăng ký tham gia đấu giá: Từ 08h00' ngày 06/12/2024 đến 17h00' ngày 24/12/2024 (trừ ngày thứ bảy, chủ nhật) tại Trụ sở Công ty Đấu giá hợp danh VNA;

Địa chỉ: Nhà số 50, Liên kết 3, KĐT Đại Thanh, Tả Thanh Oai, Thanh Trì, Hà Nội.

- Thời gian, địa điểm xem tài sản: Từ 08h00' ngày 10/12/2024 đến 17h00' ngày 13/12/2024 tại Công ty Đấu giá hợp danh VNA; Địa chỉ: Nhà số 50, Liên kết 3, Khu đô thị Đại Thanh, Tả Thanh Oai, Thanh Trì, Hà Nội.
- Thời gian, địa điểm nộp tiền đặt trước:
 - Nộp tiền đặt trước: Bằng hình thức nộp tiền vào tài khoản của Công ty từ ngày 24/12/2024 đến ngày 26/12/2024, theo thông tin số tài khoản sau: Tài khoản số: 115644399999 tại Ngân hàng TMCP Công thương Việt Nam - Chi nhánh Quang Trung, PGD Đại Kim.
 - Đơn vị thụ hưởng: Công ty đấu giá hợp danh VNA
 - Tính đến thời điểm 17h00' ngày 26/12/2024, tiền đặt trước của khách hàng nộp phải báo có về tài khoản của Công ty.
- Thời gian nộp phiếu trả giá (Phiếu tham gia đấu giá/Phiếu tham dự đấu giá): Từ 08h00' ngày 06/12/2024 đến 11h00' ngày 27/12/2024 tại Trụ sở Công ty Đấu giá hợp danh VNA; Địa chỉ: Nhà số 50, Liên kết 3, Khu đô thị Đại Thanh, Tả Thanh Oai, Thanh Trì, Hà Nội.
- Điều kiện, cách thức đăng ký tham gia đấu giá: Khách hàng tham gia đấu giá thông qua việc mua hồ sơ tham gia đấu giá, nộp hồ sơ tham gia đấu giá hợp lệ và tiền đặt trước theo quy định tại Quy chế đấu giá.
- Thời gian, địa điểm tổ chức cuộc đấu giá: Vào hồi 14h30' ngày 27/12/2024 tại: Công ty Đấu giá hợp danh VNA; Địa chỉ: Nhà số 50, Liên kết 3, KĐT Đại Thanh, Tả Thanh Oai, Thanh Trì, Hà Nội.
- Mọi chi tiết xin liên hệ: Công ty Đấu giá hợp danh VNA, Địa chỉ: Nhà số 50, Liên kết 3, KĐT Đại Thanh, Tả Thanh Oai, Thanh Trì, Hà Nội.
- Thời gian làm việc trong giờ hành chính. Liên hệ ĐT: 024.85856595.

CÔNG TY ĐẤU GIÁ HỢP DANH VNA

THÔNG BÁO**VỀ VIỆC CƯỜNG CHẾ THI HÀNH ÁN**

Căn cứ Quyết định thi hành án số 75/QĐ-CC-TADS ngày 20 tháng 5 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Hoàng Hóa, tỉnh Thanh Hóa;

Căn cứ Quyết định cưỡng chế thi hành án số 02/QĐ-CCTHADS ngày 30 tháng 10 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Hoàng Hóa, tỉnh Thanh Hóa;

Chi cục Thi hành án dân sự huyện Hoàng Hóa, tỉnh Thanh Hóa sẽ tiến hành cưỡng chế đối với: Ông Trương Văn Hùng, sinh năm 1969 và bà Phạm Thị Viên, sinh năm 1972 - địa chỉ: Thôn Lương Quán, xã Hoàng Sơn, huyện Hoàng Hóa, tỉnh Thanh Hóa.

Bằng biện pháp: Kê biên quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất thuộc thửa đất số 31b, tờ bản đồ số 05(E-48-08-113-a) bản đồ địa chính xã Hoàng Lương, lập năm 1996, nay có địa chỉ tại thôn Lương Quán, xã Hoàng Sơn, huyện Hoàng Hóa, tỉnh Thanh Hóa đã được UBND huyện Hoàng Hóa cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số AO 468092 ngày 16/12/20108 cho ông Trương Văn

Hùng và bà Phạm Thị Viên (Thực hiện theo hợp đồng thế chấp tài sản số LN200702548233 ngày 17/7/2020).

Thời gian cưỡng chế: Từ 08 giờ 30 ngày 23 tháng 12 năm 2024 cho đến khi hoàn thành việc cưỡng chế kê biên.

Địa điểm cưỡng chế: Số nhà 99, đường TL509 (Nghĩa Trang - Chợ Phủ), Thôn Lương Quán, xã Hoàng Sơn, huyện Hoàng Hóa, tỉnh Thanh Hóa.

Dự trữ chi phí cưỡng chế: Kê biên, xử lý tài sản ông Hùng, bà Viên phải chịu là: 80.000.000 (bằng chữ: Tám mươi triệu đồng).

Yêu cầu ông Trương Văn Hùng, bà Phạm Thị Viên có mặt đúng thời gian, địa điểm nêu trên. Trường hợp vắng mặt, ông Hùng, bà Viên phải ủy quyền cho người khác tham gia theo nội dung Thông báo này. Nếu ông Hùng, bà Viên có tình trạng mất hoặc không thực hiện việc ủy quyền hợp pháp thì việc cưỡng chế vẫn được tiến hành theo quy định của pháp luật.

CHI CỤC THADS HUYỆN HOÀNG HÓA, TỈNH THANH HÓA

Đồng hành, tiếp thêm nghị lực cho người khuyết tật

Là một trong những quốc gia có tỷ lệ người khuyết tật tương đối cao so với tổng dân số. Do đó, Việt Nam rất quan tâm đến công tác người khuyết tật, tạo mọi điều kiện tốt nhất giúp người khuyết tật có thể hòa nhập một cách bình đẳng vào cộng đồng xã hội. Bằng những hành động thiết thực, các dự án của cá nhân, cộng đồng đã góp phần giúp thực hiện công tác nói trên.

● Phạm Quang Khoát - chàng trai truyền nghị lực sống cho NKT. (Ảnh: NVCC)

● Giải chạy marathon có tên "Ánh Dương" do Iron Run tổ chức đã chạm đến trái tim mọi người. (Ảnh: Iron Run)

● Nguyễn Hoàng Khánh Đan - cô gái giúp NKT tự tin hòa nhập cộng đồng. (Nguồn: Ban Tuyên giáo Trung ương Đoàn)

Những cá nhân "truyền lửa" cho người khuyết tật

Ngoài các dự án cộng đồng, nhiều cá nhân cũng mong muốn đóng góp dù chỉ một phần nhỏ công sức vào việc đồng hành, hỗ trợ và tiếp thêm nghị lực cho NKT. Nguyễn Hoàng Đan Khanh - Bí thư Đoàn phường 15, quận Bình Thạnh (TP HCM) và mô hình "Câu chuyện vàng trắng khuyết" là một minh chứng tiêu biểu cho những cá nhân nỗ lực giúp NKT tự tin hòa nhập cộng đồng. Mô hình được triển khai từ năm 2020, nhằm mục đích bảo vệ, chăm sóc và tạo điều kiện cho NKT hòa nhập cộng đồng bằng những hoạt động mang ý nghĩa nhân văn. Đồng thời, đây cũng là cách để các hội viên, thanh niên có cái nhìn tích cực hơn, thấu hiểu và đồng cảm với NKT.

Khởi nguồn từ sự trăn trở của một người chị khi thấy cậu em trai bị chậm phát triển, từ đó, cô gái 29 tuổi ấp ủ ý tưởng giúp những thanh niên khuyết tật hòa nhập cộng đồng. Dự án bắt đầu thành hình khi Khanh gặp anh Lê Thanh Tùng, một thanh niên khuyết tật tự tin, không mặc cảm về khiếm khuyết của mình. Sau 4 năm kiên trì thực hiện, mô hình đã giúp NKT tự tin chia sẻ về cuộc sống của họ thông qua kịch nói và nghệ thuật, góp phần thúc đẩy sự hòa nhập và tạo cơ hội cho họ thể hiện tài năng.

Có cùng lý tưởng giống Khanh, nhưng câu chuyện của anh Phạm Quang Khoát - Phó Chủ tịch Hội NKT TP Hà Nội, Chủ tịch Hội NKT quận Hoàng Mai lại có phần đặc biệt hơn khi anh cũng là một NKT. Dù bị bại liệt hai chân từ nhỏ, việc đi lại, sinh hoạt hằng ngày gặp nhiều khó khăn nhưng với nghị lực phi thường, anh Khoát đã nỗ lực, phấn đấu vươn lên trong cuộc sống và tích cực, năng nổ tham gia các hoạt động trợ giúp NKT suốt 16 năm qua.

Trong những năm qua, chàng trai 35 tuổi đến từ Hà Nam đã đóng góp đáng kể trong việc nâng cao năng lực và đào tạo nghề cho hàng nghìn hội viên và thanh niên khuyết tật. Không dừng lại ở đó, anh Khoát còn vận động, quyên góp hàng trăm triệu đồng để tặng quà cho các nhóm yếu thế. Đồng thời thực hiện sáng kiến "Nâng cao nhận thức và thúc đẩy tư vấn, trợ giúp pháp lý về Luật Bảo vệ môi trường năm 2020 cho phụ nữ và người khuyết tật" tại quận Hoàng Mai, thu hút sự tham gia của hơn 8.300 phụ nữ. Thêm vào đó, anh còn cùng Hội Thanh niên khuyết tật Hà Nội tổ chức các hoạt động kết nối với Tổ chức Touch The World (một dự án phi lợi nhuận trong lĩnh vực giáo dục và phát triển cộng đồng), tổ chức các lớp học tiếng Anh miễn phí dành riêng cho NKT.

Có thể thấy, những hành động đầy ý nghĩa nói trên đã và đang khẳng định rằng mỗi người, dù ở bất kỳ vị trí nào, đều có thể làm đẹp cho đời theo cách riêng của mình và tại đây, họ chọn cách giúp đỡ và "truyền lửa" yêu thương cho NKT. Những việc làm này không chỉ mang lại giá trị thiết thực cho NKT mà còn tạo nên một cộng đồng tích cực, nơi mà sự đồng cảm, lòng nhân ái và sự sẻ chia được lan tỏa. **TUỆ ANH**

Các dự án chạm trái tim, kết nối người khuyết tật

Thời gian qua, bên cạnh các chính sách và chủ trương mà Đảng, Nhà nước đã ban hành để xây dựng khung pháp lý bảo vệ quyền lợi và chăm sóc người khuyết tật (NKT), xã hội cũng đã và đang tích cực hỗ trợ họ trong việc tiếp cận cơ hội học tập, làm việc. Điều này giúp NKT có thể chủ động vượt qua khó khăn và vươn lên trong cuộc sống.

Nhiều dự án đồng hành cùng NKT đã được triển khai, với mục tiêu nâng cao chất lượng cuộc sống. Những dự án này không chỉ tập trung vào việc tạo ra môi trường học tập thuận lợi, mà còn phát triển các chương trình đào tạo nghề và khởi nghiệp cho NKT. Nhờ đó, họ có cơ hội tự lập, cải thiện đời sống và đóng góp tích cực vào sự phát triển chung của xã hội. Bên cạnh đó, những dự án có ý nghĩa tạo động lực, đòn bẩy như động viên tinh thần, thúc đẩy những suy nghĩ tích cực trong mỗi NKT cũng vô cùng cần thiết.

Đơn cử có thể kể đến như những dự án giải thể dục, thể thao dành cho NKT, với sứ mệnh kết nối họ với cộng đồng và tạo ra sân chơi bổ ích. Tham gia vào các giải thể dục, thể thao, NKT có cơ hội giao lưu, kết bạn, từ đó cảm thấy

minh được chia sẻ, được quan tâm từ cộng đồng. Đồng thời, các hoạt động thể thao còn góp phần nâng cao tinh thần thể chất và đóng vai trò quan trọng trong việc xóa bỏ "rào cản" tâm lý, giúp NKT hòa nhập và cảm nhận được giá trị của mình trong xã hội.

Mới đây, gần 2.000 vận động viên, đặc biệt trong đó có sự góp mặt của những vận động viên khuyết tật đã tham gia giải thể thao thiện nguyện "Bước chân hòa nhập 2024" tổ chức tại TP Cần Thơ. Theo đó, các vận động viên khuyết tật (dùng xe lăn) tham gia cự ly 500m và 2km, vận động viên tự do tham gia các cự ly 2km, 5km và 10km đã cùng nhau kiến tạo một hành trình đẹp để kết nối, thấu hiểu và đồng hành.

Nhằm hưởng ứng Ngày Quốc tế NKT, Giải chạy "Bước chân hòa nhập 2024" mang theo mục tiêu động viên, khuyến khích hội viên, NKT tham gia tập luyện thể thao nâng cao sức khỏe và tự tin hòa nhập cộng đồng. Chia sẻ về ý nghĩa giải chạy, bà Huỳnh Ngọc Hồng Nhung - Chủ tịch Hội NKT TP Cần Thơ cho biết, giải chạy không chỉ tạo ra sân chơi lành mạnh cho các vận động viên mà còn truyền đi thông điệp về sự bình đẳng, về tinh thần đoàn kết và tương trợ. Đặc biệt, với những NKT, thể thao còn

là phương tiện để họ khẳng định bản thân, vượt qua giới hạn và hòa nhập với cộng đồng.

Trước đó, tại TP Hà Nội, Giải chạy marathon có tên "Ánh Dương" cũng đã nhận được sự đồng hành của hơn 120 vận động viên, những NKT đến từ Trung tâm hỗ trợ "Sống độc lập" Hà Nội và rất nhiều tình nguyện viên đến từ các trường THPT trên toàn địa bàn TP Hà Nội. Trong khuôn khổ chương trình, 10 nhóm nhỏ gồm vận động viên và NKT đã tham gia chạy 800m tại Công viên Thống Nhất và 5 chặng game thử thách: Change or Change, sợi chỉ rối bời, Face the ball, Guess this one và Bức thư chạm tới tương lai. Với việc lồng ghép khéo léo thông điệp đầy ý nghĩa, nhân văn vào các hoạt động, "Ánh Dương" đã chạm đến trái tim mọi người, đặc biệt là các thành viên Trung tâm hỗ trợ "Sống độc lập" để lại niềm xúc động và cảm giác ấm áp.

"Ánh Dương" là hoạt động thuộc dự án Iron Run - dự án phi lợi nhuận về NKT được thành lập từ năm 2016 bởi học sinh THPT trên địa bàn Hà Nội. Đặc biệt, dự án không chỉ là sự kiện thể thao, chiến dịch gây quỹ từ thiện mà còn truyền tải những thông điệp lan tỏa sự đồng cảm, sẻ chia yêu thương, tinh thần đoàn kết mọi tầng lớp trong xã

hội và sự công bằng, hòa nhập cho NKT. Trải qua hành trình 8 năm hoạt động không ngừng nghỉ, mùa thứ 9 Iron Run chọn chủ đề là "Ánh Dương", tượng trưng cho sự tỏa sáng, hy vọng và khát vọng vươn lên. Đối với NKT, đó còn là biểu tượng của ý chí kiên cường, luôn hướng về phía trước, vượt qua khó khăn để theo đuổi ước mơ.

Là một bạn trẻ đam mê bộ môn chạy và thường xuyên tham gia các hoạt động thiện nguyện, N.Hương (26 tuổi, Hà Nội) hào hứng trước các dự án vừa mang tinh thần thể thao, vừa là cầu nối giúp NKT hòa nhập cộng đồng. "Sắp tới đây, tôi sẽ chạy một giải chống bạo lực với người yếu thế, trong đó có NKT. Theo tôi, thể thao là sân chơi bình đẳng, thân thiện dành cho tất cả mọi người. Dù bạn là ai, nam hay nữ, người lành lặn hay khiếm khuyết đều có thể tập thể dục, thể thao nâng cao sức khỏe và kết nối với bạn mới. Mỗi năm, dù tham gia rất nhiều giải chạy phong trào có tính thành tích nhưng tôi và các đồng đội vẫn luôn đăng ký các giải chạy vì cộng đồng. Người trẻ như chúng tôi mong muốn thông qua các giải chạy ủng hộ gây quỹ có thể truyền đi thông điệp về sự bình đẳng, về tinh thần đoàn kết và tương trợ", N.Hương chia sẻ.

Không ngừng bước về phía trước

Vũ Thị Hải Anh, cô gái thủ khoa đầu vào Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (Đại học Quốc gia Hà Nội) năm 2023. Hải Anh ví von đây hình ảnh, cuộc sống của em như cây đàn thập lục. Những nốt nhạc trầm, bổng, khi lại thánh thót, khi nhẹ nhàng. Mỗi khi áp lực, Hải Anh tìm đến đàn thập lục để giải tỏa mọi lo âu và tìm lại sự cân bằng trong tâm hồn. Đàn thập lục không chỉ là nhạc cụ dân tộc cô rất yêu, mà còn là người bạn tâm sự, giúp cô thư giãn và làm mới tâm trí. Ngoài ra, Hải Anh cũng rất thích đọc sách... Sách là người bạn đồng hành giúp Hải Anh đối mặt với áp lực một cách nhẹ nhàng và tích cực hơn.

Hải Anh lớn lên trong hoàn cảnh gia đình khó khăn, bố mẹ lớn tuổi, sức khỏe suy yếu, anh trai mắc bệnh tuyến giáp. Vì bị khiếm thị nên cô luôn phải nỗ lực gấp đôi người bình thường, để lo cho gia đình và bản thân. Cô gái nhỏ nhắn ấy làm thêm nhiều công việc khác nhau như gỡ băng cho các trung tâm nghiên cứu, xoa bóp bấm huyệt, làm người dẫn chương trình... Khi xưa, Hải Anh phải đối mặt với định kiến rằng người khiếm thị sẽ khó có thể theo học tại một ngôi trường nào đó.

Sau khi được mẹ dạy chữ nổi Braille, Hải Anh đã theo học tại Trường PTCS Nguyễn Đình Chiểu (Hà Nội), rồi trở thành sinh viên đại học. “Sinh mệnh và thân thể là do bố mẹ trao tặng, tri thức là sự điu dắt của thầy cô, nhưng cuộc sống là của mình và không ai có thể sống thay mình”, Hải Anh bày tỏ.

Có những thời điểm mẹ Hải Anh phải vay từng bữa ăn để nuôi cả gia đình. Vì hoàn cảnh khó khăn và không có trường nào nhận học sinh khiếm thị, tuổi thơ của cô bị giới hạn trong bốn bức tường của ngôi nhà. Không thể đi học như những đứa trẻ khác nên Hải Anh ở nhà giúp bố mẹ bằng những việc nhỏ như: nấu cơm, xách nước, làm vườn. Dù cuộc sống khó khăn, nhưng cô luôn tin rằng chính những trải nghiệm khắc nghiệt ấy đã rèn luyện cho bản thân ý chí mạnh mẽ. Qua đó, giúp Hải Anh nhận ra rằng, chỉ có tự đứng lên và nỗ lực thì cuộc sống mới thay đổi được.

Bởi thế, thay vì tự ti hay cảm thấy thiệt thòi, Hải Anh chọn cách nhìn vào những điều mình có thể làm và phát huy. Nhờ niềm tin vào bản thân cùng sự ủng hộ từ gia đình đã giúp Hải Anh vươn lên, vượt qua nghịch cảnh. Đặc biệt, mẹ là nguồn động lực và người có sức ảnh hưởng lớn nhất trong cuộc đời cô gái. Hải Anh tâm sự: “Mẹ là người đã giúp em mở ra cánh cửa tri thức. Mẹ đã dạy em chữ nổi Braille khi 8 tuổi. Những lời động viên của mẹ đã tiếp thêm sức mạnh để em không ngừng phấn đấu và nỗ lực. Ngoài ra, ước mơ trở thành nhà báo cũng là nguồn động lực mạnh mẽ để em vươn lên”.

Cô cho biết, 13 tuổi mới bắt đầu được đến trường và khoảng thời gian đầu gặp rất nhiều khó khăn. “Khi lần đầu tiên ra Hà Nội học tại Trường PTCS Nguyễn Đình Chiểu, em ngỡ ngàng trước cuộc sống nơi thành phố. Những ngày tháng học ở bậc THCS, THPT là khoảng thời gian đầy thử thách với em vì vừa phải bươn chải với cuộc sống và cố gắng theo kịp việc học. Khi gia đình gặp biến cố và bố Hải Anh bị suy giảm sức khỏe, cô đã phải đi làm thêm để kiếm tiền trang trải cho việc học và sinh hoạt từ khi mới 16 tuổi. Ban ngày, em lên lớp học, tối về thì làm nhiều công việc khác nhau để tự trang trải cuộc sống, từ việc xoa bóp bấm huyệt đến gỡ băng cho các trung tâm nghiên cứu”, Hải Anh kể lại.

Đó là một quá trình đầy gian nan, nhưng Hải Anh biết rằng nếu muốn thay đổi số phận thì mình phải nỗ lực hơn gấp nhiều lần so với người bình thường. Mọi sự kiên trì và quyết tâm đã giúp cô nàng bước chân vào giảng đường đại học. Hiện

Sống đẹp từ lòng biết ơn

● Hải Anh là 1 trong 20 gương Thanh niên Sống đẹp năm 2024 do Trung ương Hội LHTN Việt Nam tuyên dương. (Ảnh: Đăng Hải)

● Hải Anh trong một lần tham gia hoạt động chạy bộ. (Ảnh: NVCC)

● Hải Anh đang là sinh viên Trường ĐH Khoa học xã hội và nhân văn Hà Nội. (Ảnh: NVCC)

Cô gái thủ khoa khiếm thị Vũ Thị Hải Anh (SN 2000, quê ở Nam Định) bằng nghị lực phi thường đã viết nên hành trình rực rỡ của một người trẻ “vượt ngàn chông gai”. Với cô, sống đẹp là sống với lòng biết ơn và hành động từ trái tim. Vì thế, cô gái nhỏ ấy luôn tâm huyết với các dự án đem lại giá trị tích cực cho cộng đồng người khiếm thị Việt Nam.

tại, Hải Anh đang là sinh viên ngành quan hệ công chúng, Viện Đào tạo báo chí và Truyền thông, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Hà Nội.

“Với ước mơ trở thành một người hoạt động trong lĩnh vực truyền thông, phát triển cộng đồng, mình luôn khao khát được kể những câu chuyện ý nghĩa, góp phần thay đổi cách nhìn của xã hội về người khuyết tật, giúp họ hiểu rằng chúng mình cũng có thể đóng góp và sống một cuộc đời tự lập. Cuộc sống có thể không dễ dàng, nhưng niềm tin vào tương lai và những người mình yêu thương đã giúp bản thân không ngừng bước đi trên hành trình đã chọn, dù cho hoàn cảnh có khắc nghiệt đến đâu”, Hải Anh bày tỏ.

Và không chỉ dành cho người khuyết tật

Từ những ngày tháng đầy khó khăn, cô đã vươn lên, không chỉ đạt thành tích cao trong học tập mà còn trở thành người tiên phong trong các hoạt động hỗ trợ cộng đồng. Hải Anh đang là Phó Chủ nhiệm Mạng lưới sinh viên khiếm thị Việt Nam (VBSN). Trong vai trò đó, Hải Anh luôn cố gắng không chỉ làm tốt nhiệm vụ của mình mà còn truyền cảm hứng và động lực cho những bạn trẻ cùng hoàn cảnh. Cô chia sẻ: “Em thường chia sẻ những trải nghiệm cá

nhân về hành trình tự lập và nỗ lực của bản thân để các bạn thấy rằng, nếu mình làm được thì họ cũng có thể làm được với những cách riêng phù hợp. Bên cạnh đó, em còn tổ chức nhiều hoạt động, sự kiện để tạo môi trường cho các bạn có cơ hội giao lưu, học hỏi và phát triển các kỹ năng”.

Các năm qua, Hải Anh đã tham gia và tổ chức nhiều dự án nhằm hỗ trợ và phát triển cộng đồng người khiếm thị trên cả nước. Một trong những dự án đáng chú ý là The Eyes Project. “Đó là nơi tạo ra cơ hội giao lưu, chia sẻ giữa người khiếm thị và người không khiếm thị. Mục tiêu của dự án này là thúc đẩy sự thấu hiểu lẫn nhau giữa hai cộng đồng, giúp người không khiếm thị có cái nhìn sâu sắc hơn về cuộc sống và khó khăn của người khiếm thị. Bên cạnh đó, mình cũng cùng một người bạn sáng lập dự án đào tạo kỹ năng nấu ăn cho người khiếm thị giúp họ tự lập, tự tin hơn trong cuộc sống”, Hải Anh cho biết.

Ngoài ra, Hải Anh còn là người đồng sáng lập và đang giữ vai trò quản lý điều phối của Dự án hành chính công trực tuyến. “Dự án ra đời với mục tiêu giúp người khuyết tật, đặc biệt là người khiếm thị có thể tiếp cận và sử dụng dịch vụ hành chính công trực tuyến một cách thuận tiện, độc lập. Dự án này không chỉ đóng góp vào việc cải thiện chất lượng sống của

người khuyết tật mà còn nhằm hỗ trợ mục tiêu chuyển đổi số quốc gia đến năm 2030. Bằng cách giúp họ tự tin sử dụng các dịch vụ hành chính trực tuyến, chúng mình hướng đến việc thu hẹp khoảng cách giữa người khuyết tật và xã hội, giúp họ hòa nhập một cách toàn diện hơn trong kỷ nguyên số”, Hải Anh chia sẻ.

Thời gian qua, Hải Anh đã hoàn thành Dự án Hành chính công trực tuyến cho người khuyết tật, để giúp họ tiếp cận dễ dàng hơn với các dịch vụ công; trở thành tình nguyện viên trong dự án học tiếng dành cho trẻ khiếm thị của tổ chức Vietnam and Fire. Cô cũng trở thành Phó Chủ nhiệm CLB Hoa đá, nơi tổ chức các hoạt động thiện nguyện đặc biệt của sinh viên khuyết tật và không khuyết tật của trường...

Khi ngẫm lại hành trình của mình, Hải Anh muốn truyền tải thông điệp tới các bạn trẻ khác, rằng mỗi người đều có giới hạn riêng, nhưng cần có đủ can đảm và kiên trì để vượt qua chúng.

“Có lần, khi bước ra khỏi lớp học, em vô tình vấp phải một vỏ chai nước nằm giữa lối đi. Xung quanh thấy mọi người đi qua mà không ai nhặt lên, em quyết định cúi xuống nhặt vỏ chai và bỏ vào thùng rác. Đó chỉ là một hành động nhỏ, nhưng nó khiến em nhận ra rằng, sống đẹp đôi khi bắt đầu từ những việc giản đơn mà tạo ra thay đổi tích cực cho cuộc sống”, cô gái khiếm thị chia sẻ.

Mỗi buổi sáng, Hải Anh thường tham gia chạy bộ cùng người bạn dẫn đường. Cảm giác chạy trên những con đường quen thuộc, với nhịp bước chân đều đặn và không gian yên bình, giúp cô giải tỏa căng thẳng và nạp lại năng lượng cho ngày mới. Đó là cách Hải Anh duy trì sức khỏe và sự bền bỉ để đối mặt với mọi thử thách trong học tập, cuộc sống.

Cuối cùng cô sinh viên Vũ Thị Hải Anh mong muốn gửi gắm, chia sẻ một chút về suy nghĩ của mình: “Đôi khi cuộc sống có thể khắc nghiệt và không dễ dàng, nhưng đừng bao giờ từ bỏ. Sống đẹp không phải là làm những điều vĩ đại, mà là sẵn lòng giúp đỡ người khác khi mình có thể. Mỗi người đều có sức mạnh nội tại để vượt qua khó khăn và lan tỏa những giá trị tốt đẹp đến cộng đồng. Hãy tin vào bản thân và đừng ngừng nỗ lực, vì những điều kỳ diệu luôn đến với những ai kiên trì và biết yêu thương những người xung quanh mình”...

Với những đóng góp và câu chuyện vươn lên đầy nghị lực, Hải Anh đã được Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam vinh danh trong chương trình Gala “Thanh niên sống đẹp” 2024. “Em cảm thấy vô cùng xúc động và biết ơn. Đây không chỉ là sự ghi nhận cho những nỗ lực và cố gắng của bản thân, mà còn là động lực lớn để em tiếp tục cống hiến, lan tỏa những giá trị tích cực đến cộng đồng. Giải thưởng này không chỉ là niềm tự hào cá nhân mà còn là niềm tin mạnh mẽ rằng, dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào, nếu chúng ta kiên trì, không từ bỏ, thì đều có thể vượt qua và làm nên điều kỳ diệu”, Hải Anh bày tỏ.

Giải thưởng “Thanh niên sống đẹp” là phần thưởng cao quý của Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam được tổ chức hàng năm cùng với sự phối hợp của Công ty TCP Việt Nam, nhằm tôn vinh những thanh niên tiêu biểu, có việc làm, nghĩa cử cao đẹp, mang tính nhân văn, thể hiện tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái, chia sẻ khó khăn với cộng đồng, xã hội. Từ đó xây dựng những tấm gương thanh niên sống đẹp, lan tỏa những hành động hay, những câu chuyện đẹp, tạo động lực cho thanh niên và cộng đồng học tập, noi theo. Mặc dù chưa một lần được nhìn thấy ánh sáng, nhưng nhìn vào những điều mà cô gái khiếm thị này đã làm thật phi thường và kỳ diệu... **PHƯƠNG UYÊN**

Chàng nhạc sĩ tài hoa

Nhạc sĩ Lam Phương tên thật là Lâm Đình Phùng, sinh tháng 3 năm 1937, tại quận Châu Thành, tỉnh Rạch Giá. Cha ông là người gốc Hoa, theo gia đình di cư đến Việt Nam sinh sống. Cha mẹ ông gặp gỡ nhau và sinh ra ông là con trai đầu lòng. Cả tuổi thơ của nhạc sĩ Lam Phương vắng bóng người cha và sống trong cảnh nghèo túng.

Cha ông bỏ đi theo người đàn bà khác từ khi nhạc sĩ Lam Phương còn nhỏ. Một mình mẹ ông phải gồng gánh nuôi 6 người con thơ. Từ nhỏ, ông đã không có điều kiện học âm nhạc chuyên sâu. Đến năm 10 tuổi, ông được mẹ gửi lên ăn học ở nhà người bác tại Đình Công Tráng, Sài Gòn. Ở phố thị phồn hoa, ông có cơ hội được tiếp xúc nhiều hơn với âm nhạc.

Ông thường thích đi qua các quán cafe, lắng nghe các giai điệu bài hát phương Tây được phát ra từ máy hát trong quán lúc bấy giờ. Do nhà không có điều kiện, cậu bé Lâm Đình Phùng tự mua các quyển tạp chí âm nhạc, tìm tòi, học hỏi. Thấy cháu đam mê âm nhạc, bác của ông mua cho cháu một cây đàn guitar và mandoline. Đây là hai nhạc cụ cơ bản đầu tiên mà cố nhạc sĩ Lam Phương có trong cuộc đời mình, ông luôn trân trọng, lưu giữ xuyên suốt cả sự nghiệp ca hát.

Nhờ lòng say mê âm nhạc, ông được một người thầy vô danh nhận dạy học miễn phí. Cậu bé Lâm Đình Phùng bắt đầu bước chân vào con đường âm nhạc như vậy. Ông sớm bộc lộ năng khiếu thiên phú trong lĩnh vực nghệ thuật. Chẳng bao lâu sau, khoảng năm 1950, ông may mắn trở thành học trò của nhạc sĩ Hoàng Lam và nhạc sĩ Lê Thương. Đây là hai người thầy đã thúc đẩy sự nghiệp sáng tác nhạc của ông.

Năm 15 tuổi, ông đã cho ra đời ca khúc đầu tay “Chiều thu ấy” với giai điệu sâu lắng, ca từ trầm bổng. Trong khoảng thời gian ấy, ông lấy bút danh Lam Phương để đưa tác phẩm của mình đến gần với cộng đồng hơn. Được biết, Lam Phương là cái tên ông gửi trọn mong muốn hạnh phúc, điều tốt đẹp, mang ý nghĩa ý nghĩa “hướng về phương trời màu xanh hy vọng”.

Thời gian đầu, khi nhạc sĩ Lam Phương bắt đầu sáng tác nhạc, ông thường xuyên phải đi vay tiền bạn bè. Như đề in tờ nhạc ca khúc “Chiều thu ấy”, Lam Phương đã phải đi vay bạn bè 200 đồng, rồi tự đi bán lẻ nhạc ở khắp Sài Gòn. Nhưng lúc đó chưa ai biết đến tên tuổi Lam Phương nên không thể bán được, phi vụ in tờ nhạc đầu tay vì niềm đam mê này đã làm cho ông phải ôm món nợ người bạn 200 đồng.

Thời gian sau đó, nhạc sĩ Lam Phương vừa đi làm thuê nhiều nghề để kiếm tiền trả nợ. Vừa sáng tác, vay tiền in nhạc, số nợ của ông cứ “to dần” lên, đã có lúc lên tới 600 đồng. Chỉ đến năm 1954, cái tên Lam Phương được công chúng biết đến với ca khúc “Khúc ca ngày mùa”. Ca khúc được phần lớn các trường học ở vùng Đồng bằng sông Cửu Long lựa chọn, để dạy học trò ca múa.

Từ khoảng năm 1953 - 1954, ông liên tục cho ra những ca khúc nhẹ nhàng, sâu lắng, trầm ấm về vùng quê, cuộc sống con người, như: Khúc ca ngày mùa, Trăng Thanh Bình, Hương Thanh Bình, Nắng đẹp miền Nam, Nhạc rừng khuya,... Thời gian này các ca khúc của ông được nhiều người biết đến, nhưng chưa vượt trội được như các đàn anh, đàn chị đương thời.

NHẠC SĨ LAM PHƯƠNG:

Tình buồn trong từng nốt nhạc

● **Nhạc sĩ Lam Phương là một nghệ sĩ tài hoa, nhưng có cuộc đời đầy thăng trầm.** (Nguồn: Nhạc xưa Blog)

● **Nhạc sĩ Lam Phương và kịch sĩ Túy Hồng.** (Nguồn: Nhạc vàng)

● **Nhạc sĩ Lam Phương sáng tác nhiều bản nhạc nổi tiếng.** (Nguồn: Beer & Wine)

tình BƠ VƠ
lam phương

Rất chán
Càng nhìn em yêu em hơn và yêu em
mãi dù phải em đi xa xưa nay đã đi vào quên lãng Trời và
thứ Việt Nam buồn lắm em ơi! mây tím đang dâng cao rồi mà tình thắm chưa
ngờ Ngày mình yêu anh đầu hay tình ta gian dối để biệt phong trần thơ
hường em khác cho đời viễn xứ Về làm chú rể em tặng lễ xo

Nhạc sĩ Lam Phương là một cái tên quen thuộc cho những người yêu tân nhạc, nhạc trữ tình năm 50 - 60 của thế kỷ trước. Ông có khoảng 217 tác phẩm, với nhiều bản nhạc nổi tiếng như “Thành phố buồn”, “Biển tình”, “Đêm tiền đồn”,... Ngoài sự nghiệp tác phẩm đồ sộ, nhạc sĩ Lam Phương được người hâm mộ nhớ đến với những chuyện tình buồn.

Sự nghiệp của ông chỉ thực sự lên một tầm cao mới, khi ông sáng tác ca khúc “Kiếp nghèo”, ngày khi vừa mới ra, ca khúc rất “ăn khách” và bán chạy, ca khúc “Kiếp nghèo” thực sự đã giúp tác giả thoát xa cảnh nghèo.

Cuộc đời buồn trong một chữ “tình”
Bên cạnh tài năng âm nhạc thiên phú, cuộc đời nhạc sĩ Lam Phương gắn liền với những cuộc tình buồn. Ông được biết đến là người có ngoại hình ưa nhìn, hào hoa, phong nhã. Lại thêm tài nghệ thi ca, nên sớm trở thành “người trong mộng” của rất nhiều thiếu nữ trẻ. Nhưng các cuộc tình của ông lại vô cùng ngang trái.

Mối tình nổi tiếng nhất của nhạc sĩ Lam Phương là câu chuyện dang dở với nữ danh ca Bạch Yến. Ông quen nữ ca sĩ Bạch Yến khi bà mới 11 tuổi. Bà vốn nổi tiếng là “thần đồng” giới âm nhạc. Xuất thân cao quý, dung mạo đài các, tài năng thiên bẩm khiến cho nhạc sĩ Lam Phương thầm thương mến Bạch Yến khi bà bước vào tuổi đôi mươi.

Nhưng mối tình si chẳng đến đâu, bởi lúc bấy giờ, nhạc sĩ Lam Phương mới chập chững vào nghề. Xét cả tài năng, gia thế, ông đều không thể bằng Bạch Yến. Đặc biệt, cả hai từng có khoảng thời gian lãng mạn nhưng nhanh chóng rơi vào ngõ cụt khi Bạch Yến sang Pháp du học. Sau đó, bà may mắn được Ed Sullivan mời sang Mỹ và càng thêm nổi tiếng. Theo nhà văn Nguyễn Ngọc Ngạn, Bạch Yến là ca sĩ Việt Nam duy nhất hiện diện bên cạnh những nghệ sĩ quốc tế đình đám những thập niên trước như: Bob Hope, Bing Crosby, Pat Boone... Chính cuộc tình chia ly với nữ ca sĩ Bạch Yến đã giúp Lam Phương sáng tác nên hàng loạt ca khúc bất hủ, gắn liền với từng giai đoạn tình cảm của ông như: “Chờ người”, “Tình bơ vơ”, “Trăm nhớ ngàn thương”, “Tình chết theo mùa đông”... Mối tình thứ hai của nhạc sĩ Lam Phương gắn liền với khúc hát “Biển tình” tha thiết, ngọt ngào. Được biết,

“nàng thơ” của bản nhạc này là ca sĩ Minh Hiếu. Thời bấy giờ, nữ ca sĩ Minh Hiếu nổi đình, nổi đám, bà có giọng hát mơ màng, quyến rũ, khuôn mặt xinh đẹp, khả ái. Tên tuổi của bà sánh ngang với Thái Thanh, Thái Hằng. Trong một chuyến đi lưu diễn ở Nha Trang, trước khung cảnh biển thơ mộng, nhạc sĩ Lam Phương trót “lỡ nhịp tim” khi nhìn thấy Minh Hiếu. Ông ôm mối tình si với nàng ca sĩ nhưng không có kết quả. Bài “Biển tình” cứ như vậy được sáng tác ra. “Năm nghe sóng vỗ từng lớp xa/Bọt tràn theo từng làn gió đưa/Một vầng trăng sáng với tình yêu chúng ta, vượt ngàn hải lý cũng không xa” (Biển tình).

Nổi tiếng nhất trong tất cả các mối tình của nhạc sĩ Lam Phương, chính là kịch sĩ Túy Hồng. Bà tên thật là Trương Ánh Tuyết, là kịch sĩ nổi tiếng, từng tham gia ban kịch nói Dân Nam. Anh trai và nhạc sĩ Lam Phương vốn có mối giao tình với nhau. Biết được em gái có thiên phú nghệ thuật, anh trai của Túy Hồng, nhờ Lam Phương chỉ dẫn em gái. Bà được nhạc sĩ Lam Phương hướng dẫn thanh nhạc tận tình vì phát hiện có tố chất. Ban đầu, cả hai đơn giản là thầy trò thân thiết. Sau này, cặp đôi này sinh tình cảm và đi đến hôn nhân năm 1959, lúc này Túy Hồng mới 19 tuổi.

Sau đám cưới, cặp nghệ sĩ Túy Hồng và Lam Phương có hai con gái chung. Thời gian khi mới có gia đình nhỏ, ông thường xuyên sáng tác những ca khúc mang màu sắc tươi vui như “Ngày hạnh phúc”. Khi sự nghiệp đều ở thời kỳ đỉnh cao, cặp đôi cùng gia đình sang Mỹ sống. Ở Mỹ, nhạc sĩ Lam Phương làm đủ thứ nghề, từ lau sàn nhà, thợ mài, thợ tiện. Khi cuộc sống dần ổn định, mỗi cuối tuần ông cố gắng thuê một quán ăn làm sân khấu ca nhạc kịch để vợ chồng ông nuôi dưỡng đam mê nghệ thuật. Tuy nhiên, sau đó, nhạc sĩ Lam Phương và Túy Hồng lại chia tay. Trong thời gian này ông sáng tác ca khúc “Lâm” và “Say”.

Sau khi ly dị với Túy Hồng, ông rời sang Pháp. Sang đây, ông làm công cho một tiệm tạp hóa, quét dọn, đóng gói, khâu vá,... ông tiếp tục cho ra đời những sáng tác mới như “Tình bơ vơ”, “Bài tango cho em”. Cho đến một ngày, ông gặp được một tình yêu mới và ông đã kết hôn với người phụ nữ tên Hường, thế nhưng người này rồi cũng bỏ ông mà theo người khác. Cô đơn nơi xứ người, ông quay trở về Mỹ và kết hôn với một tình thứ ba. Đến tháng 3 năm 1999, ông bị tai biến mạch máu não và liệt nửa người. Thời gian này, người vợ thứ ba cũng rời bỏ Lam Phương. Mặc dù ông gặp rất nhiều khó khăn nhưng cũng nhận được vô vàn tình cảm từ gia đình, bạn bè và người thân quen. Nhạc sĩ nhanh chóng vượt qua nỗi đau bệnh tật.

Nhưng nhạc sĩ Lam Phương sống cuộc đời cô đơn lúc xế chiều. Ông chỉ còn người anh em, bạn bè thân thiết ở bên. Ông vẫn dành tình yêu cho âm nhạc và sống cuộc đời bình dị, giản đơn. Đến ngày 22/12/2020, ông qua đời tại Mỹ sau một thời gian dài điều trị bệnh tim mạch. Nhạc sĩ Lam Phương hưởng thọ 83 tuổi, trở thành một huyền thoại trong làng tân nhạc giai đoạn năm 50 - 60 của thế kỷ trước.

ANH NHI (Tổng hợp)

Hiện thực hóa giấc mơ nhạc kịch “made in Việt Nam”

● **Vở nhạc kịch Tấm Cám.** (Ảnh: Khắc Duy)

● **Văn học Việt là mỏ vàng màu mỡ của nhạc kịch.** (Ảnh: NHTL)

Sau nhiều năm vắng bóng tại Việt Nam, hàng loạt chương trình nhạc kịch đặc sắc mang đậm văn hóa Việt được đầu tư công phu với những tâm huyết của các nghệ sĩ nhằm thu hút khán giả yêu nghệ thuật và thực hiện hóa giấc mơ nhạc kịch Việt Nam vươn ra thế giới.

● **Vở nhạc kịch Sóng.** (Ảnh: NHTT)

● **Vở nhạc kịch Giấc mơ Chí Phèo.** (Ảnh: NHTL)

Văn học Việt là “mỏ vàng” màu mỡ của nhạc kịch

Nhạc kịch “Giấc mơ Chí Phèo” là dự án tâm huyết được thực hiện sau nhiều năm ấp ủ của nhạc sĩ, nhà sản xuất Dương Cẩm, nhà biên kịch Đinh Tiên Dũng và đạo diễn, NSUT Phùng Tiên Minh và chỉ đạo nghệ thuật NSND Huỳnh Tấn Minh.

Nhà biên kịch Đinh Tiên Dũng bày tỏ: “Chuyến soạn một tác phẩm kinh điển của nhà văn Nam Cao có rất nhiều sự thuận lợi bởi tính cách nhân vật và cốt truyện đã rất rõ ràng. Câu chuyện của Chí Phèo rất ý nghĩa ở chỗ nó tôn vinh tình yêu và giá trị nhân bản của con người: nhờ có tình yêu mà một con quỷ cũng trở thành con người, nhờ tình yêu một cô gái ngớ ngẩn cũng có thể trở thành một con người. Việc chúng tôi cứ nhắc đi nhắc lại trong vở diễn “Chúng ta muốn làm người bình thường” thực ra đôi khi làm người bình thường đã là một điều rất khó đối với nhiều người”.

“Giấc mơ Chí Phèo” do các nghệ sĩ trẻ của Nhà hát Ca múa nhạc Thăng Long thực hiện. Với tinh thần trẻ trung, tươi mới, những bài hát/trích đoạn được các nghệ sĩ thể hiện chất lượng cùng khả năng trình diễn gây nhiều bất ngờ, có tính đột phá. Đó là sự góp mặt của giọng ca nội lực, tình cảm như Đông Hùng (vai Chí Phèo) hay sự phát hiện mới mẻ giọng ca Hoàng Thái Phương (con gái của nghệ sĩ Thanh Thanh Hiền) trong vai Thị Nở.

Theo nhà sản xuất Dương Cẩm, chất liệu văn học Việt Nam đi vào các tác phẩm sáng tạo khác

như âm nhạc, điện ảnh, hội họa từ trước đến nay không còn là điều xa lạ. Việc kể chuyện văn học Việt bằng ngôn ngữ sân khấu phương Tây ở Việt Nam cũng không còn là hy hữu.

Nhưng với loại hình nhạc kịch thì quả thực văn học là một “mỏ vàng” màu mỡ. Trên thế giới các vở nhạc kịch nổi tiếng được cảm tác và chuyển soạn từ các tác phẩm văn học kinh điển đều được đón nhận và có những ảnh hưởng lớn đến nhiều đời tượng khán giả. Có thể kể đến những tác phẩm như: Những người khốn khổ (Les Misérables) của văn hào Victor Hugo và vở nhạc kịch Broadway cùng tên, Dreamgirls, Nữ bá tước Mariza (Gräfin Mariza),...

NSND Tấn Minh kỳ vọng rằng “Giấc mơ Chí Phèo” sẽ là một sự khẳng định của thương hiệu nhạc kịch “made in Vietnam” không chỉ với khán giả trong nước mà còn “rộng cánh vươn xa” về giấc mơ nhạc kịch Việt Nam vươn ra thế giới. Dự kiến, vở nhạc kịch sẽ chính thức được công diễn vào tối ngày 23/12/2024 tại Nhà hát Hồ Gươm (Hà Nội).

Trước đó, “Sóng” là vở nhạc kịch thuần Việt được công diễn Nhà hát Lớn (Hà Nội) lấy cảm hứng từ vẻ đẹp trong thơ và cuộc đời thực của nữ thi sĩ tài hoa Xuân Quỳnh. “Sóng” do NSUT Cao Ngọc Ánh làm Tổng đạo diễn. Ca khúc “Thuyền và biển” là chủ đề chính xuyên suốt vở nhạc kịch. 10 bài thơ của Xuân Quỳnh được “âm nhạc hóa” như: “Sóng”, “Nếu ngày mai em không làm thơ nữa”, “Tự hát”, “Mắt của trời xanh”, “Nhà chật”... để nói lên

Nhạc kịch là một loại hình sân khấu rất được yêu thích và ưa chuộng trên thế giới, đặc biệt là tại các nước châu Âu, trong đó phổ biến nhất là tại Vương quốc Anh. Tại Việt Nam, không có nhiều người biết và hiểu về nhạc kịch, thậm chí còn nhầm lẫn loại hình nghệ thuật này với opera, nhạc giao hưởng... Nhạc kịch là loại hình sân khấu trong đó có sự kết hợp giữa ca khúc, lời thoại, diễn xuất và nhảy múa. Nội dung của nhạc kịch có cả bi và hài. Thông qua ngôn ngữ là âm nhạc, cùng với sự biểu cảm trong diễn xuất và nhảy múa tạo thành một tác phẩm hoàn chỉnh.

tiếng lòng của nhân vật, đồng thời tạo sự gắn gũi với các tầng lớp yêu thơ Xuân Quỳnh. Nhà hát Tuổi trẻ xây dựng “Sóng” là vở nhạc kịch mang tính thời đại với ê-kíp thực hiện cũng như cốt truyện đậm chất Việt.

Biên đạo múa Tuyết Minh cũng đã hiện thực hóa giấc mơ nhạc kịch Việt bằng việc thực hiện một số tác phẩm nhạc kịch như “Người cầm lái” về hình tượng Bác Hồ, nhạc kịch “Đề mèn phiêu lưu ký” kết hợp những chất liệu khác nhau của nhạc pop, rock, âm nhạc dân gian Việt Nam và nhạc cổ điển... Tuyết Minh cũng mang giấc mơ làm những vở nhạc kịch “made in Vietnam” để tiếp cận khán giả Việt, qua đó mang tinh hoa của âm nhạc truyền thống Việt lên sân khấu.

Nhạc kịch kể từ khi xuất hiện tại Việt Nam cho đến nay vẫn luôn luôn là một loại hình nghệ thuật cao cấp. Có lẽ vì lý do đó, nhạc kịch tại Việt Nam kể từ khi xuất hiện lần đầu tiên đến nay đã gần 60 năm cũng vẫn còn là khái niệm mới.

Vở nhạc kịch đầu tiên tại Việt Nam, đánh dấu sự xuất hiện của nhạc kịch Việt Nam là vở “Cô Sao” do cố nhạc sĩ Đỗ Nhuận sáng

tác. “Cô Sao” được công diễn tại Thủ đô Hà Nội nhân dịp 20 năm Quốc khánh nước Việt Nam (1965) với hơn 150 nhạc công, diễn viên. Đến nay, “Cô Sao” đã 57 tuổi, nhưng vở nhạc kịch quý mô này chỉ mới biểu diễn sân khấu vài lần ít ỏi. Rất lâu sau khi “Cô Sao” ra mắt, công chúng Việt mới có thêm cơ hội để thưởng thức những vở nhạc kịch khác.

Chục năm trở lại đây, với nỗ lực, tâm huyết đem đến khán giả Việt những vở nhạc kịch, vũ kịch, balet danh tiếng quốc tế và thuần Việt của những nghệ sĩ, các nhà hát trong Nam, ngoài Bắc đã công diễn nhiều vở nhạc kịch đặc sắc. Có thể kể tới, “Kẹp hạt dẻ”, “Hồ thiên nga”, “Nhà thờ Đức Bà Paris”, “High School Musical & Chicago”, “Cây sáo thần”, “Chuyện chàng dũng sĩ”, “Cuộc sống Paris”, “Cô bé bán diêm”, “Những người khôn khổ”, “Bầy chim thiên nga”, “Đêm hè sau cuối”, “Góc phố danh vọng”, “Chuyện tình nàng Giáng Hương”, “Tấm Cám” và “Trót yêu”, “Tôi đọc báo sáng nay”, “Trại hoa vàng”, “Đề Mèn phiêu lưu ký”, “Hà Nội xưa và nay”, “Đêm hè sau cuối”, “Góc phố danh vọng” và “Mộng ước không xa vời”...

Nỗ lực của các nghệ sĩ

Một vở nhạc kịch tiêu tốn công sức, tiền của và thời gian gấp nhiều lần so với một vở kịch bình thường, đòi hỏi kỹ năng diễn viên, biên kịch, nhạc sĩ, biên đạo, đạo diễn, ánh sáng, âm thanh đều phức tạp mà kỹ thuật ở Việt Nam vẫn còn rất hạn chế. Nhạc kịch ngoài đòi hỏi một diễn viên phải hóa thân vào nhân vật một cách trọn vẹn và phải mang lại cảm xúc thực sự cho khán giả, thì người diễn viên ấy còn phải biết hát, biết nhảy múa, hình thể đẹp, như vậy mới có thể là một diễn viên nhạc kịch đúng chuẩn. Ngoài ra, nếu tham gia một vở nhạc kịch nước ngoài, diễn viên còn phải có khả năng ngoại ngữ tốt để hát hoặc thoại. Đó là thực tế mà khi dựng nhạc kịch nhiều đạo diễn đã “kêu trời” vì tìm diễn viên cho các vai diễn như “mỏ kim đáy biển”.

Ngoài ra, nhạc kịch rất chú trọng phần nhạc thể nhưng chi phí để mời những nhạc sĩ tên tuổi sáng tác vẫn còn quá lớn, trong khi việc sáng tác những bản nhạc cho một vở nhạc kịch không hề đơn giản. Hơn nữa, còn những khó khăn khác cho nhà đầu tư nhạc kịch như: tiền bản quyền cao, chi phí trang thiết bị, nhân lực...

Tuy nhạc kịch chưa mấy quen thuộc với khán giả, nhưng nhiều nghệ sĩ thấy được tiềm năng phát triển loại hình nghệ thuật đẳng cấp này tương lai gần. Đạo diễn Nguyễn Khắc Duy là người từng dàn dựng phiên bản chuyển ngữ của các vở nhạc kịch kinh điển của thế giới, đồng thời theo đuổi nhạc kịch thuần Việt cũng có cái nhìn lạc quan. Đạo diễn cho rằng: “Nhạc kịch không quá cao cấp và kén người thưởng thức như opera. Nó hoàn toàn có thể “ăn khách” tại Việt Nam bởi tính giải trí cao. Và sự hưởng ứng nhiệt tình của khán giả trong thời gian qua cho thấy nhạc kịch có thể phát triển và “sống khỏe” tại Việt Nam, nếu đi đúng hướng và khai thác đúng cách”.

Theo PGS.TS nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân, nhạc kịch hay ở chỗ có âm nhạc - phương tiện truyền tải tình cảm đến khán giả một cách tốt nhất. “Những năm 60 của thế kỷ XX, chúng ta đã có nhạc kịch thuần Việt, làm theo khuôn mẫu của quốc tế, mang tính kinh điển, hàn lâm, đó là vở “Cô Sao”. Dần dần nhạc kịch được biến thể, thành phong trào ca kịch, trong đó có hát, múa, nói, diễn xuất giao lưu. Cấu trúc nhẹ nhàng hơn về mặt diễn viên, lực lượng, biểu diễn, dàn nhạc. Đến nay chúng ta vừa Việt Nam hoá, vừa quốc tế hoá nhạc kịch, trở thành một ca kịch để tiếp cận với khán giả hơn”, ông Quân khẳng định.

Với tâm huyết của nhiều nhạc sĩ, nghệ sĩ, đạo diễn và các nhà văn hóa, mong rằng, những vở nhạc kịch mang đậm bản sắc văn hóa, con người Việt Nam sẽ thu hút nhiều khán giả yêu thích nghệ thuật. Nhạc kịch sẽ nhanh chóng có chỗ đứng xứng đáng và bền vững trong đời sống văn hóa nghệ thuật Việt và lan tỏa với khán giả yêu nghệ thuật trên thế giới. **BẢO CHÂU**

Cần có tour du lịch thân thiện dành cho người khuyết tật

Việt Nam đang tích cực phấn đấu trở thành một trong những điểm đến du lịch thân thiện hàng đầu thế giới. Để thực hiện được mục tiêu này, ngành du lịch Việt khó thể bỏ sót một số lượng lớn du khách tiềm năng là người khuyết tật (NKT) và cả người cao tuổi cần hỗ trợ.

● Những người khuyết tật mong có nhiều điểm du lịch tiếp cận thân thiện để họ dễ dàng đi du lịch, trải nghiệm. (Ảnh: Hải Vân)

● Không có thang nghiêng chuyên dụng, việc đưa người đi xe lăn lên tàu phải cần nhiều người trợ giúp. (Ảnh: Trường Giang)

Quá thiếu điểm đến “thân thiện” với người khuyết tật?

Việt Nam có hơn 7 triệu NKT. Cũng như những người bình thường khác, họ luôn mong muốn, nhu cầu được đi du lịch. Vậy nhưng, tour du lịch ở Việt Nam dành cho NKT rất ít. Vì nhiều lý do khác nhau mà các hãng lữ hành không mấy mặn mà với hơn 7 triệu “thượng đế” này.

Ông Bruce Cameron (Công ty Easy Access - Australia) tâm sự: “Trước khi đến Việt Nam, điều làm tôi lo lắng nhất là không biết ở đây có đáp ứng được yêu cầu của người sử dụng xe lăn hay không. Tôi đã gửi mail đề yêu cầu giải đáp nhưng không được hồi âm”. Đó là lời tâm sự của một vị nước ngoài cũng như rất nhiều NKT Việt Nam muốn khám phá mảnh đất hình chữ S này.

“Chúng tôi bị khuyết tật ở chân rất muốn đi du lịch khám phá cảnh quan ở một số tỉnh, thành. Thông thường, trước mỗi chuyến đi, du khách khuyết tật như chúng tôi quan tâm đến việc: ở đó có những tiện nghi gì phục vụ người tàn tật? Có toilet, thang máy, đường dốc hay chỗ ngồi riêng dành cho họ không? Các cửa ra vào rộng bao nhiêu? Các lối lên xuống có bao nhiêu bậc thang? Có hướng dẫn viên dành cho NKT vận động, khiếm thính, khiếm thị? Có chế độ giảm giá cho người tàn tật không?... Và khi đặt tour cho đoàn khoảng 40 người đồng cảnh ngộ với các câu hỏi trên, chúng tôi nhận được những lắc đầu từ chối của các hãng du lịch” - anh Lê Quang (42 tuổi, Hòa Bình, Hà Nội) buồn bã.

Chuyến đi du lịch tới Đà Lạt gần đây là kỷ niệm không vui đối với các thành viên nhóm “Vì tương lai tươi sáng” (Hội NKT Hà Nội). Sau khi tham khảo kỹ thông tin trên mạng, qua bạn bè, trưởng nhóm Trịnh Thị Thu Thủy đã chọn đặt phòng tại một khách sạn khá đắt tiền gần khu trung tâm. Tuy nhiên, khi đến nơi, cả nhóm “ngã ngựa” vì để vào khách sạn phải vượt qua một con dốc khá cao, trong khi nhiều thành viên trong nhóm phần lớn ngồi xe lăn, hoặc khiếm thị, di chuyển rất khó khăn. Và khi nhìn thấy cả chục bậc thang vào nhà trước khi vào thang máy, cả nhóm đành quyết định đổi nơi ở.

Ở Việt Nam cũng đã có những điểm đến thân thiện với NKT. Đơn cử, tại Hà Nội có Văn Miếu, Bảo tàng Dân tộc học, Bảo tàng Phụ nữ là những nơi NKT có thể tiếp cận và có những trải nghiệm thú vị. Bảo tàng Phụ nữ có nhà vệ sinh phù hợp với NKT, xe lăn dành cho khách, lối đi riêng cho người dùng xe lăn và thang máy. Mặt khác, tại Bảo tàng Quảng Ninh có thiết kế đường dành cho xe lăn với độ dốc vừa đủ, giúp NKT dễ dàng di chuyển tham quan bảo tàng. Tuy nhiên, những mô hình như vậy quá ít so với hàng ngàn điểm đến của Việt Nam. Mỗi tỉnh, thành chỉ lác đác một vài điểm đến “thân thiện” với NKT.

Một trong số nguyên nhân mà các hãng du lịch lại... “ngó lơ” những vị khách này đó là cơ sở hạ tầng du lịch chưa thực sự đáp ứng nhu cầu của NKT. Hệ thống đường sá vẫn còn nhiều chỗ chèn

lệch lớn về độ cao, các xe buýt, taxi chưa có thang nâng giúp người sử dụng xe lăn lên, xuống dễ dàng. Vì vậy, NKT đến khách sạn, lên xuống xe buýt đều phải nhờ hướng dẫn viên (HDV) bế, dìu, nhiều địa điểm tham quan vẫn thiếu khu vực nhà vệ sinh được thiết kế dành riêng cho họ... Chính NKT cảm thấy ngại làm phiền, e dè không dám đi. “Chúng tôi tư vấn được một số điểm để du khách khuyết tật có thể đi tham quan, nhưng nhà hàng, khách sạn thì rất khó khăn. Có những buổi sáng đi khảo sát hơn chục khách sạn mà không tìm được nơi nào phù hợp. Đơn cử như câu chuyện nhà vệ sinh, nhiều nơi nhà vệ sinh rất rộng nhưng cửa ra vào lại quá bé, hoặc lối đi đến nhà vệ sinh hẹp hay vướng bậc thang nên xe lăn khó tiếp cận được” - trưởng nhóm Trịnh Thị Thu Thủy chia sẻ.

Từ cuối năm 2016, chị Trịnh Thị Thu Thủy cùng nhóm bạn triển khai dự án thúc đẩy du lịch tiếp cận cho NKT ở Việt Nam thực hiện bằng tài trợ của Quỹ Abilis (Phần Lan). Trang web <http://dulichatiepcan.com> đều đặn chia sẻ những thông tin về các điểm tham quan, nhà hàng, mua sắm tại một số thành phố du lịch của Việt Nam, mức độ tiếp cận các công trình này với NKT, đồng thời trang bị những kiến thức, cơ sở pháp lý để NKT chủ động chuẩn bị cho những chuyến đi.

Sau những năm thực hiện dự án, kết luận của chị Thủy qua rất nhiều chuyến khảo sát ở Hà Nội, Ninh Bình, Quảng Bình, Cần Thơ... vẫn

là cái lắc đầu ngán ngẩm “rất thiếu các công trình tiếp cận”! Có lần, cả ngày đi hàng chục nhà hàng, qua hàng chục cơ sở lưu trú, điem du lịch, tìm đồ mắt, vẫn không thấy bóng dáng một công trình tiếp cận nào. Có những địa điểm thì có công trình, nhưng chỉ “tiếp cận một phần”, theo tiêu chí đánh giá mà nhóm khảo sát xây dựng dựa trên việc tham khảo kỹ Luật NKT, Quy chuẩn tiêu chuẩn xây dựng các công trình xây dựng... .

Nhiều cơ sở cung ứng dịch vụ du lịch hoặc không biết những tiêu chuẩn này, hoặc đã biết nhưng dường như làm cho có. Theo bà Trịnh Thị Thu Thủy, trên thế giới, các công trình công cộng, nhất là công trình phục vụ du lịch đã hướng tới kiến trúc phổ quát để tất cả mọi người đều có thể tham gia, sử dụng được mà không cần phải sửa chữa nhiều. Sự tiếp cận cho mọi người chính là yếu tố quan trọng của du lịch trách nhiệm và du lịch bền vững. Tuy nhiên, tính phổ quát này đang thiếu vắng kể cả trong lĩnh vực du lịch hay kiến trúc, xây dựng tại Việt Nam.

Các hãng lữ hành ngại ngần tổ chức tour

Ngoài khó khăn về cơ sở vật chất, nhân lực du lịch dành cho NKT cũng là việc đáng bàn. Nếu như những tour người bình thường, đoàn 30 - 40 khách chỉ cần 1 - 2 hướng dẫn viên (HDV) là đủ nhưng đối với tour dành cho NKT thì cần phải đội ngũ HDV khoảng 10 - 15 người. Bởi, đối với đoàn khách phải di chuyển trên xe lăn, phải cần nhiều HDV hỗ trợ. Ngoài việc thuyết

minh, giới thiệu lịch trình, giới thiệu danh lam thắng cảnh, HDV phải gồng mình nhắc xe giúp khách vượt qua vật cản, HDV này chịu trách nhiệm chăm sóc những người khiếm khuyết về thân thể, HDV kia lại phải biết giao tiếp với những người khiếm khuyết về thính giác... Phục vụ người bình thường đã khó, phục vụ NKT còn đòi hỏi yêu cầu cao hơn nhiều. HDV không chỉ hướng dẫn theo một lịch trình cố sẵn mà cần nhiều yếu tố như sức khỏe, sự tận tâm và nhiệt tình. Khi đối tượng khách hàng có những khiếm khuyết về hình thể thì đòi hỏi người HDV phải mất nhiều thời gian và công sức hơn, nhất là thái độ phải luôn luôn nhẹ nhàng và khéo léo trong ứng xử. Với những khách hàng là người khiếm thính, HDV phải biết thêm cả ngôn ngữ hình thể khi giao tiếp và thuyết minh.

Ông Nguyễn Thanh - đại diện một hãng lữ hành thừa nhận: “Có lần, chúng tôi nhận đoàn khách gồm 6 người nhưng có đến 4 HDV và thêm tài xế phục vụ. Hiện tại chúng tôi ít triển khai các tour chuyên biệt vì sự khó khăn về nhân lực phục vụ và cơ sở vật chất tại các điểm du lịch. Tuy nhiên, nếu có khách hàng là NKT đăng ký, chúng tôi vẫn nhận tour nhưng phải đi kèm điều kiện phục vụ tour cho NKT. Đó là, phải có người nhà đi trợ giúp, một NKT phải thêm suất một người thân đi kèm, trợ giúp. Nếu đoàn NKT đi tour mà không có người thân đi kèm trợ giúp chúng tôi đành phải từ chối vì không thể có đủ HDV đi theo phục vụ”. Do đó, nhiều công ty không hề “mặn mà” với việc phục vụ du khách là NKT. Bên cạnh đó, nhiều chủ cơ sở lưu trú cũng lưỡng lự khi nhận khách là NKT”.

HDV phục vụ NKT rất ít, trong khi nhu cầu nhiều khiến chi phí để trả HDV rất cao. Đó là chưa kể, đa phần NKT Việt Nam lại... nghèo nên họ luôn mong muốn được đi tour thấp nhất. Tốn chi phí và tốn công, làm nhiều, lãi ít, hoặc âm vốn nên để hiệu nhiều hãng lữ hành... “ngó lơ”. Nếu thi thoảng có tổ chức tour dành cho NKT, chủ yếu các hãng lữ hành đều làm với mục đích vì cộng đồng, phúc lợi xã hội hoặc quảng bá hình ảnh chứ hiếm có đơn vị lữ hành nào mạnh dạn thiết kế tour dành cho NKT với mục đích kinh doanh.

Có lẽ vì vậy, NKT Việt vẫn coi đi du lịch là quá... xa xỉ đối với cuộc sống của họ. Và hàng triệu NKT Việt luôn phải... “đứng bên lề” việc thụ hưởng cuộc sống khám phá cảnh quan, nền văn hóa trong và ngoài nước.

Trong khi đó, Việt Nam đang tích cực phấn đấu trở thành một trong những điểm đến du lịch thân thiện hàng đầu thế giới. Để thực hiện được mục tiêu này, ngành du lịch Việt khó thể bỏ sót một số lượng lớn du khách tiềm năng là NKT và cả người cao tuổi cần hỗ trợ.

Những NKT kiến nghị, các cơ quan quản lý xây dựng cần đẩy mạnh thanh tra, giám sát việc thực hiện các quy định của pháp luật, không thể cứ chờ đợi sự chủ động từ các cơ sở kinh doanh, lưu trú, điem tham quan, du lịch, để NKT được hưởng quyền lợi chính đáng theo quy định pháp luật.

THUỖ DƯƠNG

Trào lưu ý nghĩa từ trái tim người trẻ

“Khoe” tấm thẻ đăng kí hiến tạng trên trang cá nhân của mình, Nguyễn Thị Ngọc Hà, sinh viên năm 2 Đại học Quốc gia TP Hồ Chí Minh đã nhận được rất nhiều lời động viên, khen ngợi từ phía bạn bè và cả những người không quen. Bên dưới bài viết, nhiều bạn trẻ đã hỏi Ngọc Hà thông tin về cách thức đăng kí hiến tạng và mong muốn tham gia vào hoạt động ý nghĩa này. Ngọc Hà chia sẻ: “Tôi đã suy nghĩ rất lâu và quyết định đăng kí hiến tạng. Nếu một ngày tôi không còn, ít nhất tôi vẫn có thể làm điều ý nghĩa cuối cùng là cứu sống người khác. Điều đó làm tôi cảm thấy cuộc sống của mình có giá trị hơn”.

Thời gian qua, hành động “khoe” thẻ đăng kí hiến tạng đã trở thành một trào lưu nho nhỏ trong một bộ phận giới trẻ. Từ các bạn sinh viên, giới văn phòng..., việc đăng kí hiến tạng được các bạn tự hào chia sẻ, tỏa lan như một hành động đẹp để mang nhiều ý nghĩa cho cộng đồng. Có thể thấy, những năm gần đây, nhiều người trẻ đã có ý thức về việc hiến tạng cứu người. Ngày càng nhiều bạn trẻ, thậm chí có những trường hợp học sinh cấp 3 đã chủ động tìm hiểu về hiến tạng và đăng kí hiến mô, hiến tạng với sự ủng hộ của gia đình.

Theo thống kê, ở Việt Nam, có hàng nghìn người đã được ghép tạng thành công và được cứu sống nhờ sự sẻ chia của những tấm lòng nhân ái. Hiện nay cả nước có hơn 86.000 người đã đăng kí hiến mô tạng sau khi chết, chiếm 0,086%. Chưa có con số thống kê chi tiết, nhưng qua những gì có thể thấy được trong cộng đồng thời gian qua, con số người trẻ đăng kí hiến tạng không hề nhỏ. Giới trẻ giờ đây không chỉ nhận thức được giá trị của hành động này mà còn mong muốn trở thành một phần trong sứ mệnh cứu người, minh chứng rõ ràng cho sự trưởng thành trong nhận thức và trách nhiệm xã hội của người trẻ hiện đại.

Ngay cả trong làng giải trí, thời gian qua, cộng đồng cũng đã chứng kiến hàng loạt nghệ sĩ trẻ đăng kí hiến tạng và lan tỏa những thông điệp tích cực nhằm khuyến khích việc hiến tạng đến người hâm mộ. Có thể kể đến những cái tên như: Hari Won, Khắc Việt, Hoa hậu Thùy Tiên, Hoa hậu Đỗ Mỹ Linh, Á hậu Tường San, Á hậu Phương Nhi, MC Hạnh Phúc, MC Minh Hương, MC Minh Hà... Những nghệ sĩ trẻ này, sau khi tham gia các chuyến thiện nguyện, chứng kiến những câu chuyện cảm động về việc người bệnh “hồi sinh” nhờ hiến tạng, đã quyết định đăng kí hiến tạng, cũng như muốn góp phần kêu gọi mọi người chung tay giúp thêm nhiều trường hợp có cơ hội sống.

Như Hoa hậu Đỗ Mỹ Linh, một trong những nghệ sĩ quyết

Người trẻ rủ nhau đi... hiến tạng

● Hoa hậu Thùy Tiên đã đăng kí hiến mô, hiến tạng từ năm 2020 và luôn tích cực kêu gọi cộng đồng tham gia hoạt động ý nghĩa này. (Ảnh: NVCC)

Hiến tạng - một hành động từng là điều xa lạ với nhiều người, giờ đây đã trở thành một trào lưu tích cực trong giới trẻ. Những câu chuyện cảm động về việc hiến tạng cứu người, những tấm thẻ đăng kí hiến mô tạng được khoe trên mạng xã hội và những cuộc trò chuyện sôi nổi về giá trị của hành động này đã góp phần lan tỏa một thông điệp đầy nhân văn: Hiến tạng là trao đi sự sống.

định đăng kí hiến tạng từ rất sớm. Đỗ Mỹ Linh chia sẻ, năm 2019, khi ấy việc hiến tạng còn chưa phổ biến lắm và còn nhiều “rào cản” tâm lý, tâm linh... Tuy nhiên, sau khi chứng kiến nhiều câu chuyện, trong đó có hoàn cảnh một em bé nguy kịch may mắn được ghép tim nhờ có người hiến tạng, khỏe mạnh và có cuộc sống như người bình thường, sau khi tìm hiểu kỹ thông tin về hiến tạng, cô đã quyết định vượt qua những chướng ngại tâm lý của bản thân để đăng kí hiến mô, hiến tạng. Sau khi Đỗ Mỹ Linh đăng kí và chia sẻ thông tin, nhiều người hâm mộ, bạn bè... của cô cũng đăng kí, bản thân mẹ của Hoa hậu cũng đăng kí hiến tạng.

Hoa hậu Thùy Tiên cũng đăng kí hiến tạng vào năm 2020, khi trào lưu hiến tạng chưa lan rộng trong giới trẻ. Khi ấy, cô đã tìm hiểu về hiến mô, hiến tạng và đăng kí với tâm niệm làm thế nào để những bộ phận trên cơ thể mình còn có thể giúp ích cho nhiều người ngay cả khi mình không còn

● Nhiều bạn trẻ ở lứa tuổi học sinh, sinh viên đã đăng kí hiến tạng với sự ủng hộ của gia đình. (Ảnh: MHN)

trên đời. Sau khi đăng quang, Hoa hậu Thùy Tiên đã tăng cường kêu gọi mọi người hiến mô tạng và hiến xác. Trong một video clip kêu gọi có Hoa hậu Thùy Tiên góp mặt, một điểm đăng kí hiến tạng đã thu hút được hơn 1.000 người đăng kí tham gia.

Lan tỏa hành động đẹp

Thời gian gần đây, nhiều thông tin về các bệnh nhân vượt qua cửa tử, được hồi sinh nhờ hiến tạng đã lay động cộng đồng. Như câu chuyện xảy ra vào tháng 11, Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 phối hợp với Bệnh viện Quân y 103 tổ chức lấy 7 mô tạng gồm tim, gan, phổi, 2 thận, 2 giác mạc từ người hiến chết não. Người hiến tạng là nam thanh niên chấn thương sọ não nặng, hôn mê sâu ngày thứ 5. Sau những nỗ lực cứu chữa của đội ngũ y, bác sĩ, bệnh nhân được chẩn đoán chết não. Đại diện gia đình đã đồng ý hiến mô, tạng của nạn nhân để cứu sống nhiều bệnh nhân mắc bệnh hiểm nghèo khác.

Hay như trường hợp vừa qua tại Bệnh viện Thống nhất TP Hồ Chí Minh, nam thanh niên nhập viện trong tình trạng chấn thương sọ não rất nặng, giập não, tụ máu màng cứng trong tình trạng hôn mê sâu, sau đó chết não. Với tấm lòng nhân ái, gia đình nam thanh niên đã đồng ý hiến mô, hiến tạng và nhanh chóng, Bệnh viện đã phối hợp với các đơn vị khác tổ chức lấy, vận chuyển 7 đơn vị tạng của chàng trai và ghép thành công cho những người nhận. Những mô, tạng ấy đã có một cuộc sống khác, trong sự tái sinh của nhiều con người khác nhau.

Những năm qua, việc hiến tạng không chỉ là một trào lưu mạng xã hội mà còn mang lại những kết quả thực tế, thay đổi cuộc đời của những người bệnh nguy cấp. Chính những câu chuyện đẹp này đã khơi dậy ý thức nhân ái trong cộng đồng, đặc biệt là ở giới trẻ, thành động lực để nhiều người quyết định đăng kí hiến mô, hiến tạng cứu người.

Dù mang ý nghĩa cao đẹp, phong trào hiến tạng vẫn phải đối mặt với không ít khó khăn.

Định kiến xã hội là một trong những “rào cản” lớn. Một số người vẫn cho rằng hiến tạng là “xui xẻo” hoặc đi ngược lại quan niệm truyền thống về cái chết. Nhiều bạn trẻ rất muốn hiến mô, hiến tạng nhưng lại gặp khó khăn trong việc thuyết phục gia đình. Lưu Ngọc Lâm Anh, 25 tuổi, nhân viên văn phòng tại TP Hồ Chí Minh chia sẻ: “Khi tôi nói muốn đăng kí hiến tạng, mẹ tôi đã phản đối kịch liệt. Bà bảo rằng đang yên đang lành mà đi hiến tạng là “điềm gở”. Cảnh đó, khi mắt mà thân thể không được toàn vẹn, phải chịu đau đớn mô xẻ thì sợ không thể “siêu thoát” được”. Lâm Anh chia sẻ, cô đã mất đến 1 năm để thuyết phục mẹ bằng những câu chuyện, bài báo về các trường hợp được cứu sống nhờ ghép tạng kịp thời, giúp mẹ từ từ có chuyển biến về nhận thức. Cuối cùng, Lâm Anh đã được sự đồng ý của gia đình, đăng kí hiến mô, hiến tạng vào tháng 5/2024.

Chính vì nhiều “rào cản” về mặt quan niệm, về phong tục tập quán nên nhiều năm qua, Việt Nam nói riêng và các nước châu Á nói chung đang có tỉ lệ hiến mô, hiến tạng trên người chết rất thấp so với các nước trên thế giới. Cụ thể, mỗi năm, Việt Nam có khoảng 10 người chết não hiến tạng, tỷ lệ 0,1 trên 1 triệu dân, thấp nhất thế giới. Thực tế cho thấy, ở nước ta 94% nguồn tạng hiến từ người cho sống, chỉ có 6% tạng hiến từ người chết não. Điều này ngược lại với các nước phát triển là 40 - 90% tạng hiến từ người chết não.

Những năm gần đây, nhờ sự tích cực truyền thông của Nhà nước, của các tổ chức, sự thay đổi nhận thức từ giới trẻ, tình hình đã có chuyển biến tốt nhưng con số đăng kí hiến mô, hiến tạng vẫn còn rất thấp.

Theo các chuyên gia, để phong trào hiến tạng tiếp tục phát triển, cần có sự chung tay từ nhiều phía. Các tổ chức y tế, trường học và mạng xã hội có thể đóng vai trò quan trọng trong việc tuyên truyền và nâng cao nhận thức về giá trị của việc hiến tạng. Bên cạnh đó, cần tạo điều kiện thuận lợi hơn để người dân, đặc biệt là giới trẻ, tiếp cận với quy trình đăng ký hiến tạng. Chẳng hạn, các ứng dụng trực tuyến hoặc sự kiện công cộng có thể giúp việc đăng kí trở nên đơn giản và dễ dàng hơn.

Hiến tạng là một hành động đầy ý nghĩa, không chỉ cứu sống những người bệnh mà còn lan tỏa tinh thần nhân ái và trách nhiệm cộng đồng. Với sự tham gia ngày càng đông đảo của giới trẻ, phong trào này không chỉ dừng lại ở một trào lưu mà đang trở thành một giá trị văn hóa mới, thể hiện lòng yêu thương và khát khao cống hiến của thế hệ trẻ. Những tấm thẻ đăng kí hiến tạng không chỉ là một biểu tượng, mà là nhịp cầu nối dài sự sống. Mong rằng những hành động đẹp ấy sẽ tiếp tục lan tỏa ngày càng mạnh mẽ hơn.

NGỌC MAI

Lúc nào cũng muốn được quay lại Việt Nam

Latifah Al-Hazza hiện sinh sống và làm việc tại Los Angeles (Mỹ). Là chủ doanh nghiệp du lịch nên cô có cơ hội đặt chân tới hơn 80 quốc gia và vùng lãnh thổ cùng rất nhiều kỷ niệm đáng nhớ. “Chuyến đi nước ngoài lần đầu diễn ra khi tôi mới 3 tháng tuổi. Đó là hành trình đi du lịch cùng bố mẹ. Từ đó, niềm đam mê khám phá của tôi chưa bao giờ dừng lại. “Tới nay, tôi đã sống ở 4 quốc gia, tới thăm 5 châu lục. Với tôi, du lịch là đam mê”, cô gái người Mỹ trải lòng.

Đã ghé thăm rất nhiều nơi, Latifah cho rằng có 5 quốc gia để lại cho cô nhiều ấn tượng nhất, đó là Tây Ban Nha, Cyprus, Italy, Hy Lạp và Việt Nam. Đây là những nơi chắc chắn cô sẽ quay trở lại lần nữa để khám phá.

Với Việt Nam, nữ du khách người Mỹ thừa nhận thích mê mảnh đất hình chữ S bởi cảnh quan đa dạng, đồ ăn ngon và người dân địa phương thân thiện, hiếu khách. “Nơi tôi mê nhất ở Việt Nam là phố cổ Hội An. Trước kia nơi này từng là cảng giao thương, nhưng giờ được biến đổi thành điểm du lịch với dòng sông uốn lượn bao quanh. Tới Hội An, du khách đừng quên trải nghiệm ngồi thuyền thúng đi len lỏi qua rừng dừa Bảy Mẫu”, Latifah chia sẻ kinh nghiệm.

Bên cạnh Hội An, cô gái người Mỹ còn rất mê cảm giác chìm trong giấc ngủ bình yên trên du thuyền ở Hạ Long, ngắm bình minh và hoàng hôn trên vịnh. Ngoài ra, du khách có thể chèo thuyền kayak, đi bộ đường dài, leo núi hay học nấu ăn.

Muốn tìm hiểu về lịch sử và văn hóa truyền thống, Latifah cho rằng du khách nên tới 2 thành phố nhộn nhịp là Hà Nội và TP HCM. Đi lên khu vực vùng núi phía Bắc là Sa Pa, nơi có khung cảnh ngoạn mục của vùng miền núi với những thửa ruộng bậc thang đẹp ngút ngàn. “Tôi muốn quay lại Việt Nam thêm nhiều lần nữa vì thích ngắm nhìn những thửa ruộng bậc thang trùng điệp. Đó là một cảm giác rất khác lạ”, vị khách mô tả.

Đến từ đất nước Lithuania, nhưng cô Rita Rasimaite nói đôi khi cô tưởng mình là “đại sứ du lịch” Việt Nam luôn vì cứ “sơ hở” là bạn bè lại nghe cô nói về Việt Nam. “Đã hơn 5 năm rồi tôi chưa quay lại Việt Nam vì bận học và đi làm, lúc nào tôi cũng muốn được đến lại Việt Nam”, Rita bày tỏ nỗi nhớ nhung.

Điều gì khiến du khách nước ngoài luôn muốn quay lại Việt Nam?

● Du khách nước ngoài thích nhịp sống nhộn nhịp ở các thành phố lớn ở Việt Nam. (Ảnh: znews.vn)

● Jeanine Romo chụp ảnh cùng đèn lồng Hội An. (Ảnh: NVCC)

● Vị khách Mỹ trải nghiệm ngồi thuyền thúng ở rừng dừa nước Bảy Mẫu. (Ảnh: Latifah Al-Hazza)

● Jeanine Romo đội nón lá khi du lịch Việt Nam. (Ảnh: NVCC)

Đã đặt chân tới hơn 80 quốc gia và vùng lãnh thổ, cô gái người Mỹ cho rằng Việt Nam là một trong 5 nước đáng ghé thăm nhất và chắc chắn sẽ quay trở lại lần nữa.

Năm 2017, Rita Rasimaite lần đầu đến Việt Nam, đạp xe từ Hà Nội vào TP HCM. Một năm sau đó, nữ du khách lại quay lại một lần nữa. Những chuyến đi Việt Nam của Rita thậm chí còn truyền cảm hứng cho một người bạn của cô đến Việt Nam và thực hiện 2 chuyến du hí cũng bằng xe đạp như cô, Rita “khoe”.

“Có lẽ điều tôi yêu thích nhất ở Việt Nam là người dân trung thực và thân thiện, món ăn ngon, thiên nhiên tươi đẹp, văn hóa, rồi thời tiết nữa. Tôi cảm thấy Việt Nam vẫn rất “chân thực” và đó là điều tôi thích nhất”, Rita nói.

Cô cho biết, bản thân cũng không thể chọn ra chỉ một nơi mình thích nhất ở Việt Nam. “Tôi yêu TP HCM vì sự náo nhiệt, yêu miền Bắc vì sự đa dạng và lịch sử, yêu Phú Quốc vì những bãi biển và hoàng hôn, yêu Hội An vì ánh sáng kỳ ảo, yêu Đà Lạt vì cây xanh và không khí trong lành”, Rita hào hứng chia sẻ.

Bao lâu đủ để khám phá Việt Nam?

Jeanine Romo, một blogger du lịch từng đi qua 44 quốc gia, cho rằng du khách nên dành ít nhất là 2 tuần để khám phá Việt Nam. Theo cô, 2 tuần là khoảng thời gian vừa đủ để thăm 3 - 4 thành phố ở Việt Nam.

Lần đầu Jeanine đến Việt Nam là năm 2019. Blogger người Mỹ này tặng bản thân một chuyến du lịch 3 tuần ở Việt Nam để mừng sinh nhật mình. Cô đến Hà Nội, rồi thăm vịnh Hạ Long, Tam Cốc, Hội An và TP HCM. Cuối năm 2023, cô quay lại thăm Hà Nội, TP HCM, Hội An và Đà Nẵng.

“Tôi muốn đến Việt Nam vì đây là một đất nước xinh đẹp với rất nhiều kỳ quan thiên nhiên tuyệt vời, nền văn hóa phong phú và những món ăn ngon. Tôi liên tục bị ấn tượng bởi vẻ đẹp tự nhiên của đất nước này, từ khung cảnh ven biển đến núi non và sông ngòi, Việt Nam thực sự đẹp

đến ngỡ ngàng. Tôi cũng ấn tượng với các thành phố, yêu từ những con phố, ngõ hẻm yên bình ở Hội An, đến những đô thị nhộn nhịp như Hà Nội và TP HCM”, Jeanine chia sẻ với Tuổi Trẻ Online. Jeanine khẳng định cô có thể đến Việt Nam hoài.

Trong khi đó, ông Joss Huot, người Canada gốc Pháp, cho biết dù mình đã ở Việt Nam 5 năm mà mình vẫn chưa biết hết về đất nước này. Người đàn ông 61 tuổi từ thành phố Quebec đến Việt Nam lần đầu vào năm 2006, ở Hà Nội chơi rồi du lịch xuống phía Nam và 16 ngày sau thì vào TP HCM ở thêm 5 ngày nữa. Một năm sau, ông quay lại, ở 3 tuần, đi ngược từ Nam ra Bắc. Trong hai chuyến đó, ông cũng đặt chân đến Sa Pa, vịnh Hạ Long, Ninh Bình, Huế, Đà Nẵng, Nha Trang, Đà Lạt, Mũi Né, Bến Tre và Cần Thơ. Joss tâm sự động lực chính

khiến ông muốn đến Việt Nam năm 2006 là để tìm hiểu về con người Việt Nam, sau khi đã đọc nhiều về chiến tranh ở đất nước này. Sau này, khi ai hỏi ông thích nhất điều gì ở Việt Nam, ông đều trả lời “là con người”.

Năm 2014, nhờ bạn bè, ông gặp được tình yêu của đời mình và sau đó kết hôn với cô rồi cả hai cùng sống ở quận Tân Bình. Chính thức sống ở Việt Nam từ năm 2019, trước đó đã từng đến Việt Nam 9 lần kể từ năm 2006, Joss vẫn khẳng định Việt Nam luôn có những điều mới mẻ để khám phá.

Với ông, điểm khác nhất khi sống ở Việt Nam và khi đi du lịch ở Việt Nam chính là ông có nhiều thời gian hơn để khám phá. “Tôi không cần phải vội đi thăm nơi này nơi kia trước khi rời đi. Tôi có thể đơn giản tận hưởng một ngày, cùng uống cà phê, uống trà với người dân ở đây. Tôi đi bộ rất nhiều, đi qua nhiều con hẻm ở các quận, kết nối với mọi người, kết bạn và học thêm về văn hóa địa phương mỗi ngày”, Joss bộc bạch.

Hồi tháng 3, cô giáo người Úc có tên Liz McGrath cùng gia đình cũng đã đến Việt Nam 3 lần. “Tôi thích đến Việt Nam chơi lắm. Nếu quay lại lần thứ 4, tôi muốn dành ít nhất 2 tuần ở đó”, cô Liz cho biết.

Với kinh nghiệm nhiều lần đến Việt Nam, cô cho biết mình chỉ nên tập trung khám phá 2 - 3 nơi thôi, vì khoảng cách di chuyển giữa các nơi khá xa. “Tôi sẽ rất vui nếu mình được bay đến TP HCM hoặc Hà Nội, vì tôi yêu thích năng lượng của cả hai thành phố này. Nếu đi du lịch miền Bắc, tôi sẽ ở Hà Nội 4 - 5 ngày, tận hưởng không khí quanh hồ Gươm, ăn uống ở phố cổ và khám phá các viện bảo tàng. Tôi cũng sẽ đi Huế và Hội An để hòa mình vào văn hóa và lịch sử ở đó. Còn nếu chuyến đi của tôi tập trung ở miền Nam, tôi sẽ dành 4 - 5 ngày để thăm lại các khu chợ và thưởng thức đồ ăn ở TP HCM, sau đó quay lại Đồng bằng sông Cửu Long để khám phá khu vực trù phú đó. Con người thân thiện, đồ ăn ngon và phong cảnh tuyệt đẹp là những điều khiến tôi quay lại Việt Nam hết lần này đến lần khác”, cô Liz chia sẻ.

Được biết, Liz lần đầu đến Việt Nam vào năm 1996 khi còn trẻ, khi đó cô “đi bụi” cùng một người bạn từ Nam chí Bắc. Sau đó, cô hai lần đưa gia đình tổng cộng 6 người của mình quay lại Việt Nam vào năm 2020 và 2023, đi nhiều nơi như TP HCM, Cần Thơ, Hội An, Hà Nội, vịnh Lan Hạ... **TH**